

Úřední věstník

Evropské unie

C 259

České vydání

Informace a oznámení

Svazek 54

2. září 2011

Oznámení č.

Obsah

Strana

I *Usnesení, doporučení a stanoviska*

STANOVISKA

Výbor regionů

91. plenární zasedání, které se konalo ve dnech 30. června a 1. července 2011

2011/C 259/01	Stanovisko Výboru regionů – Společný strategický rámec pro financování výzkumu a inovací v EU	1
2011/C 259/02	Stanovisko Výboru regionů – Bílá kniha Plán jednotného evropského dopravního prostoru	6
2011/C 259/03	Stanovisko Výboru regionů – Úloha místních a regionálních orgánů při podpoře udržitelného hospodaření s vodními zdroji	13
2011/C 259/04	Stanovisko Výboru regionů – Stěžejní iniciativa strategie Evropa 2020 Unie inovací	19
2011/C 259/05	Předběžné stanovisko Výboru regionů – Začleňování otázek změny klimatu a budoucí rozpočet EU	26
2011/C 259/06	Stanovisko Výboru regionů – Ochrana a rozvoj historických jazykových menšin v rámci Lisabonské smlouvy	31

CS

Cena:
4 EUR

(Pokračování na následující straně)

<u>Oznámení č.</u>	Obsah (pokračování)	Strana
2011/C 259/07	Stanovisko Výboru regionů – Agenda pro nové dovednosti a pracovní místa	34
2011/C 259/08	Stanovisko Výboru regionů – Reforma pravidel státní podpory EU pro služby obecného hospodářského zájmu	40
2011/C 259/09	Stanovisko Výboru regionů – Priority energetických infrastruktur do roku 2020 a na další období	48
2011/C 259/10	Stanovisko Výboru regionů – Program podpory EU LIFE – Další postup	54
2011/C 259/11	Stanovisko Výboru regionů – Strategie rozšiřování a hlavní výzvy v období 2010–2011	62
2011/C 259/12	Stanovisko Výboru regionů – Strategie vnitřní bezpečnosti EU	70

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

STANOVISKA

VÝBOR REGIONŮ

91. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ, KTERÉ SE KONALO VE DNECH 30. ČERVNA A 1. ČERVENCE 2011

Stanovisko Výboru regionů – Společný strategický rámec pro financování výzkumu a inovací v EU
(2011/C 259/01)

VÝBOR REGIONŮ

- považuje za zásadní zvýšit rozpočet EU určený na výzkum na jedné straně a lépe zapojit národní programy a evropský rámcový program pro výzkum na straně druhé;
- prohlašuje, že průmyslové, sociální a environmentální inovace spolu s inovacemi služeb jsou důležitým podnětem pro vytvoření dynamiky evropské konkurenceschopnosti, jež bude sloužit k posílení územní soudržnosti;
- uznává, že podmínky pro inovace jsou v rámci Evropy velice odlišné a že regionální politiky by mohly díky svým specifickým vlastnostem a na základě komplementarity přispět k politice EU v oblasti výzkumu, v souladu se strategiemi inteligentní regionální specializace;
- je potěšen snahou zjednodušit postupy, například publikací a aktualizací „praktického průvodce“ popisujícího možnosti financování ze strany Evropské unie;
- žádá, aby byly místní a regionální orgány úzce zapojeny do přípravy právních rámců a programů financování souvisejících s veřejnými zakázkami;
- žádá, aby byly místní a regionální subjekty vhodně zapojeny do technologických platforem;
- všímá si možné úlohy evropského seskupení pro územní spolupráci (ESÚS);
- znovu opakuje, že součinnost mezi klastry na úrovni EU je naprosto nezbytná, avšak zároveň je třeba zahájit spolupráci mezi klastry na světové úrovni.

Zpravodaj pan Claude GEWERC (FR/SES), předseda regionální rady Pikardie

Odkaz Zelená kniha: Učiniťme z problémů výhody: na cestě ke společnému strategickému rámci pro financování výzkumu a inovací v EU

KOM(2011) 48 v konečném znění

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ,

A. Klíčové otázky

1. je potěšen tím, že tato zelená kniha zahajuje veřejnou diskusi o klíčových otázkách, které musí být zohledněny u budoucích programů financování výzkumu a inovací v EU;

2. uznává, že společný strategický rámec pro financování výzkumu a inovací v EU se musí zakládat na soudržných strategických cílech, jež jasně sdílí všechny zúčastněné strany;

3. doporučuje, aby tento společný rámec skloubil propojení mezi různými úrovněmi výzkumu, vývoje a inovací, aniž by potlačoval specifika každé z těchto funkcí;

4. zdůrazňuje skutečnost, že ambiciózní strategie pro inovace v EU potřebuje silnou vědeckou základnu, ale též pevnou průmyslovou politiku; chválí v této souvislosti stěžejní iniciativu Komise *Průmyslová politika pro éru globalizace* a *Unie inovací* a odkazuje v této souvislosti na příslušná stanoviska VR ⁽¹⁾;

5. zdůrazňuje, že regionální a místní úroveň jsou dobře přizpůsobeny k tomu, aby vytvořily synergie mezi politikami výzkumu a inovací a politikou soudržnosti s dopadem na hospodářskou a průmyslovou činnost, jakož i na sociální praxi;

6. zdůrazňuje, že výsledky evropského výzkumného úsilí nejsou v současnosti aplikovány dostatečně rychle či v dostatečně širokém rozsahu. Komise by měla změnit pokyny a pravidla, aby regiony využívaly strukturálních fondů a jiných finančních nástrojů k inovační aplikaci výsledků rámcového programu – prostřednictvím decentralizovaného přístupu, kde budou hrát větší roli regiony a který usnadní větší využití technologií rámcového programu a jejich uvádění na trh – a jiných výzkumných činností v daleko vyšší míře než nyní;

7. připomíná význam sociálních a environmentálních inovací pro veřejný i soukromý sektor;

8. zdůrazňuje, že je důležité podporovat pojem inovace a začlenit jej do našeho každodenního života, například do vzdělávacího systému nebo do světa práce;

9. klade důraz na programy pro výzkum a inovace, jež jsou rozděleny mezi regiony s různou inovační výkonností (říční informační služby (RIS)) a jsou prospěšné pro všechny zúčastněné strany. To znamená například vyšší regionální zastoupení v ERA-net;

10. zdůrazňuje, že současný rozpočet EU určený na výzkum je nedostatečný, neboť představuje pouze 4 % výzkumu financovaného z veřejných zdrojů v Evropě; považuje za zásadní zvýšit rozpočet EU určený na výzkum na jedné straně a lépe zapojit národní programy a evropský rámcový program pro výzkum na straně druhé;

11. chtěl by Komisi upozornit zejména na situaci, v níž se nacházejí inovátoři a jednotliví vynálezci, kteří nejsou součástí vysokoškolského systému, velkých podniků, veřejných orgánů, veřejné správy či jiných veřejných společností. Z budoucí práce by měly vzejít strategie, v jejichž rámci bude možné podporovat inovátory a jednotlivé vynálezce a umožnit jim, aby mohli za stejných podmínek využívat společné fondy EU;

12. požaduje, aby byla odpovídajícím způsobem zvážena skutečnost, že u 97 % hospodářských aktivit v EU27 mají technologie stále nízký nebo střední podíl; věří však, že rozvoj znalostní společnosti se nemůže zaměřit pouze na vývoj nejpokročilejších technologií, ale musí být vyčleněn prostor i pro inovační model umožňující osvojování znalostí a jejich sdílení; upozorňuje na příležitost, kterou poskytl přezkum směrnice o zadávání veřejných zakázek ⁽²⁾; vyzdvihuje příležitosti a výzvy spojené se zahrnutím výzkumu a vývoje do veřejných zakázek ⁽³⁾;

13. poznamenává, že zelená kniha ve svém stávajícím znění očividně nevyvolává otázky týkající se jejího souladu se zásadou subsidiarity; zdůrazňuje však, že by mělo být provedeno pozorné monitorování rozvoje vedoucího k financování budoucího výzkumu a inovací v EU a právním předpisům v této oblasti s cílem zajistit soulad se zásadou subsidiarity;

14. rovněž poznamenává, že požadavky navrhované v Unii inovací vůči členským státům a regionům, aby vyčlenily zvláštní rozpočet na veřejné zakázky související s inovacemi, by mohly mít dalekosáhlý dopad na obce a regiony; zdůrazňuje, že připravované monitorování by mělo zahrnovat pečlivé posouzení možné finanční a administrativní zátěže pro místní a regionální orgány a rovněž sociálních důsledků a jiných přínosů;

⁽¹⁾ CdR 374/2010 fin a CdR 373/2010.

⁽²⁾ CdR 70/2011 fin.

⁽³⁾ CdR 58/2008 fin.

15. má za to, že by měly být podporovány výzvy k předkládání návrhů ve dvou fázích, tak aby žadatelé museli v první fázi předložit pouze seznam zúčastněných stran a svoji představu o projektu, v rámci níž by bylo nutné zacházet do detailů jen v případě, pokud projde prvním hodnocením, což by mělo velký význam především pro malé a střední podniky, které by měly větší motivaci reagovat na tyto výzvy vzhledem k tomu, že počáteční úsilí by nebylo tak vysoké;

B. Pro synergie mezi politikou soudržnosti a inovační politikou

16. prohlašuje, že průmyslové, sociální a environmentální inovace spolu s inovacemi služeb jsou důležitým podnětem pro vytvoření dynamiky evropské konkurenceschopnosti, jež bude sloužit k posílení územní soudržnosti;

17. souhlasí s tím, že je potřeba, aby bylo financování výzkumu a inovací zařazeno mezi širší politické cíle Evropské unie, například zavedení průmyslové politiky, o kterou Výbor regionů žádal ve svém stanovisku ke stěžejní iniciativě o průmyslové politice;

18. navrhuje, aby byly územní samosprávy uznány jako privilegovaná úroveň pro skloubení strategií vnitrostátních a evropských programů výzkumu a inovací, jakož i soudržnosti. K tomuto skloubení by na regionální úrovni mohl být vypracován jednotný dokument;

19. uznává, že podmínky pro inovace jsou v rámci Evropy velice odlišné a že regionální politiky by mohly díky svým specifickým vlastnostem a na základě komplementarity přispět k politice EU v oblasti výzkumu, v souladu se strategiemi inteligentní regionální specializace;

20. stejně jako v předchozích rámcových programech pro výzkum by se budoucí evropské financování výzkumu mělo soustředit hlavně na výzkum prováděný ve spolupráci, zejména pak na podporu společných výzkumných projektů. Mělo by mít k dispozici prostředky minimálně v dosavadní výši. Společné výzkumné projekty dávají vysokým školám, výzkumným ústavům a podnikům všech evropských regionů šanci, aby se zapojily. Umožňují nezbytnou transparentnost a zjednodušení ve prospěch uživatele;

21. zdůrazňuje, že skutečnou výzvou pro Komisi a pro regiony je vytvořit synergie mezi jednotlivými nástroji financování, a umožnit tak realizaci strategie Evropa 2020. Výsledky evropského úsilí ve výzkumu nejsou uplatňovány dostatečně rychle nebo rozsáhle. Komise by měla změnit pravidla a kritéria platná pro nástroje financování soudržnosti, aby regiony využívaly výsledky rámcového programu a dalších výzkumných činností při regionálním uplatňování inovačních aplikací;

22. připomíná, že budoucí rámcový program má rozšířit programy zaměřené na rozvoj územních kapacit a usnadnění účasti územních samospráv, jejichž aktivity v oblasti výzkumu a inovací se doplňují. Toho by mohlo být dosaženo například zavedením kritérií usnadňujících účast kompetentních partnerů z regionů, jež zatím zaostávají ve výzkumu v projektech

a programech vedených známějšími a uznávanějšími vědci tak, jak se uvádí ve stanovisku VR *Zjednodušení provádění rámcových programů pro výzkum* ⁽⁴⁾;

23. je potěšen snahou zjednodušit postupy, například publikací a aktualizací „praktického průvodce“ popisujícího možnosti financování ze strany Evropské unie;

C. Pro regionální rozměr klastrů (pól konkurenceschopnosti, uskupení atd.)

24. prohlašuje, že klastry bez územního rozměru neexistují;

25. připomíná, že i když je jednou z charakteristik klastrů excelence, všechny klastry nemohou mít stejnou úroveň rozvoje nebo být stejně zviditelněny na mezinárodní úrovni. Velmi vysoká vědecká úroveň je pro klastry nezbytná, avšak pro dosažení excelence je nedostačující. Excellence klastrů vzniká postupně pomocí specifických finančních zdrojů, dobré struktury, dobré správy a rozvoje „ekosystému“ sdružujícího podniky, odbornou přípravu, výzkum a inovace;

26. konstatuje, že je možné překonat rozpor mezi snahou mnoha klastrů rozvinout své aktivity na svých územích a značnými možnostmi, které nabízí výměna informací nebo osvědčených postupů se sousedními klastry v jiných členských státech. Dobře územně zakotvený klaster totiž může být zviditelněn a mít celosvětové poslání;

27. zdůrazňuje, že vedle inovačních pólů založených na klastrech vznikla v posledních letech potřeba, která je v určitých směrech ještě důležitější než tyto póly, a to sice pochopit komplexní fungování regionálních inovačních ekosystémů a vytvořit podmínky vedoucí k rozvoji žádoucím směrem. Komise by proto měla vyčlenit finanční a provozní podporu zejména na rozvoj otevřené inovační činnosti v regionech, aby regiony mohly přispět k vytváření nezbytných podmínek pro reformu veřejné správy a pro podnikatelskou činnost zaměřenou na tvorbu růstu a nových pracovních míst;

28. jedním konkrétním projevem regionálních ekosystémů je koncepce vyspělých trhů a jejich rozvoj. Pro vyspělé trhy jsou charakteristické silné vazby na místní odborné znalosti a kulturu a jejich interaktivní nezávislou obnovu. Výbor regionů v dřívějších stanoviskách (CdR 11/2009 a CdR 83/2007) upozorňoval na potřebu zajistit vyváženost mezi konkurenčním financováním, jež představuje financování velkých stěžejních iniciativ EU, a institucionálním financováním výzkumných komunit. Výbor regionů zdůrazňuje význam institucionálního financování, jež výzkumným komunitám umožňuje zahájit studie z vlastní iniciativy a na podnět jiných komunit, zejména v zájmu významných společenských výzev, jakož i konvergence a soudržnosti;

⁽⁴⁾ CdR 230/2010 fin.

D. Pro reformu veřejných zakázek

29. znovu potvrzuje své přesvědčení, že by bylo možné posílit Evropský výzkumný prostor (EVP), kdyby byl nákup služeb v oblasti výzkumu a vývoje začleněn do postupu pro veřejné akvizice; odkazuje se na stanovisko VR k zelené knize o veřejných zakázkách⁽⁵⁾ a stanovisko o zadávání veřejných zakázek v předobchodní fázi⁽⁶⁾, aniž by to však způsobilo převod těchto služeb do oblasti působnosti hospodářské soutěže;

30. žádá, aby byly místní a regionální orgány úzce zapojeny do přípravy právních rámců a programů financování souvisejících s veřejnými zakázkami;

31. připomíná svoji podporu aktivnímu zapojení podnikatelských kruhů a vlád do plánů financování inovací a své pochybnosti ohledně možného dopadu na místní a regionální orgány takového systému, v němž přebírá riziko za výrobky a služby, jež nebyly ověřeny v praxi, pouze veřejný sektor;

32. poznamenává, že „trh“ s veřejnými zakázkami je stále roztržštěný a většinou nepřesahuje hranice jednotlivých států, a důrazně doporučuje Komisi a členským státům, aby rozvinuly transparentnější rámec, jež by mohl přispět k otevření trhu s veřejnými zakázkami v Evropské unii;

33. znovu potvrzuje, že Evropská komise musí poskytnout jasnou a detailní příručku, jakož i možnosti odborné přípravy pro uzavírání smluv s místními a regionálními orgány v oblasti veřejných zakázek;

E. Pro regionální dopad finančních opatření

34. uznává, že financování úplného cyklu od inovací, výzkumu až po trh vyžaduje širokou škálu nástrojů, a podporuje tedy úsilí vynaložené na podporu financování soukromého sektoru, například prostřednictvím plánů pro sdílení rizik, půjček nebo rizikového kapitálu;

35. schvaluje roli veřejného financování na podporu soukromých investic a zdůrazňuje, že kvalitní řízení rizik a transparentní vedení jsou v případě zapojení veřejných i soukromých fondů nezbytné;

36. vítá úsilí soukromého sektoru podporovat financování investic do inovací v malých a středních podnicích (MSP); a v této souvislosti žádá, aby byly podporovány pobídky (systém zdanění, snížení administrativních omezení) a v případě potřeby přezkum právních rámců k posílení a rozšíření souboru opatření orientovaných na podporu a uznání úlohy MSP jako klíčových subjektů při podpoře kultury inovací; v této souvislosti také trvá na tom, že je potřeba posílit nástroje mediace mezi MSP a subjekty v oblasti výzkumu a vývoje;

37. žádá, aby byly místní a regionální subjekty vhodně zapojeny do technologických platform s cílem formulovat výzkumné a inovační strategie pro vytváření nových technologických platform a rozvoj již aktivních platform na základě potřeb územních činitelů. Při tom je třeba mít na zřeteli přítomnost světových trhů a účast malých a středních podniků;

F. Pro spolupráci nad rámec hranic států

38. uznává, že rámcový program pro výzkum má jedinečný přínos pro výzkum sdílený mezi subjekty členských států a územními samosprávami;

39. klade důraz na právní kodex EU (například pro rizikový kapitál a výzkumné infrastruktury); v této souvislosti si všímá možné úlohy evropského seskupení pro územní spolupráci (ESÚS);

40. znovu opakuje, že součinnost mezi klastry na úrovni EU je naprosto nezbytná, avšak zároveň je třeba zahájit spolupráci mezi klastry na světové úrovni;

G. Obecné souvislosti

41. strategie Evropa 2020, především prostřednictvím svých stěžejních iniciativ „Unie inovací“ a „průmyslová politika“, uznává klíčovou úlohu, kterou má výzkum a inovace pro zlepšení konkurenceschopnosti Evropské unie, a zdůrazňuje, že je důležité začlenit inovace viditelnějším způsobem do politiky. Přiznává též evropským městům a regionům zásadní význam při jejím provádění. V této souvislosti si Výbor regionů přeje tuto roli podpořit a přispět k rozvoji Evropského výzkumného prostoru na regionální úrovni, neboť je pravdou, že města a regiony financují výzkumné programy, účastní se evropských výzkumných projektů a aktivně podporují účast územních subjektů na evropských výzkumných projektech;

42. Výbor regionů vítá zvýšení financování mezi šestým (2000–2006) a sedmým (2007–2013) rámcovým programem pro výzkum a technologický rozvoj, jakož i zřízení Evropské rady pro výzkum. Výbor regionů je též potěšen evropskými iniciativami podporujícími výměnu a spolupráci mezi regionálními orgány a akademickými, vědeckými a hospodářskými kruhy, především v rámci rozpočtového bodu „Regiony znalostí“ a složky „Cofund“ specifického programu „Kapacity“ a opatření, jako jsou sítě excelence a ERA-net;

43. Výbor regionů rovněž očekává plánované hodnocení dopadu programů „Regiony znalostí“ a „Výzkumný potenciál“. Jelikož všechny tyto programy hledají a rozvíjejí jasnější cíle, VR žádá o posílení jejich role při poskytování podpory vysoce kompetentním regionům s potenciálem pro rozvoj excelence, například prostřednictvím poradenských programů⁽⁷⁾, partnerských a jiných schémat;

⁽⁵⁾ CdR 70/2011 fin.

⁽⁶⁾ CdR 58/2008 fin.

⁽⁷⁾ CdR 230/2010 fin.

44. pokud jde o rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace, Výbor regionů oceňuje místo vyčleněné pro regionální klastry, jakož i iniciativy na podporu rozvoje informačních a komunikačních technologií, energetické účinnosti, obnovitelné energie a ekologických inovací. Výbor regionů v tomto smyslu doporučuje, aby tyto iniciativy dále pokračovaly s vazbou na výzvy, jimž Evropská unie čelí nebo bude v budoucnu čelit.

V Bruselu dne 30. června 2011

předsedkyně
Výboru regionů
Mercedes BRESSO

Stanovisko Výboru regionů – Bílá kniha Plán jednotného evropského dopravního prostoru

(2011/C 259/02)

VÝBOR REGIONŮ

- domnívá se, že cíle bílé knihy by měly být převedeny do krátkodobějších cílů, aby měli tvůrci politik jasný orientační rámec, jaké činnosti provést během svého funkčního období;
- je zastáncem plné internalizace externích nákladů formou harmonizovaného zdanění u všech druhů dopravy, jehož výnosy budou využity k zavedení integrovaného a účinného dopravního systému;
- zdůrazňuje, že cíle bílé knihy, pokud jde o změnu používaného druhu dopravy od silniční směrem k železniční a vnitrozemské a námořní lodní dopravě, nejsou dostačující a vyzývá Komisi, aby navrhla ambicióznější program;
- je zastáncem myšlenky „modrého pásu“ jako prvního kroku k vytvoření pevného systému v oblasti námořních služeb, který by měl být doplněn konceptem mořských dálnic, a lituje, že bílá kniha z roku 2011 je v oblasti námořní dopravy méně ambiciózní nežli bílá kniha z roku 2001;
- doporučuje opatření na povzbuzení přípravy plánů udržitelné městské mobility a požaduje, aby se věnovala větší pozornost vazbě mezi městskou dimenzí dopravní politiky a územním plánováním;
- podporuje použití evropských dluhopisů za účelem financování dopravní infrastruktury potřebné pro realizaci TEN-T;
- konstatuje, že internalizace externích nákladů, odstranění daňové nerovnováhy a neoprávněných subvencí a svobodná a nenarušená hospodářská soutěž by měly být součástí budoucího evropského modelu v oblasti dopravy založeného na sjednocení tržní volby s potřebami udržitelného rozvoje.

Zpravodaj pan António COSTA (PT/SES), starosta Lisabonu

Odkaz Bílá kniha: Plán jednotného evropského dopravního prostoru – vytvoření konkurenceschopného dopravního systému účinně využívajícího zdroje

KOM(2011) 144 v konečném znění

I. OBECNÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

Obecné připomínky

1. je toho názoru, že bílá kniha 2011 „Plán jednotného evropského dopravního prostoru – vytvoření konkurenceschopného dopravního systému účinně využívajícího zdroje“ se zaměřuje na hlavní klíčové otázky budoucnosti evropské dopravní politiky a dopravních systémů tohoto kontinentu. V tomto ohledu se Výbor domnívá, že navrhovaná dopravní politika by měla zahrnovat obecnější cíle stanovené v Evropské unii v rámci strategie Evropa 2020 a cíle udržitelnosti životního prostředí určené převážně pro boj proti změně klimatu. Rovněž by měla podporovat posílení sociální a územní soudržnosti v celé Evropské unii;

2. konstatuje, že místní a regionální orgány mají v oblasti dopravní politiky důležité pravomoci. Sdílejí nejen odpovědnost v otázkách týkajících se údržby silniční sítě, politiky parkování, dostupnosti a veřejné dopravy, ale dohlížíjí též na dodržování environmentálních norem, například norem pro kvalitu ovzduší. Jejich účast je tedy v rámci přístupu víceúrovňové správy nezbytná;

3. poznamenává, že bílá kniha se zmiňuje o městech. VR navrhuje, aby kromě měst byly uvedeny i městské oblasti a/nebo aglomerace. V mnoha členských státech není pro politiku mobility určující geografická hranice města, ale spíše městská aglomerace;

4. domnívá se, že bílá kniha 2011 je velice ambiciózní dokument, a to tím spíše, že žádný z hlavních cílů bílé knihy 2001 nebyl plně dosažen, což není překvapující. Některé dlouhodobé ambiciózní cíle by však zasluhovaly stanovení průběžných krátkodobějších cílů, aby státní a regionální představitelé měli jasný orientační rámec, jaké činnosti provést během svého funkčního období;

5. konstatuje, že vytváření vizí do budoucna je nezbytné a oprávněné, neboť dnešní rozhodnutí budou rozhodující měrou spoluurčovat dopravu v následujících desetiletích. Nesmíme při tom ale zapomínat, že vize na několik desetiletí mohou být jen velmi mlhavé;

6. domnívá se, že rovnováha mezi způsoby dopravy je neoddelitelně spjata s problematikou internalizace externích nákladů a přímo ovlivněna politikami poplatků za používání dopravní

infrastruktury. Jednoznačně podporuje vizi bílé knihy týkající se transparentního a obecně použitelného modelu pro výpočet poplatků za infrastrukturu pro všechny druhy dopravy, je zastáncem plné internalizace externích nákladů a požaduje, aby se veškeré příjmy vyplývající z provádění této evropské právní úpravy směřující k lepší internalizaci externích nákladů (včetně směrnice o eurozámce) využily k zavedení integrovaného a účinného dopravního systému, aniž by byly opomenuty specifické podmínky nejvzdálenějších regionů a ostrovů;

7. v tomto kontextu – a zejména pokud jde o leteckou a námořní dopravu – se domnívá, že je třeba hledat rovnováhu mezi přísným respektováním ochrany životního prostředí a obrovskými náklady, jež toto přináší ostrovům a nejvzdálenějším regionům, které jsou naprosto závislé na těchto druzích dopravy a jež se navzdory tomu zároveň intenzivně angažují ve snižování emisí;

8. vítá, že Evropská komise podněcuje ke změně používaného druhu dopravy od silniční směrem k železniční a vnitrozemské a námořní lodní dopravě a trvá přitom na úplné internalizaci externích nákladů způsobených všemi druhy dopravy, což se vztahuje na znečištění ovzduší, přetížení i hluk;

9. konstatuje, že Komise již dříve zdůraznila, že externí náklady vzniklé v důsledku nehod jsou již řádně internalizovány prostřednictvím pojistného placeného pojišťovnám. Výbor tento názor zpochybňuje, a proto vyzývá Komisi, aby vypracovala modely propočtu, které by mohly být použity pro internalizaci nákladů vzniklých v důsledku nehod, v nichž by byly zohledněny celkové náklady způsobené nehodami;

10. vítá, že bílá kniha zahrnuje také opatření na podporu udržitelnějšího dopravního chování, ochoty přijmout nové způsoby cestování a nové technologie a zajištění souhlasu s plnou internalizací externalit v celkových nákladech na mobilitu. EU má významnou roli při dosažení toho, aby opatření, která místní a regionální orgány musejí přijmout k vyřešení dopravních problémů v aglomeracích, byla chápána a přijímána;

11. lituje, že se bílá kniha nevěnuje dostatečně otázkám dostupnosti a mobility osob, což se týká i základního pojmu územní soudržnosti v oblasti dopravy, především v okrajových, nejvzdálenějších a ostrovních regionech. Jednotný evropský dopravní prostor se totiž nemůže stát skutečností bez záruky rovných podmínek přístupnosti území pro podniky a občany;

12. upozorňuje, že politická činnost VR během posledního desetiletí se jasně vyjadřovala k zásadám a politickým opatřením, kterými by se měla řídit dnešní evropská dopravní politika. Proto je toho názoru, že při formulování evropské dopravní politiky na nadcházející roky se těmto bohatým zkušenostem musí přikládat náležitý význam;

13. zásadně zdůrazňuje, že efektivní udržitelný systém mobility s nízkými emisemi je jedním z práv občanů a zároveň je nejdůležitějším faktorem pro hospodářství, blahobyt a kvalitu života. Je třeba podporovat zjednodušení předpisů v oblasti plánování, aby bylo možné tuto infrastrukturu účinněji rozvíjet;

II. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

Vize konkurenceschopného a udržitelného dopravního systému

14. vítá analýzu prezentovanou v bílé knize, která se týká tendencí a souvisejících výzev, jež budou ovlivňovat odvětví dopravy v následujících desetiletích. Solidní diagnóza tendencí ovlivňujících odvětví dopravy je nezbytný předpoklad pro sestavení kvalitních dopravních politik. V tomto ohledu bílá kniha odráží většinu koncepčních nedostatků, které se musí stát součástí diskuse o budoucím dopravním systému v Evropě;

15. přestože má doprava klíčový význam pro konkurenceschopnost Evropské unie, chtěl by upřesnit výrok Evropské komise „omezení mobility není řešením“. Je jasné, že dopravní systémy musí odpovídat nárokům na individuální mobilitu a uskutečňování obchodní výměny. Avšak zejména u podniků by mělo být zvyšováno povědomí o nutnosti intenzivnějšího slučování jízd, využívání potenciálu přemístění ekonomických aktivit a používání postupů a technologií, jež napomáhají optimalizaci objemu dopravy (např. práce z domova, videokonference, optimální lokalizace);

16. podporuje deset cílů pro konkurenceschopný dopravní systém účinně využívající zdroje, které definuje bílá kniha, a jejich použití jako referenčních hodnot pro dosažení cíle snížení emisí skleníkových plynů o 60 %. Výbor proto doporučuje, aby byl tento obecný cíl zahrnut do seznamu cílů stanovených v bílé knize. Dále doporučuje, aby byly navrhované cíle doplněny dalšími cíli, které se zaměří na snižování závislosti na ropě, snižování hluku a zmírňování znečištění ovzduší;

17. podporuje cíl snížit používání „konvenčně poháněných“ automobilů v městské dopravě do roku 2030 na polovinu, postupně je vyřadit z provozu ve městech do roku 2050 a do roku 2030 dosáhnout ve velkých městech – i prostřednictvím daňových opatření – zavedení městské logistiky v podstatě bez obsahu CO₂, třebaže považuje toto opatření za velmi ambiciózní. Proto se Výbor regionů domnívá, že je třeba stanovit průběžné cíle, které umožní vypracovat plán provádění opatření, sledování tohoto provádění a hodnocení dosažených výsledků;

18. vítá, že Evropská komise hodlá přistoupit k plnému uplatnění zásad „uživatel platí“ a „znečišťovatel platí“, a vyloučit tak narušení rovné hospodářské soutěže mezi různými druhy dopravy, založené na internalizaci všech externích nákladů. Podporuje plnou internalizaci sociálních a environmentálních nákladů (včetně nehod, znečištění ovzduší, hluku a přetížení) formou harmonizovaného zdanění u všech druhů dopravy, jehož výnosy budou využity k zavedení integrovaného a účinného dopravního systému;

19. je potěšen, že do bílé knihy bylo začleněno několik návrhů, které VR předložil ve svých nejnovějších stanoviscích k městské mobilitě. V tomto ohledu Výbor podporuje cíl Komise vytvořit podněty k optimalizaci a minimalizaci jízd konvenčními automobily a nákladními vozidly ve městech a souhlasí s tím, že rozsáhlé vozové parky městských autobusů, taxíků a dodávek jsou vhodné pro zkušební zavádění čistých vozidel. Komise správně upozorňuje, že rozvoj a rané zavádění čistých vozidel může mít okamžitý přínos v oblasti snižování závislosti na ropě a také může být přínosem pro zdraví, zejména lepší kvalitou ovzduší ve městech;

20. rovněž podporuje myšlenku dosažení rovnováhy směřující k environmentálně nejšetrnějším druhům dopravy, přičemž prosazuje, že by se měla zlepšit celková účinnost a interoperabilita všech způsobů dopravy. Nicméně aktivní politiky upřednostňující určitý druh dopravy by měly být pečlivě posouzeny a zváženy s ohledem na spravedlivý a transparentní model přidělování prostředků do odvětví dopravy, jinak hrozí, že budou podporována málo účinná dopravní řešení. Využívání alternativních druhů dopravy je podmíněno existencí vhodné infrastruktury a služeb, díky kterým by bylo možné vyhovět současným požadavkům;

21. navzdory výše uvedeným připomínkám považuje deset cílů pro konkurenceschopný dopravní systém účinně využívající zdroje, které definuje bílá kniha, za jednoznačně velice ambiciózní cíle. Proto se domnívá, že by měly být rovněž stanoveny průběžné milníky a cíle zohledňující doplňkové strategické cíle, které již Evropská komise definovala, a to za spolupráce místních a regionálních orgánů. Tyto průběžné cíle by měly být součástí monitorovacího procesu, aby byla zajištěna úspěšnost vize bílé knihy;

22. především připomíná, že dopravní politika Evropské unie se musí zakládat na konceptu obecného zájmu (rovnost přístupu pro všechny dopravní prostředky, respektování sociálních práv, započtení externalit atd.);

23. připomíná, že pracovní dokument (SEK(2011) 391) provádějící bílou knihu (ale zveřejněný jen v jednom jazyce) v bodě 137 uvádí ve vztahu k sledování nařízení č. 1370/2007 o povinnostech veřejné služby v dopravě, že „Komise navrhne iniciativu pro zavedení nabídkových řízení v oblasti zadávání zakázek na veřejné služby, zaměřenou na zajištění účinného poskytování vysoce kvalitních služeb.“ Tato iniciativa musí

respektovat možnost, aby místní orgány dodávaly za určitých podmínek služby v režimu „in house“, aniž by byly vystaveny konkurenci;

24. vyzývá Evropskou unii k provedení skutečné integrace dopravních politik 27 členských států (sladění struktur členských států, respektování hospodářské soutěže podle zásad obecného zájmu, daňová harmonizace, definice nového právního rámce vztahujícího se na různé úrovně subsidiarity) s ohledem na víceúrovňovou správu;

Jednotný evropský dopravní prostor

25. zdůrazňuje, že je zapotřebí snížit roztržitost evropského železničního trhu, aby bylo možné vytvořit efektivní železniční síť, jež bude poskytovat kvalitní služby z hlediska délky trvání cesty, spolehlivosti a kapacity. V tomto ohledu by mělo být nalezeno udržitelné a nákladově efektivní řešení s cílem vytvořit konkurenceschopnou evropskou síť nákladní železniční dopravy, jež bude odpovídat specifickým potřebám tohoto druhu dopravy. Dále by měly být překonány hlavní technické překážky týkající se např. rozchodu železnic. Kromě toho je zřejmé, že nákladní železniční doprava, pobřežní plavba a zejména vzájemně se doplňující využívání obou druhů dopravy mají potenciál, aby přispěly k integraci regionálních ekonomik nacházejících se v odlehlých regionech. V tomto smyslu a v zájmu zajištění dobrého fungování těchto udržitelných druhů dopravy je také nezbytné rozvíjet logistická centra, jež by umožnila optimální intermodální výměnu a efektivitu systému jako celku, přičemž je však třeba zabránit šíření logistických center, která by ze své povahy nebyla s to zaměřit dopravní systém na intermodalitu a kombinovanou dopravu;

26. podporuje myšlenku posílení evropské dopravní politiky, jež bude vycházet z jasných, jednotných, souhrnných a stálých pravidel pro uživatele a provozovatele, a také podporuje zavádění pokročilých dopravních technologií a řešení a budování nebo zdokonalování vhodné infrastruktury. Tato myšlenka by si žádala dokončení vnitřního trhu pro dopravní služby a odstranění právních, administrativních a technických překážek ve všech způsobech dopravy a také trvalé vymáhání pravidel hospodářské soutěže, zvýšení úrovně služeb a posílení práv uživatelů;

27. konstatuje, že v této souvislosti je důležité nezohledňovat pouze dálkové spoje, ale též výchozí regionální síť. Zvláštní pozornost by měla být rovněž věnována hraničním regionům, jež čelí specifickým problémům. Je třeba se zmínit zejména o rozdílech v oblasti platebních systémů, technických spojů, jízdních řádů a legislativních rámců;

28. připomíná však, že otevření železničních trhů dosud nedosáhlo dostatečného pokroku. Panuje proto názor, že by měly být zlepšeny a normalizovány technické a právní předpisy, kterými se řídí železniční trh. Zároveň je třeba zavést možnosti týkající se spolufinancování;

29. připomíná, že případná liberalizace a vstup nových subjektů na trh musí doprovázet zavedení ustanovení, jež umožní zvýšit podíl železničního trhu (především normalizovat materiály, podmínky provozu, bezpečnostní normy pro síť využitím evropských agentur). Domnívá se, že jen tak se povzbudí kreativita a zavádění diversifikovanějších služeb ku prospěchu spotřebitelů a v zájmu skutečného přechodu k využívání jiných druhů dopravy;

30. pokud se jedná o změnu využívání silniční dopravy ve prospěch železniční, vnitrozemské a námořní lodní dopravy, zdůrazňuje, že cíle bílé knihy týkající se snížení silniční přepravy zboží na vzdálenosti přesahující 300 km nejsou dostatečně ambiciózní (snížení o 30 % do roku 2030 a o 50 % do roku 2050). Vyzývá proto Evropskou komisi, aby navrhla ambiciózní program týkající se vytváření linek kombinované dopravy v celé Evropě. Pouze takovýto typ infrastruktury může pomoci dlouhodobě dosáhnout vyloučení silniční přepravy zboží na dlouhé vzdálenosti při současném posílení územní soudržnosti, zejména se zeměmi ležícími na vnější hranici EU;

31. podporuje plné provádění iniciativy jednotné evropské nebe a dokončení vnitřního trhu služeb železniční dopravy. Je rovněž zastáncem myšlenky „modrého pásu“ jako prvního kroku k vytvoření pevného systému v oblasti námořních služeb, který by měl být doplněn konceptem mořských dálnic včetně nové vize významu lodí jako skutečné mobilní infrastruktury;

32. domnívá se, že je třeba věnovat zvláštní pozornost spojení nejvzdálenějších regionů s evropským kontinentem a se sousedními třetími zeměmi. Přístupnost těchto regionů je obvykle snižena, což je znevýhodňuje a znemožňuje jim to jak plné zapojení do evropského vnitřního trhu, tak rozvoj jejich hospodářství v oblastech jejich regionální příslušnosti;

33. lituje, že bílá kniha z roku 2011 znamená v politice podpory námořní dopravy krok zpět proti bílé knize z roku 2001, která zavedla koncept mořských dálnic, a zejména lituje toho, že seznam iniciativ připojený k bílé knize neuvádí informace o budoucnosti mořských dálnic ani o programu Marco Polo;

34. domnívá se rovněž, že regiony, v nichž mají emise z dopravy z důvodu přírodních podmínek mnohem závažnější dopady (např. horské oblasti), vyžadují zvláštní pravidla a opatření, jež umožní snížení objemu dopravy a jejích dopadů natolik, aby bylo možné vyloučit poškození lidského zdraví a životního prostředí;

35. domnívá se, že by mělo být vynaloženo více úsilí na podporu lepších a účinnějších dopravních řešení, která by zlepšila propojení kontinentálního území Evropy s ostrovními a nejvzdálenějšími regiony a spojení všech těchto regionů s regiony, jež se nacházejí za vnějšími hranicemi EU;

36. by rovněž rád zdůraznil, že kromě posilování vazeb mezi východní a západní Evropou je z důvodu soudržnosti a konkurenceschopnosti velice důležité podporovat efektivní propojení mezi střední Evropou a vnějšími hranicemi Evropy a vzdálenějšími regiony, které propojují Evropu s oblastmi Středozemního moře a Atlantického oceánu. V tomto smyslu by VR rád zdůraznil klíčový význam přístavů a letišť a jejich spojení s vnitrozemím pro zapojení EU do světového trhu, zejména s africkými, americkými a asijskými regiony, a také strategický potenciál ostrovů v Atlantickém oceánu jako logistických dopravních platform;

37. podotýká, že mimořádné úsilí je vyvíjeno i za účelem cíleného rozvoje pěti hlavních dopravních os, jež definovala Evropská komise v hlavních směrech pro dopravu v Evropě a v sousedních regionech. U středové osy je v této souvislosti třeba požadovat zvýšené úsilí ze strany EU a ze strany států, jež se na této ose nacházejí. Vítá záměr flexibilního uspořádání hlavní sítě, jež je vytvářena v rámci TEN-T. Zde je zapotřebí transparentních metod hodnocení, jež zaručí jak bezpečnost nezbytných investic, tak neustálou aktualizaci a doplňování TEN-T;

38. vítá návrh revidovat nařízení o přidělování letištních časů tak, aby podpořilo účinnější využívání kapacity letišť. Je však velice důležité pečlivě zvážit všechny aspekty, dříve než bude přijato jakékoli konečné rozhodnutí o novém řízení letového provozu, zejména pro letiště nacházející se v městských oblastech, kde dochází k výraznějšímu dopadu na životní prostředí;

39. zdůrazňuje význam propojení konkurenceschopnosti a sociální agendy vycházející ze sociálního dialogu, aby se předešlo sociálním konfliktům, které jsou prokazatelnou příčinou výrazných ekonomických ztrát v řadě odvětví;

40. vítá navrhované iniciativy na zlepšení bezpečnosti prostřednictvím komplexního přístupu, který je kombinací politiky, právních předpisů a sledování ochrany letecké a námořní dopravy. Především je velice důležitá podpora zlepšení detekčních metod, které umožní zkontrolovat větší počet cestujících s minimálními potížemi, při plném dodržování základních práv cestujících;

41. sdílí s Komisí „vizi nula“ v bezpečnosti silničního provozu a zároveň uznává, že tato vize představuje mnoho úkolů a zahrnuje vysokou míru ambice. V této souvislosti by bylo vhodné přijmout diferencovaný přístup, například vytvořením vazby mezi hustotou provozu a počtem obětí silničních nehod. Mezi městy a regiony totiž existují velké rozdíly, pokud jde o počet osob usmrčených na silnicích a o přijatá opatření. Obecná norma by nepřiměřeným způsobem ovlivnila města a regiony, které již přijaly účinná opatření, a umožnily tak snížit počet osob usmrčených na silnicích. Bezpečnost silniční dopravy kromě toho nezávisí pouze na technologii, ale také na lidském chování. V tomto smyslu VR doporučuje, aby byly harmonizovány pravidelné kontroly vozidel a aby se vzdělávání v rámci bezpečnosti silničního provozu stalo součástí programů autoškoly v Evropě. Tyto harmonizované technické kontroly by mohly být uplatněny i v jiných oblastech, např. pro emise skleníkových plynů. Stejným způsobem může vést ke snížení objemu dopravy, a tím zásadně přispět ke zvýšení bezpečnosti dopravy, změna vzorců lidského chování;

42. domnívá se, že opatření týkající se bezpečnosti silniční dopravy by se měla zakládat na příkladech osvědčených postupů. Mělo by být možné je upravovat a přizpůsobovat podle místní situace. V této souvislosti bychom rádi odkázali na stanovisko vypracované VR ke směřům politiky v oblasti bezpečnosti silničního provozu v letech 2011–2020;

43. pokud jde o železniční dopravu, využívání evropského systému řízení železničního provozu (ERTMS) by se mělo stát pravidlem pro všechny železniční tratě. V této souvislosti by se měla věnovat zvláštní pozornost přeshraničním úsekům, na nichž nejednotné bezpečnostní systémy stále komplikují situaci;

44. v tomto ohledu znovu potvrzuje svou podporu myšlenky harmonizace různých definic těžkého zranění, aby mohla být účinnost politiky bezpečnosti silničního provozu lépe monitorována a hodnocena. Dále navrhuje, aby byly zpřístupněny rejstříky dopravních přestupků a zajištěna jejich interoperabilita, což by umožnilo uplatňovat sankce s řádným ohledem na porušení předpisů v jiných členských státech;

Inovace pro budoucnost – technologie a přístup

45. jednoznačně podporuje vizi prezentovanou v bílé knize o evropské výzkumné a inovační politice v oblasti dopravy, jež zabezpečuje společné kombinované úsilí v oblasti výzkumu. Rovněž souhlasí s tím, že je třeba zabývat se určitými oblastmi, zejména účinností vozidel díky novým motorům, materiálům a konstrukci, používáním energií šetrnějších k životnímu prostředí díky novým palivům a pohonným systémům a lepším využitím sítí a bezpečnějším a jistějším provozem díky informačním a komunikačním systémům;

46. vítá, že bílá kniha navrhuje definovat odpovídající normy pro emise CO₂ všech druhů vozidel, vytvořit pravidla interoperability dobíjecí infrastruktury čistých vozidel a určit pokyny a normy pro čerpací infrastrukturu. To vše by mělo probíhat se zapojením místních a regionálních orgánů;

47. zdůrazňuje význam evropské politiky pro snížení znečišťování vozidly již u zdroje prostřednictvím norem týkajících se emisí skleníkových plynů, znečišťování ovzduší a hluku a rovněž norem zaměřených na posílení aktivní i pasivní bezpečnosti vozidel. Nelze při tom opomenout, že zavádění zásadních technických zlepšení u vozidel jde ruku v ruce s dodržováním mezních hodnot emisí hluku a znečišťování ovzduší;

48. je toho názoru, že chování cestujících a řidičů je klíčovým faktorem pro konečné splnění cílů stanovených bílou knihou, a proto vítá všechny iniciativy v bílé knize, jejichž účelem je podporovat informovanost o dostupných alternativách ke konvenční individuální dopravě, a opatření zaměřená na zlepšení chování řidičů. Domnívá se však, že je zapotřebí

vynaložit více úsilí v oblasti dopravního chování, zejména při přípravě budoucí evropské generace na přijetí nových postojů vůči mobilitě, ale také při úpravě řádné dopravní infrastruktury;

Městská mobilita

49. vítá návrhy týkající se plánů městské mobility, které jsou součástí bílé knihy. Rozvoj plánů udržitelné městské mobility, minimálně pro větší města, byl klíčovým požadavkem VR vyjádřeným v jeho stanovisku k zelené knize;

50. upozorňuje na tvrzení Komise, že velká část externích vlivů dopravních systémů se projevuje především v hustěji zalidněných sídelních oblastech. Právě místní a regionální orgány nejlépe vědí, jak lze tyto problémy řešit. Proto je důležité, aby měly k dispozici nástroje, které jsou k řešení těchto problémů nezbytné. Je třeba dodržovat zásadu subsidiarity, nicméně EU může podporovat činnosti na místní a regionální úrovni tak, že bude vybízet ke spolupráci a výměně zkušeností a vyvíjet úsilí o ovlivnění postojů;

51. doporučuje opatření na povzbuzení přípravy plánů udržitelné městské mobility a auditů městské mobility, avšak musí o nich i nadále rozhodovat dotyčné místní a regionální orgány při plném respektování zásady subsidiarity. Znovu připomíná své předchozí stanovisko týkající se zavedení nového finančního nástroje v rámci finančního výhledu na období 2014–2020, který bude schopen spolufinancovat plány městské mobility. Předkládání žádosti o audity městské mobility by například mohlo přispět k procesu zavádění evropské ceny za vynikající a obecně využitelné iniciativy v oblasti dopravy. Tato cena by se naopak mohla stát součástí ekvivalentu celoevropského plánu „modrých vlajek“, který by se uděloval oblastem s nízkou mírou znečištění životního prostředí a dopravního přetížení, jak v minulosti navrhoval VR;

52. domnívá se, že města s kvalitním plánováním, jež přijímají účinnější výrobní postupy a eliminují nadbytečná řešení v oblasti dopravy, podporují větší dostupnost zboží, osob a služeb. Proto doporučuje, aby se k městskému plánování a plánování městské mobility přistupovalo integrovanějším způsobem;

53. se zájmem sleduje iniciativy na místní úrovni, jež předpokládají zavedení mytného ve městech a režimy omezení vjezdu, a podporuje zavedení společných technických norem, jež by zajistily interoperabilitu, a zabránily tak tomu, aby tyto místní iniciativy znamenaly nové překážky technického charakteru pro volný pohyb na území Evropské unie;

54. zdůrazňuje klíčovou úlohu technických a organizačních řešení včetně informačních technologií při podpoře nových forem mobility založených na kombinovaném využití všech druhů dopravy pro dopravu osob a nákladu (např. intermodální systémy elektronických jízdenek, intermodální dokumentace nákladu, elektronické směřování, monitorování nákladu či informace o skutečné době dodání), aby bylo možné optimalizovat

používání současných lehkých způsobů dopravy (společně využívaná vozidla, rozvoj elektrických vozidel pro krátké vzdálenosti, sdílení vozidel, společná přeprava, architektura dopravy a přestupních míst, přednostní používání autobusu a tramvaje); správa místních a regionálních dopravních systémů je významným tématem, jemuž se bílá kniha nevěnuje;

55. je zastáncem definování strategie pro posun směrem k „městské logistice s nulovými emisemi“ spojující hlediska územního plánování, přístupu k železnicím, k mořím a k řekám, zpoplatňování a technické normy pro vozidla prostřednictvím podpory společného zadávání veřejných zakázek na vozidla s nízkými hodnotami emisí v komerčních vozových parcích (dodávky, taxíky, autobusy ...);

56. požaduje, aby se věnovala větší pozornost vazbě mezi městskou dimenzí dopravní politiky a širším konceptem územního plánování, což umožňuje zlepšovat městskou dopravu a související infrastrukturu, omezovat rozpínání měst a řešit vztahy mezi městem a jeho bezprostředním okolím (rozhraní města a venkova). Zvláštní pozornost by se při tom měla věnovat posilování veřejné osobní dopravy na krátkou vzdálenost;

Moderní infrastruktura, rozumné stanovování cen a rozumné financování

57. v rámci probíhajícího přezkumu politiky TEN-T podporuje vytvoření hlavní sítě strategické evropské infrastruktury, jež by začlenila všechny regiony Evropské unie a rovněž hlavní referenční body dopravy a logistiky a utvořila jednotný evropský dopravní prostor, kde by měla být odstraněna kritická místa a zřízena vhodná propojení se světovým trhem;

58. konstatuje, že cíle stanovené v bílé knize budou moci být zcela splněny pouze za předpokladu, že budou k dispozici odpovídající finanční prostředky, s ohledem na regionální specifickou soudržnost různých členských států a závazky v rámci Paktu o stabilitě a růstu. Konstatuje, že se bílá kniha vyhýbá problematice rozpočtových a nerozpočtových prostředků přidělovaných dopravní politice a infrastruktuře EU. V této souvislosti VR podporuje návrh přijmout evropské půjčky a evropské dluhopisy jako hlavní nástroje financování požadované dopravní infrastruktury. VR připomíná, že podnětem pro tyto masivní investice musí být skutečná politická vůle na nejvyšší úrovni, bez níž záměry evropské dopravní politiky nezbytné pro konkurenceschopnost regionů zůstanou zbožným přáním;

59. konstatuje, že politika soudržnosti má své vlastní cíle jako součást integrovaného přístupu regionálního rozvoje a že není žádoucí, aby byl její rozpočet použit na financování evropské politiky pro dopravní síť. Je však nezbytné dbát na soulad projektů infrastruktury financovaných politikou soudržnosti s cíli evropské dopravní politiky;

60. zdůrazňuje, že je zapotřebí přezkoumat prostředky vyčleněné na dopravní infrastrukturu, jak je navrhováno v budoucím rozpočtu EU, a také dále a transparentněji podněcovat závazek veřejného a soukromého sektoru. Kromě toho je Výbor zastáncem nových finančních nástrojů pro odvětví dopravy, zejména iniciativy pro projektové dluhopisy EU;

61. konstatuje, že internalizace externalit, odstranění daňové nerovnováhy a neoprávněných subvencí a svobodná a nenarušená hospodářská soutěž by měly být součástí budoucího modelu založeného na sjednocení tržní volby s potřebami udržitelnosti. Výbor proto podporuje přístup rozumného stanovování cen a danění, jenž usiluje o úplnou a povinnou internalizaci externích nákladů silniční a železniční dopravy, místního znečištění a hluku v přístavech a na letištích, jakož i znečištění ovzduší na moři, a je zastáncem prozkoumání povinného uplatňování internalizačních poplatků na všech vnitrozemských vodních cestách na území EU. Nedostatek alternativ dopravního spojení s ostrovními a nejvzdálenějšími regiony bude zohledněn při stanovování sazeb pro internalizaci externích nákladů na dopravu;

62. připomíná však, že je nutné brát v úvahu specifická omezení okrajových regionů v budoucích opatřeních týkajících se internalizace externích nákladů (euroznámka a další). Každé opatření, které by nebralo v úvahu znevýhodnění dané

vzdáleností, by v podstatě penalizovalo aktéry a podnikatelské subjekty na vzdálených územích;

63. zdůrazňuje, že navzdory významu tohoto opatření se cíle stanovené na období do roku 2016 a do roku 2020 zdají být velice ambiciózní, a na základě předchozích a současných zkušeností (např. právní předpisy o euroviněťě) se domnívá, že bude velice těžké tyto cíle splnit;

Vnější dimenze

64. plně podporuje kapitulu bílé knihy věnované vnější dimenzi. V tomto ohledu zdůrazňuje význam rozšíření pravidel vnitřního trhu prostřednictvím činnosti v mezinárodních organizacích, celosvětové podpory evropských norem bezpečnosti, ochrany, soukromí a životního prostředí pomocí dvoustranných a vícestranných jednání a posílení dialogu vedeného s hlavními partnery v oblasti dopravy;

65. vybízí Evropskou komisi, aby lépe zpracovala koncepci mezinárodní dimenze evropského dopravního systému, a žádá Evropskou komisi, aby plně zapracovala středomořskou a atlantickou dimenzi dopravy, jež má určitý dopad na rozvoj dopravy v Evropské unii, a je tak podstatným prostředkem posílení nezbytné spolupráce států na obou pobřežích Středozemního moře a konkurenceschopného a trvalého začlenění do globálního trhu.

V Bruselu dne 30. června 2011

předsedkyně
Výboru regionů
Mercedes BRESSO

Stanovisko Výboru regionů – Úloha místních a regionálních orgánů při podpoře udržitelného hospodaření s vodními zdroji

(2011/C 259/03)

VÝBOR REGIONŮ

- doufá v posílení politik EU, které určují hlavní směry, a v přijetí nových nástrojů EU na regulaci, které by určovaly jasné a přesné cíle účinnosti pro každou oblast činnosti závisající na vodě a které by měly být vypracovány jednotlivými členskými státy na úrovni povodí;
- požaduje, aby byla iniciativa Komise v oblasti vodohospodářské účinnosti ve stavebnictví začleněna do směrnice o energetické náročnosti budov, přičemž musí být možné ji uplatňovat selektivně na geografické oblasti, v nichž panuje nedostatek vody;
- požaduje přijmout předpisy, které by jednotně pro celou EU stanovily úroveň kvality, jež by pro každý jednotlivý sektor činnosti zaručila řádnou recyklaci a opětovné využití vodních zdrojů, i s vědomím různých charakteristických rysů členských států;
- vybízí místní a regionální orgány, aby v rámci uvědomělého řízení rizik určily nejúčinnější nástroj pro případ extrémních jevů. Budoucí investice zaměřené na zmírnění jejich dopadů budou prioritně směřovat do budování „zelené infrastruktury“;
- upozorňuje na klíčovou úlohu místních a regionálních orgánů při shromažďování údajů týkajících se životního prostředí a navrhuje přeměnit stávající Evropskou stanici pro sledování sucha v Evropské středisko pro sledování vodních zdrojů;
- navrhuje, mimo jiné v souvislosti s tím, co vyžaduje provádění směrnice 2000/60/ES, aby udržitelné hospodaření s vodními zdroji mělo v časovém horizontu do roku 2020 tyto konkrétní a sledovatelné cíle: 1) 20 % zvýšení úspory vody ve všech odvětvích používání; 2) zvýšení renaturalizovaných vodních toků o 20 %, mimo jiné ke zlepšení jejich hydrologické bezpečnosti; 3) 20 % zvýšení objemu vody, která se dnes opětovně využívá nebo recykluje při zemědělských a průmyslových činnostech; V tomto směru požaduje přímé zapojení Paktu starostů a primátorů.

Zpravodaj pan Nichi VENDOLA (IT/SES), předseda vlády regionu Apulie

Odkaz Dopis maďarského předsednictví ze dne 29. října 2010

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ,

Obecné připomínky

1. je potěšen, že ho současné maďarské předsednictví EU požádalo o vypracování stanoviska k tématu *Úloha místních a regionálních orgánů při podpoře udržitelného hospodaření s vodními zdroji*, a doufá, že bude v budoucnosti více zapojen do politického rozhodování a plánování v oblasti udržitelného hospodaření s vodními zdroji, neboť je subjektem zastupujícím instituce, jejichž úkolem je tato rozhodnutí a plány uplatňovat a obecněji i chránit přírodní zdroje, vzhledem k jejich úloze v určování udržitelných modelů rozvoje;

2. ztotožňuje se s rezolucí OSN ze dne 28. července 2010, v níž se prohlašuje, že přístup k nezávadné a čisté pitné vodě a sanitaci je základním lidským právem a zároveň nezbytným předpokladem pro plnohodnotný život a naplnění všech lidských práv ⁽¹⁾;

3. považuje vodní zdroje za omezené dědictví lidstva, jež je nezbytné pro život živých tvorů a přírodních ekosystémů a nepodléhá pravidlům trhu a hospodářské soutěže, přičemž by vědomou povinností všech lidských bytostí mělo být jeho respektování a zachování pro příští generace;

4. uznává ekologický a etický rozměr vody a následně přiznává všem živým či neživým morálním společenstvím právo na respektování jejich práva na dostatek vody, a považuje za nutné definovat společné modely hospodaření s vodními zdroji, což je základní veřejná služba obecného zájmu, které by zaručovaly jejich plnou udržitelnost a provázanou integraci s veškerými dalšími politikami souvisejícími s udržitelným rozvojem;

5. poukazuje na to, že místní a regionální orgány jsou odpovědné za správu veřejného prostoru. To znamená, že jsou zodpovědné za politické oblasti, které jsou důležité pro udržitelné hospodaření s vodními zdroji, k nimž patří územní plánování, infrastruktura, politika mobility, udělování povolení,

zemědělství a správa krajiny, přizpůsobení se změně klimatu, ochrana před záplavami a cestovní ruch. Místní a regionální orgány nesou odpovědnost i za synergie mezi těmito oblastmi politiky, a přijímají proto ze zásady integrovaný přístup, v němž zohledňují kontext územního plánování, který rovněž zahrnuje odpovídající sociální a hospodářský rozvoj regionů. Mnoho z nich je v několika evropských zemích odpovědných za veřejné dodávky vody a taktéž za nakládání s odpadními vodami. Proto je zásadní, aby místní a regionální orgány byly úzce zapojeny do budoucí evropské politiky hospodaření s vodními zdroji;

6. souhlasí s tím, že EU musí zahájit novou evropskou éru na téma vodních zdrojů, a doufá v přímé a aktivní zapojení místních a regionálních orgánů do přepracování, koordinace a harmonizace stávajících směrnic a strategií (rámcové směrnice o vodě, směrnice o podzemních vodách, směrnice o povodních, strategie pro řešení nedostatku vody a sucha) nebo do fáze vypracování (návrhy a cíle EU v otázce přizpůsobení se změně klimatu), počínaje plánem na zachování vodních zdrojů Evropy, s cílem zaručit širokou účast veřejnosti;

7. domnívá se, že větší antropogenní tlak na vodní zdroje, s nímž jsou spojeny související a rušivé účinky (zánik ekosystémů, ztráta biologické rozmanitosti, snížená schopnost půdy zadržovat vodu, zhoršování kvality půdy, změna klimatu apod.), si žádá přijmout opatření v oblasti správy a ochrany, která by pojímala celé spektrum politik Unie v oblasti vodních zdrojů, energetiky, zemědělství, dopravy, odpadů, cestovního ruchu, boje proti změně klimatu a přizpůsobení se jí, a to za pomoci integrovaného přístupu namísto přístupu odvětvového;

8. doufá, že členské státy za podpory místních a regionálních orgánů určí jasnou politiku poplatků za vodu, budou při tom respektovat pravomoci celostátní a místní úrovně a zohlední různé geografické a klimatické podmínky a související sociální a environmentální aspekty. Tato politika by měla vycházet nejen ze zásady, že znečišťovatel platí, která je již součástí rámcové směrnice o vodě (2000/60/ES), ale – v případě potřeby – na základě progresivního zpoplatnění i ze zásady, že kdo plýtvá, platí, protože ten pak ponese odpovědnost za obnovu nedostatečně environmentální využitelnosti. Toto opatření, bude-li podpořeno vhodnou vzdělávací kampaní v oblasti životního prostředí, povede k uvědomělejšímu vztahu k tomuto zdroji ze strany uživatelů, i v souvislosti s využíváním silně znečišťujících výrobků (např. zbytků léků, kosmetiky, pesticidů atd.), a mohlo by být východiskem pro celkově účinnější a efektivnější hospodaření s vodními zdroji, a to i z ekonomického hlediska;

⁽¹⁾ Rezoluce OSN č. A/RES/64/292 ze dne 28. července 2010 prohlašuje „the right to safe and clean drinking water and sanitation as a human right that is essential for the full enjoyment of life and all human rights“.

9. přisuzuje vědeckým poznatkům a technologickým inovacím klíčovou úlohu v určení moderních způsobů řízení koloběhu vody jako hlavní a prvotní součásti plánování nových infrastrukturních opatření. Výzkum a inovace mohou být zároveň významnou hnací silou růstu a zaměstnanosti v ekologických průmyslových odvětvích;

10. je přesvědčen, že problematika vodních zdrojů musí být zasazena do širšího rámce, který bude zahrnovat nejen otázky nedostatku vody a záplav, ale také další ohrožení související s vodou, která vznikají v důsledku změny klimatu, ať jde o známé hrozby, jako je intenzita dešťových srážek a stoupající hladina moře, nebo ještě nepoznané hrozby;

Ke koloběhu vody jakožto prioritě politik přizpůsobení se změně klimatu

11. konstatuje, že v diskusích o změně klimatu dosud vodní zdroje nebyly považovány za základní systémový ekologický prvek, jehož zachování a ochrana je hlavním a prvotním předpokladem veškerých činností v oblasti boje proti změně klimatu a přizpůsobení se jí, a stvrzuje ochotu místních a regionálních orgánů převzít odpovědnost a iniciativu při přípravě a uskutečňování opatření ke zmírnění následků⁽²⁾;

12. je si vědom toho, že dopady změny klimatu na hydrologickou rovnováhu budou mít značné hospodářské a sociální důsledky pro celou EU a že dojde ke zvýšení intenzity a výskytu extrémních jevů, jejichž omezení vyžaduje integrovaný a solidární přístup zahrnující celé spektrum politik EU nad rámec geografického, hospodářského a sociálního rozměru zainteresovaných subjektů či odvětví. Za tímto účelem se upozorňuje na nutnost posílit vědeckou spolupráci na evropské, národní a regionální úrovni, aby bylo možné zkoumat kauzální vztahy (příčina-následek), které vyhrocují klimatické jevy (povodně a sucha) v Evropě;

13. je si vědom různých dopadů, které změna klimatu způsobuje v souvislosti s vodními zdroji v regionech EU. Jejich výsledkem jsou značné rozdíly mezi jednotlivými regiony Evropské unie z hlediska problémů, kterým čelí v souvislosti s množstvím vody (přebytek či nedostatek) a s ročními obdobími, v nichž tyto problémy vznikají (jarní záplavy či letní sucha). Opatření na přizpůsobení se, která musí zohledňovat různé geografické, hospodářské a sociální charakteristiky regionů EU, by měla být flexibilní a měla by být přijímána za přísného uplatňování zásady subsidiarity⁽³⁾;

14. je si vědom toho, že změna klimatu bude mít v různém rozsahu vliv na dostupnost vodních zdrojů v evropských

regionech a v důsledku způsobí nové, větší konfliktní situace mezi různými uživateli a pravděpodobně i větší migraci, a to především v nejvzdálenějších regionech, které se nacházejí ve velmi ohrožených geografických oblastech;

15. oceňuje úsilí, které EU vyvíjí v globálních politikách v oblasti boje proti změnám klimatu způsobeným člověkem, a považuje řádné hospodaření s vodními zdroji za neodmyslitelný a účinný nástroj ke snížení emisí CO₂ a k podpoře modelů udržitelného růstu stimulujících účinné využívání přírodních a energetických zdrojů;

16. zastává názor, že stanovení spolehlivých postupů pro odhadování očekávané dostupnosti vodních zdrojů je nezbytnou a nedílnou součástí řádného vypracování evropských vodohospodářských a environmentálních politik, a je si vědom nutnosti integrovat výsledky dosažené s pomocí uplatňovaných klimatických modelů na kontinentální úrovni a s pomocí hydrologických modelů na regionální a místní úrovni;

17. vyzývá EU a členské státy, aby zvýšily výrobu čisté (zelené) energie díky provádění veškerých činností zaměřených na vytváření vodních elektráren, které mají nulové emise CO₂, všude tam, kde to morfologické, environmentální (především vodní ekologie resp. požadavky rámcové směrnice EU o vodě) a ekonomické podmínky, jakož i splavnost vod umožňují;

18. vyzývá EU a členské státy, aby přijaly opatření nezbytná k omezení tepelného znečištění vody a v maximální možné míře ke snížení využití vody k chlazení v průmyslových a energetických provozech, především tam, kde to způsobuje problémy buď s dostupností vody nebo ve vztahu k biologické rozmanitosti či veřejnému zdraví;

19. v souvislosti s opatřeními na zmírnění dopadů vodních krizí soudí, že pouze tam, kde se poptávka blíží dostupnosti, lze nové investice do vodní infrastruktury daného regionu považovat za krok k přizpůsobení se, neboť nová a různá technologická a správní řešení, která budou v souladu s místními podmínkami, mohou vést ke zvýšení dostupnosti bez nutnosti dalšího čerpání;

20. je si vědom úlohy, kterou musí hrát místní a regionální orgány v šíření povědomí o klíčovém významu koloběhu vody jakožto zásady, jíž se řídí strategie hospodaření s vodními zdroji, aby bylo možné určit účinná a společná řešení otázky přizpůsobení se změně klimatu a podpořit výměnu zkušeností mezi různými místními subjekty;

⁽²⁾ Stanovisko Výboru regionů Bílá kniha – Přizpůsobení se změně klimatu: směřování k evropskému akčnímu rámci, CdR 72/2009 fin.

⁽³⁾ Bílá kniha – Přizpůsobení se změně klimatu: směřování k evropskému akčnímu rámci, KOM(2009) 147 v konečném znění.

K rovnováze mezi poptávkou po vodě a její nabídkou při zohlednění environmentálních požadavků a v souladu s rámcovou směrnicí o vodě

21. domnívá se, že plánování opatření a činností zaměřených na lepší hospodaření s vodními zdroji musí být nezbytně nutně utvářeno jako víceúčelový proces, který zohlední velký počet přímo či částečně zainteresovaných subjektů a který bude v souvislosti s vodními zdroji stavět na zásadách veřejného statku, rovnosti, environmentální kvality, veřejného zdraví, společenské úlohy vody a sociální bezpečnosti;

22. uvědomuje si, že řádné využívání vodních zdrojů v souladu s environmentální etikou může pramenit z uplatňování osvědčených technik čerpání, rozvodu a využití vody tam, kde je to možné a ekonomicky zdůvodnitelné, přičemž ve střednědobém horizontu je třeba vyvážit environmentální požadavky s požadavky na hospodářský a sociální rozvoj pomocí důsledného a flexibilního vodohospodářství;

23. doufá v posílení politik EU, které určují hlavní směry, a v přijetí nových nástrojů EU na regulaci, které by určovaly jasné a přesné cíle účinnosti pro danou oblast činnosti (domácnosti, průmysl, zemědělství, rybářství, akvakultura, cestovní ruch a vodní energie) a které by měly být vypracovány jednotlivými členskými státy na úrovni povodí;

24. domnívá se, že plánování využití vodních zdrojů, které bude uskutečňováno v souladu s plány povodí, by s rozdílnými prioritami z hlediska doby provádění s ohledem na charakteristické rysy různých členských států, je nevyhnutelný postup, v jehož rámci mohou místní a regionální orgány uplatňovat synergie z hlediska solidarity a udržitelnosti a v duchu rámcové směrnice o vodě, a bude tak možné plnit velký počet environmentálních funkcí, aniž by to narušovalo dlouhodobou reprodukovatelnost a omezovalo přístup k legitimním a vhodným způsobům ochrany;

25. zastává názor, že přečerpávání vody mezi povodími, z nichž prioritní jsou povodí nacházející se v členských státech, musí být chápáno jako součást komplexní regionální strategie vodohospodářství, která musí být vypracována při zachování hydrologické, hydrogeologické, environmentální a socioekonomické udržitelnosti a musí usilovat o spravedlivé rozložení tohoto omezeného statku a být předmětem hloubkových posouzení dopadů;

26. domnívá se, že v zájmu správného určení strategií přizpůsobení se rostoucí poptávce po vodě a územním zvláštnostem, je nezbytné znát vodní systémy jako celek, počínaje hydrologickou dynamikou přírodních vodních útvarů a konče hodnocením účinnosti systémů zachycování, přečerpávání a využití;

27. vybízí k přijetí nových investičních plánů v rámci víceletého finančního výhledu EU na období let 2013–2020, které by upřednostňovaly dlouhodobá opatření a umožňovaly členským státům přijmout nové plány na posílení vodní infrastruktury teprve po přijetí a uskutečnění strukturovaného programu

akcí v oblasti hospodaření s vodními zdroji. Navíc by vodní infrastruktura určená k odsolování, což je energeticky náročný proces, měla být zvažována jako možnost v případech, kdy její přínosy vykompenzují významný dopad na životní prostředí. Výbor v tomto směru doporučuje víceúrovňovou správu s cílem optimálně zapojit místní a regionální orgány do vypracování národních programů;

28. s ohledem na dosažení vodní účinnosti souhlasí s prioritou činností zaměřených na dosažení úspor (vodohospodářská hierarchie ⁽⁴⁾) i s iniciativou Komise v oblasti vodohospodářské účinnosti ve stavebnictví, jež by měla být začleněna do směrnice o energetické náročnosti budov ⁽⁵⁾, aby bylo možné podpořit městská prostředí a prvky budov vytvořené v souladu se zásadou environmentální udržitelnosti. Vodohospodářskou účinnost ve stavebnictví musí být možné uplatňovat selektivně na geografické oblasti, v nichž panuje nedostatek vody;

29. zasazuje se o podporu využívání nekonvenčních vodních zdrojů díky podpoře kultury opětovného využívání a recyklace ve všech oblastech při zohlednění různých charakteristických rysů a různých cílů členských států s tím, že místní a regionální orgány přijmou ekonomické a daňové nástroje na podporu udržitelné výroby a zasadí je do příslušného kontextu, a to i s cílem omezit spotřebu podzemních vod tam, kde je to nutné;

30. považuje za nezbytné zavést do nové společné zemědělské politiky (SZP) zásady podmíněnosti za účelem šíření osvědčených postupů vodohospodářství, které by zavazovaly k určování postupů pěstování a způsobů zavlažování odpovídajících dostupným vodním zdrojům v regionu;

31. navrhuje využívat část fondů vyčleněných v rámci nové SZP na podporu úspor vody v zemědělství díky přijetí ekonomických a daňových nástrojů, které by propagovaly vysoce účinné pěstování, a na podporu činností zaměřených na zachování a obnovu zemědělských ploch z environmentálního hlediska tak, aby bylo podpořeno udržení lesů a mokřad a byla omezena degradace půdy a její eroze, což umožní potlačit pokračující dezertifikaci a pronikání slané vody do podzemních vod u pobřeží;

32. je toho názoru, že již nelze dále odkládat přijetí předpisů, které by v zájmu sdílení cílů účinného a efektivního využívání vodních zdrojů díky jejich recyklaci a opětovnému využití stanovily (jednotně na úrovni celé EU) úroveň kvality, která by pro každý jednotlivý sektor činnosti a za každých okolností zaručila jejich řádné opětovné využití. Cílem je zajistit takový

⁽⁴⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o řešení problému nedostatku vody a sucha v Evropské unii, KOM(2007) 414 v konečném znění.

⁽⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU ze dne 19. května 2010 o energetické náročnosti budov, Úř. věst. L 153, 18.6.2010, s. 13.

přístup k recyklaci a opětovnému využití vodních zdrojů, jenž by dosáhl plného souhlasu z hlediska cílů, i s vědomím, že různé charakteristické rysy členských států budou znamenat rozdílnou potřebu provádění v jednotlivých členských státech;

K řízení extrémních jevů i s využitím nových druhů opatření

33. vybízí místní a regionální orgány, aby v rámci uvědomělého řízení rizik určily nejúčinnější nástroj pro případ extrémních jevů, a oprostily se tak od přístupu upřednostňování cíle optimalizace krizového řízení (přechod od krizového řízení k řízení rizik);

34. vyzývá členské státy a místní a regionální orgány (v závislosti na jejich jednotlivých výsadách a pravomocích), aby v souladu s článkem 7 směrnice o povodňových rizicích (2007/60/ES) podpořily lepší koordinaci mezi technickými operačními strukturami civilní ochrany a odděleními či agenturami pro životní prostředí, které se zabývají prevencí a řízením vodních rizik, za účelem výměny a sdílení znalostí a schopností. Vyzývá rovněž místní a regionální orgány, aby v maximálně možné míře podnítily nadnárodní synergie (mezi jednotlivými členskými státy nebo mezi členskými státy a třetími zeměmi) na úrovni mezinárodních oblastí povodí, v souladu s článkem 8 směrnice o povodňových rizicích (2007/60/ES);

35. je přesvědčen, že politika vodních zdrojů se musí zakládat na třech prvcích – získávání, uchovávání a odvod (storage, containment and drainage) –, které se zaměřují na snižování špiček v cyklu vody tak, aby nadbytek vody mohl být odstraněn přirozenou cestou a aby v období nedostatku bylo k dispozici její dostatečné množství;

36. považuje za nutné upřednostňovat činnosti usilující o prevenci a omezení dopadů extrémních jevů prostřednictvím zhodnocení a obnovy přírody, přičemž je třeba mít na paměti, že tento typ opatření, které zachovává biologickou rozmanitost a na základě udržitelného využívání území usiluje o obnovu přírodních vod z povodí řek a o omezení rozrůstání zastavěných ploch, představuje mimořádně účinný nástroj i ke zmírnění dopadů způsobených změnou klimatu;

37. je toho názoru, že jedním z preventivních opatření je vytvořit více prostoru pro vodní systém, například zakládáním dodatečných volných vodních ploch, ale také mnohostranným využitím prostoru, v němž voda získává místo v kombinaci s jiným využitím, k němuž patří bydlení, práce, mobilita, volný čas a příroda. Toto je významným úkolem pro místní a regionální orgány;

38. doufá, že EU a členské státy budou přikládat odpovídající význam Fondu solidarity EU, který je neodmyslitelným

nástrojem hospodářské a sociální solidarity pro případ extrémních jevů, a uzpůsobí pravidla pro přístup a způsoby řízení tak, aby byla zajištěna jeho plná využitelnost;

K úloze místních a regionálních orgánů při řízení a posilování mezinárodní spolupráce

39. v souladu s rámcovou směrnicí o vodě a směrnicí o povodňových rizicích zastává názor, že metoda plánování povodí, kterou je třeba chápat jako jednotku pro environmentální, územní a ekonomickou analýzu, je tím správným přístupem k zajištění stejné úrovně ochrany vodních zdrojů v celé EU;

40. domnívá se, že místní a regionální orgány, které vyjadřují potřeby a požadavky občanů, musejí v rámci plánů povodí a sdíleného a společného hospodaření s vodními zdroji zastávat plánovací, operační a kontrolní funkci, a ponechat tak na EU a členských státech, aby každý podle svých pravomocí řešil úkol určovat politické směry a priority při hospodaření;

41. vyzdvihuje úlohu místních a regionálních orgánů v procesu kontroly provádění evropských politik v oblasti vodních zdrojů, neboť pouze přímé a společné zapojení místních orgánů zaručí úspěch akcí v oblasti zachování a ochrany, z nichž vychází smysl pro soudržnost s územím a uvědomělé respektování současných přírodních zdrojů;

42. vybízí k používání právních a finančních nástrojů (ať již existujících nebo připravovaných – tj. plánů povodí, programů rozvoje venkova a soudržnosti, strukturálních fondů atd.), jejichž cílem je usměrňovat hospodaření s vodními zdroji na úrovni oblastí povodí a integrovaným a provázaným způsobem hodnotit všechny související aspekty (kvalitu a množství vodních zdrojů, dopravu a přepravu, energii), a to i vzhledem ke společnému hospodaření s přeshraničními vodními zdroji;

43. považuje nedávnou *strategii EU pro Podunají* za příklad nadnárodní spolupráce a hospodaření s vodními zdroji, který lze použít i jinde a který je v souladu s myšlenkou rámcové směrnice o vodě a plně udržitelný ze sociálně-environmentálního hlediska. Zároveň doufá, že do jejího uskutečňování budou přímo zapojeny místní a regionální orgány;

44. upozorňuje na klíčovou úlohu místních a regionálních orgánů při shromažďování údajů týkajících se životního prostředí⁽⁶⁾ (do jejíhož uskutečňování musí být zásadním způsobem zapojen Evropský program monitorování Země (GMES)) a navrhuje přeměnit stávající Evropskou stanici pro sledování sucha v Evropské středisko pro sledování vodních zdrojů tak, že budou rozšířeny jeho pravomoci i na schvalování a harmonizaci dostupných informací o stavu evropských vodních zdrojů;

⁽⁶⁾ Stanovisko VR Úloha místních a regionálních orgánů v budoucí politice životního prostředí, CdR 164/2010 fin.

45. domnívá se, že tím, že bude ekosystémovým službám vtisknut socioekonomický rozměr a v rámci EU bude účinně spuštěna strategie životního prostředí „nad rámec HDP“, bude nutné zaručit provázanost, transparentnost a spolehlivost informací a ukazatelů popisujících stav životního prostředí a vodních zdrojů ⁽⁷⁾;

Závěrečné připomínky

46. doufá, že v souvislosti se stěžejní iniciativou „Evropa méně náročná na zdroje“ (i s podporou činností své platformy pro monitorování strategie Evropa 2020) bude moci nejen v souvislosti s určením přístupu a operačních nástrojů přispět k činnosti Evropské komise v oblasti vodních a energetických zdrojů a odpadů, a to s plným vědomím toho, že environmentální a související aspekty na sobě vzájemně úzce závisí;

47. připomíná, že politiky v oblasti kvality vody mají vliv na dostupnou kvantitu a její možné využití, a proto žádá, aby tento aspekt nebyl přehlížen. V této souvislosti je vhodné jednak v co největším předstihu, především pokud jde o politiku v oblasti výrobků, a pomocí analýzy životního cyklu a posouzení dopadu na životní prostředí zkoumat, jaký budou mít dopad na kvalitu vody;

48. zasazuje se o to, aby se věnovala mimořádná pozornost tomu, že budoucí evropské i státní investice zaměřené na zmírnění vzniklých dopadů výskytu extrémních jevů (povodní a sucha) i z důvodu změny klimatu budou prioritně směřovat do budování „zelené infrastruktury“ (tzn. kontrolovaných záplavových území, přírodních nádrží k zadržování vody, opatření na zalesňování a zachování horského prostředí, obnovy pobřežních oblastí a mokřadů, vytváření a stabilizace svahů atd.), aby byla zaručena ochrana vod v regionech a zároveň zachována biologická rozmanitost, byly obnoveny přírodní zdroje a poskytnuty nové příležitosti cestovnímu ruchu a zaměstnanosti. Pokud

„zelené infrastruktury“ nejsou účinné nebo kvůli místním podmínkám nemohou být uplatněny, pak je vytvoření „šedé infrastruktury“ (umělých hrází, odvodňovacích kanálů, náspů apod.) nezbytné pro ochranu území, obyvatel a hospodářství před povodněmi;

49. doufá, že v rámci rámcového programu EU pro výzkum budou podporovány činnosti v oblasti předávání vědeckých a technických poznatků v zájmu rozvoje nových technologií schopných nejen zvýšit konkurenceschopnost Evropy, ale i dosáhnout zvýšení účinnosti a inovací při hospodaření s vodními zdroji;

50. zdůrazňuje to, co již bylo řečeno v souvislosti s možností, že by místní a regionální orgány mohly přímo využívat ekonomické prostředky pocházející z omezení emisí skleníkových plynů k financování programů místních opatření v oblasti boje proti změně klimatu ⁽⁸⁾ a zároveň využívaly podílnou část těchto zdrojů na zahájení činnosti směřující k tomu, aby si občané více uvědomovali skutečnou hodnotu vody, a to nejen zavedením vodní stopy u produktů, ale i podporou využití systémů řízení z hlediska ochrany životního prostředí (EMAS) ve výrobních postupech vyžadujících vodu a spuštěním informačních a vzdělávacích kampaní v oblasti životního prostředí, a to již od mateřské školy;

51. navrhuje, mimo jiné v souvislosti s tím, co vyžaduje provádění směrnice 2000/60/ES, aby udržitelné hospodaření s vodními zdroji mělo v časovém horizontu do roku 2020 tyto konkrétní a sledovatelné cíle: 1) 20 % zvýšení úspory vody ve všech odvětvích používání; 2) zvýšení renaturalizovaných vodních toků o 20 %, mimo jiné ke zlepšení jejich hydrologické bezpečnosti; 3) 20 % zvýšení objemu vody, která se dnes opětovně využívá nebo recykluje při zemědělských a průmyslových činnostech; V tomto směru požaduje přímé zapojení Paktu starostů a primátorů.

V Bruselu dne 30. června 2011

předsedkyně
Výboru regionů
Mercedes BRESSO

⁽⁷⁾ Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě – Třetí zpráva o následných opatřeních ke sdělení Komise o nedostatku vody a suchu v Evropské unii, KOM(2011) 133 v konečném znění.

⁽⁸⁾ CdR 164/2010 fin.

Stanovisko Výboru regionů – Stěžejní iniciativa strategie Evropa 2020 Unie inovací

(2011/C 259/04)

VÝBOR REGIONŮ

- znovu zdůrazňuje, že podporuje splnění cílů v oblasti konkurenceschopnosti a inovací do roku 2020, a uznává skutečnost, že chceme-li těchto cílů dosáhnout, je třeba nadále zachovat investice do vzdělávání a odborné přípravy;
- uznává význam vyvážení technologických inovací, sociálních inovací a inovací ve veřejném sektoru;
- připomíná, že zvyšování všech pracovních dovedností a jejich sladění s potřebami trhu práce je nezbytné;
- zdůrazňuje úlohu, kterou musí univerzitní partnerství hrát při uvádění výsledků výzkumu na trh pomocí integrace vysokoškolského vzdělávání, výzkumu a podnikání, a v této souvislosti konstatuje, že je důležité mít místní a regionální prostředí, jež bude oporou;
- oceňuje klíčovou úlohu výzkumných infrastruktur v inovačních systémech založených na znalostech a vítá v této souvislosti nové pojetí nástrojů regionálního partnerství;
- upozorňuje na potenciál přeshraniční spolupráce, včetně investic v rámci EU a investic mimo EU;
- znovu opakuje, že k tomu, aby se naplno využilo pákového efektu strukturálních fondů, mají regiony a členské státy co nejvíce dbát na náležitou koherenci mezi místními a regionálními strategiemi, národními plány reforem, národními referenčními strategickými rámci a operačními programy, jež konkretizují evropskou politiku soudržnosti, v souladu s evropským jednotným strategickým rámcem pro výzkum a inteligentními strategiemi regionální specializace.

Zpravodaj	pan Roger KNOX (UK/EA), zástupce starosty rady správního obvodu East Lothian
Odkaz	Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Stěžejní iniciativa strategie Evropa 2020 Unie inovací KOM(2010) 546 v konečném znění

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

1. vítá záměr vyjádřený Evropskou komisí ve sdělení „Stěžejní iniciativa strategie Evropa 2020 Unie inovací“ přijmout mnohem strategičtější přístup k inovacím jako zastřešující politický cíl, který počítá se střednědobým a dlouhodobým hlediskem a kde jsou politiky EU, vnitrostátní, regionální a místní politiky vzájemně sladěny a vzájemně se posilují;

2. uznává v této souvislosti, že je důležité nalézat nejslibnější oblasti komparativní výhody jako základ pro definování strategií inteligentní regionální specializace, a zároveň přiznává, že některé regiony mohou vynikat ve více než jedné oblasti;

3. vítá, že usnesení Evropského parlamentu ze dne 12. května 2011 o Unii inovací klade značný důraz na to, že regionální a místní orgány jsou klíčovými partnery při realizaci priorit Unie inovací. Nacházejí se nejbližší občanům, podnikům, zejména malým a středním podnikům, a znalostním institucím, což jim umožňuje vytvářet a koordinovat soubor nástrojů politiky orientovaný na valorizaci znalostí takovým způsobem, jenž nejlépe odpovídá místním a regionálním podmínkám;

4. požaduje jasnou a široce uznávanou definici inovací a špičkové kvality;

5. zdůrazňuje, že je nutné lépe pochopit úlohu regionů nejen při plnění politik EU, ale i při rozvíjení vizí a stanovení cílů;

6. oceňuje zmínku o sociální inovaci, včetně inovace ve veřejném sektoru, a všímá si často vynikajícího úsilí veřejných orgánů a sektoru sociální ekonomiky (družstva, vzájemné spolky, sdružení a nadace) po celé EU o inovaci svých postupů v důsledku nedávných finančních omezení, aby byly uspokojeny potřeby, které nejsou obvyklými formami podnikání a trhem zohledněny. Požaduje, aby se více přihlíželo k sociálním inovacím v programech financování a podpůrných programech, jako je Evropský sociální fond, rámcové programy a rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace;

7. žádá, aby byly prozkoumány možnosti využití územních paktů k dosažení klíčových priorit Unie inovací a zdůrazňuje

význam úzké spolupráce mezi aktéry odpovědnými za Unii inovací a Výborem regionů;

8. zdůrazňuje, že ekologické inovace mají rozhodující roli, a podporuje Evropský parlament v jeho požadavku na přijetí ambiciózního akčního plánu ekologických inovací, který by navrhl opatření na zavedení ekologických inovací ve všech členských hodnotovém řetězce, včetně designu, a navýšil finanční prostředky pro iniciativy v této oblasti prostřednictvím rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovace;

9. lituje, že představení stěžejní iniciativy Unie inovací nebylo doplněno o zhodnocení rozpočtového dopadu navrhovaných opatření;

10. vítá sdělení Příspěvek regionální politiky k inteligentnímu růstu v rámci strategie Evropa 2020 (KOM(2010) 553 v konečném znění) a jeho doprovodný dokument (SEK(2010) 1183), které se zabývají regionálním rozměrem stěžejní iniciativy Unie inovací;

11. domnívá se, že vzhledem k počtu 34 navrhovaných závazků je třeba stanovit priority činností v Unii inovací, aby bylo možné napomoci provádění, dosáhnout konkrétních výsledků a urgentně začít jednat. V této souvislosti by doporučil: a) synergie politik soudržnosti a inovací, b) inovační partnerství s uznáním úlohy regionů, c) znalostní základnu a inteligentní specializaci a d) uvádění nových nápadů na trh;

12. chtěl by Komisi upozornit zejména na situaci, v níž se nacházejí inovátoři a jednotliví vynálezci, kteří nejsou součástí vysokoškolského systému, velkých podniků, veřejných orgánů, veřejné správy či jiných veřejných společností. Z budoucí práce by měly vzejít strategie, v jejichž rámci bude možné podporovat inovátory a jednotlivé vynálezce a umožnit jim, aby mohli za stejných podmínek využívat společné fondy EU;

Pokud jde o synergii politik soudržnosti a inovací, VR

13. souhlasí s Radou a Evropským parlamentem, že je důležité posilovat součinnost mezi politikami EU podporujícími výzkum a inovace a politikami podporujícími soudržnost;

14. požaduje posílení souladu, harmonizace a vzájemného doplňování politik týkajících se vzdělávání, výzkumu a inovací s příčinným zřetelem k regionálním charakteristikám;

15. znovu opakuje, že k tomu, aby se naplno využilo pákového efektu strukturálních fondů, mají regiony a členské státy co nejvíce dbát na náležitou koherenci mezi místními a regionálními strategiemi, národními plány reforem, národními referenčními strategickými rámci a operačními programy, jež konkretizují evropskou politiku soudržnosti ⁽¹⁾, v souladu s evropským jednotným strategickým rámcem pro výzkum a inteligentními strategiemi regionální specializace;

16. připomíná, že politika soudržnosti hraje zvláštní úlohu v podpoře inovační činnosti v regionech, a Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR) tedy může být rovněž využit k financování podnikatelských inkubátorů a vědeckých parků (infrastruktura a spojení). Klastry jsou obzvláště užitečné pro malé a střední podniky, jelikož jim poskytují prostředí příznivé pro navázání styků s univerzitami i s velkými podniky a umožňují jim též přístup k sítím mezinárodního obchodu ⁽²⁾;

17. domnívá se, že stěžejní iniciativa „Unie inovací“ umožňuje lepší rozdělení práce a úkolů mezi podporou základního výzkumu a aplikovaného výzkumu na evropské úrovni zaměřenou na dosahování špičkové úrovně na jedné straně a podporou inovací na decentralizované úrovni na straně druhé, aby byly vytvořeny regionální schopnosti a aby byl zaručen potřebný záběr. Je také nutné uznat potenciál subjektů provádějících výzkum ve specifických mezinárodně významných oblastech na místní a regionální úrovni, a stejně tak potenciál založený na obchodním uznání, mimo jiné, inovací vycházejících z praxe. Takto bude vytvořen potřebný záběr pro podporu cílů stěžejní iniciativy na různých regionálních úrovních;

18. domnívá se, že výzvou zůstává určení toho, které aspekty inovace mohou být naplněny díky integrovaným plánům územního rozvoje;

19. znovu opakuje svůj nesouhlas se zavedením jednotného monotematického inovačního fondu, který by především s využitím prostředků vyčleněných v současnosti ve strukturálních fondech sdružil všechny finanční nástroje EU zaměřené na inovace. Při tomto převodu fondů by totiž hrozilo nebezpečí, že tento proces skončí jako čistá ztráta prostředků vyčleněných na inovace, a navíc by mohla být ohrožena integrace inovačních projektů do územně zaměřených rozvojových strategií;

20. navrhuje jako možné vymezující kritérium politik soudržnosti a inovací EU, aby politika soudržnosti mohla podporovat inovační aspekty, které se nejvíce týkají širšího udržitelného hospodářského rozvoje daného území, jako jsou

například klastry, na rozdíl od aspektů politiky inovací, které z povahy věci nelze omezit na určité území a které by měly být financovány spíše tematickými fondy EU, jež jsou otevřené celounijním výzvám k předkládání veřejných zakázek, než prostřednictvím politiky soudržnosti, v jejímž rámci jsou regionům přidělovány blokové granty;

21. uznává, že prostředí výzkumu a inovací je v Evropě velmi různorodé, a požaduje mix politik, které účinně podpoří špičkovou úroveň i soudržnost v evropských regionech; uznává dále, že inovace se mohou týkat stejně tak nových způsobů práce a poskytování služeb, jako nových výrobků, a požaduje, aby se věnovala větší pozornost přezkoumání toho, co již existuje a jak to lze provádět efektivněji a účinněji; zdůrazňuje, že je třeba více otevřít inovační příležitosti a jejich uznání, zejména základní úrovni a odlehilým regionům, usnadněním přístupu ke vzdělání a komunikaci prostřednictvím kvalitnějších fyzických i virtuálních struktur;

22. připomíná, že příští programy pro financování výzkumu a inovací by mohly zahrnovat větší synergie s programy zaměřenými na rozvíjení regionálních kapacit a usnadňování účasti regionů na činnosti v oblasti výzkumu a vývoje jako součásti společného strategického rámce. To může být provedeno, za potvrzení zásady špičkové kvality výzkumu a inovací, například pomocí plánu zahrnujícího vytváření možností pro začleňování účasti kompetentních partnerů z regionů, které zaostávají ve výzkumu, na projektech a programech vedených jejich známějšími a úspěšnějšími protějšky, a to prostřednictvím poradenských programů či jiných prostředků; v tomto ohledu upozorňuje na potenciál místních a regionálních subjektů přispívat k „centrům schopností“ souvisejícím s „póly excelence“. VR v této souvislosti podporuje šíření a výměnu příkladů osvědčených postupů;

23. znovu opakuje svoji ochotu zajistit koordinované využívání 7. RP (a následných programů), strukturálních fondů, programu pro konkurenceschopnost a inovace, EZFRV a Evropského rybářského fondu, neboť je to zásadní pro konkurenceschopnost EU a synergie mezi politikou soudržnosti, průmyslovou politikou, výzkumnou politikou, politikou v oblasti vyššího vzdělávání a inovační politikou na národní a regionální úrovni ⁽³⁾;

24. vítá úsilí o zjednodušení postupů a zveřejnění „Praktické příručky o možnostech financování ze strany EU“ ⁽⁴⁾; oceňuje zejména probíhající úsilí o to, aby různé programy mohly financovat různé fáze projektů s perspektivou kontinuity; uvítal by, kdyby se tato praktická příručka rozvinula do komplexní, avšak přístupné digitální brány k informacím a zdrojům, které se týkají relevantních programů výzkumu a inovací;

⁽¹⁾ CdR 118/2006 fin.

⁽²⁾ CdR157/2009 fin.

⁽³⁾ CdR 157/2009 fin.

⁽⁴⁾ CdR 230/2010 fin.

25. schvaluje návrh Evropského parlamentu vytvořit jedno místo (pro poskytování služeb), kde by mohly malé a střední podniky, výzkumní pracovníci, univerzity, výzkumná střediska, regiony, podniky atd. podávat žádosti o evropské, vnitrostátní, regionální nebo místní financování výzkumu a inovací, a zdůrazňuje, že návrh na úrovni EU by bylo potřeba zkopírovat na regionální a místní úrovni;

Pokud jde o inovační partnerství (EIP), VR

26. schvaluje přístup, který se zabývá celým řetězcem „od výzkumu až po maloobchod“;

27. zdůrazňuje, že evropská inovační partnerství (EIP) by měla přispět ke zjednodušenému přístupu, aniž by přidala další nástroj k již existujícímu obrovskému množství nástrojů, a poukazuje na názory, které VR vyjádřil v nedávném stanovisku o zjednodušení výzkumu⁽⁵⁾, zejména pokud jde o potřebu konsolidovat nástroje financování výzkumu spolu se začleňováním účasti regionů, které zaostávají ve výzkumu, budováním výzkumných kapacit a možností využití na celém území EU a zajištěním, aby tyto nové nástroje zohledňovaly společné rysy a odlišnosti mezi vědou, technologickým rozvojem a rozšiřováním na trhu;

28. vítá pilotní partnerství v oblasti zdravého a aktivního stárnutí, těší se na následující partnerství a požaduje, aby byl VR zapojen do otázek ovlivňujících místní a regionální orgány. Výbor zastává názor, že v zájmu úspěšné realizace je třeba řízení této iniciativy věnovat větší pozornost, vzhledem k množství organizací a tematických okruhů, které se týkají zdravého stárnutí;

29. vyzývá k tomu, aby byla co nejdříve zahájena inovační partnerství Inteligentní města/Inteligentní regiony, neboť je zapotřebí rychlých a účinných opatření v této oblasti, aby se našla nová, předsudky nezátížená řešení otázek souvisejících s hospodářskou krizí a změnou klimatu a aby se tato řešení přizpůsobila postupům měst. Je obzvláště důležité posílit spolupráci mezi regiony s průkopnickými podniky a institucemi a poskytnout jim prostředky, které jim umožní efektivně šířit své výsledky, aby je mohly použít i jiné regiony;

30. požaduje, aby místní a regionální subjekty byly zapojeny do vzniku, provádění a správy EIP, upozorňuje však, že by to nemělo znamenat nárůst už existujícího a často matoucího nadbytku již zavedených poskytovatelů informací a služeb (například Business Gateways, Interfaces, Knowledge Exchanges atd.); dále upozorňuje, že kvůli nedostatečné jasnosti by pro univerzity, podniky a dobrovolnický sektor mohlo být stále těžší vědět, jak nejlépe postupovat; je také znepokojen tím, že zřizování dalších struktur by mohlo podnítit ještě urputnější soupeření o omezené a snižující se zdroje;

31. upozorňuje na potenciál přeshraniční spolupráce, včetně investic v rámci EU a investic mimo EU, na význam podpůrných rámcových podmínek a na skutečnost, že uznání globálního charakteru inovací by zvýšilo jejich přeshraniční rozměr;

32. podtrhuje v této souvislosti možnou úlohu programů, jako jsou ESÚS nebo územní paky;

33. vyzdvihuje, že na mnoha místech existují regionální a místní partnerství v oblasti inovací a přenosu znalostí, která se často skládají z místních nebo regionálních orgánů a místních akademických a podnikatelských subjektů; konstatuje, že důležitá je spolupráce i mezi místními a regionálními univerzitami, například prostřednictvím sdružování výzkumu a iniciativ zaměřených na účast;

34. naznačuje, že tato partnerství, která jsou odrazem zásad partnerské spolupráce a inteligentní specializace, by mohla tam, kde to bude vhodné, zformulovat a řídit regionální programy inovací financované ze strukturálních fondů, když se změní pravidla, která umožní přenesení pravomoci ze strany řídicího orgánu; upozorňuje, že tyto nové přístupy umožní značně zrychlit transfer výsledků výzkumu do postupů na místní a regionální úrovni, a poukazuje na význam přiměřeného zapojení příslušných zainteresovaných subjektů do vzniku, řízení provádění a vyhodnocování těchto programů, aby byly jejich specifické potřeby vzaty v úvahu, bude-li to možné;

Pokud jde o znalostní základnu a inteligentní specializaci, VR

35. znovu zdůrazňuje, že podporuje splnění cílů v oblasti konkurenceschopnosti a inovací do roku 2020, a uznává skutečnost, že chceme-li těchto cílů dosáhnout, je třeba nadále zachovat investice do vzdělávání a odborné přípravy, a to zejména v době hospodářské nejistoty⁽⁶⁾;

36. zdůrazňuje strategický význam, který pro Evropu má zavedení koncepce inovací do vzdělávacího systému;

37. připomíná, že v souvislosti s přetrvávající hospodářskou krizí již ztratily práci tisíce zaměstnanců v členských státech EU. V důsledku zrodu nových trhů a přemístění podniků do zemí s levnou produkcí tento dopad ještě vzroste. Zvyšování všech pracovních dovedností a jejich sladění s potřebami trhu práce je nezbytné⁽⁷⁾, aby inovace nevedly k čistému úbytku pracovních míst;

⁽⁵⁾ CdR 230/2010 fin.

⁽⁶⁾ CdR 231/2010 fin.

⁽⁷⁾ CdR 85/2009 fin.

38. zdůrazňuje v této souvislosti, že obchodní infrastruktura a infrastruktura zaměstnanosti musí být uvedena do souladu s inovacemi výrobků, služeb nebo dodávek, aby místní společenství mohlo mít prospěch z místních inovací;

39. zdůrazňuje úlohu, kterou musí univerzitní partnerství hrát při uvádění výsledků výzkumu na trh pomocí integrace vysokoškolského vzdělávání, výzkumu a podnikání, a v této souvislosti konstatuje, že je důležité mít místní a regionální prostředí, jež bude oporou a s nímž budou univerzity spolupracovat; zdůrazňuje, že výzkum by měl být chápán v nejširším smyslu slova a nikoli jen ve smyslu vývoje výrobku; dále podtrhuje, že je důležité, aby byli výzkumní pracovníci povzbuzováni k propojení své práce s širší veřejností, aby byla veřejnost zapojena do formování a vytváření projektů a zejména aby byly výsledky šířeny;

40. připomíná, že definice inteligentní specializace pro dané území závisí nejen na uvědomění si slabých a silných stránek regionu, ale také hrozeb a příležitostí v ostatních regionech a na ostatních kontinentech, což tím pádem vyžaduje vypracování zevrubného přehledu vývoje v potenciálních oblastech zájmu po celém světě; uznává také, že by se nemělo bránit možnému spontánnímu, trhem řízenému vývoji v regionu, protože se tento vývoj nachází mimo určené priority tohoto regionu;

41. varuje před jakýmkoli úmyslem využít inteligentní specializaci jako způsobu upřednostňování již vůdčích regionů nebo místních orgánů a ponechání ostatních oblastí bez podpory nebo s nedostatečnou podporou. Bylo by to proti základní zásadě územní soudržnosti EU. Z tohoto důvodu je třeba disponovat evropskou mapou regionů zobrazující jejich úroveň inovací tak, aby tato klasifikace mohla být využita k vytvoření specifických nástrojů podpory pro nejzaostalejší regiony prostřednictvím fondů ad hoc, které by podpořily sbližení těchto regionů s inovačně nejrozvinutějšími regiony. Jedním způsobem, jak lze zvýšit spolupráci mezi různými regiony, je zavést postupy, pomocí nichž budou moci méně rozvinuté regiony získat a využívat náležitě poznamky výzkumu a postupy pro jejich zavádění z různých částí Evropy, např. za pomoci strukturálních fondů;

42. oceňuje klíčovou úlohu výzkumných infrastruktur v inovačních systémech založených na znalostech a vítá v této souvislosti nové pojetí nástrojů regionálního partnerství⁽⁸⁾ a partnerství mezi výzkumnými infrastrukturami a uznává, že mají potenciál přispět k vyváženějšímu rozvoji evropského výzkumného prostoru tím, že zapojí menší nebo méně zkušené země a regiony do konkurenceschopného výzkumu a inovací;

43. připomíná, že další rozvoj virtuálních infrastruktur založených na informačních a komunikačních technologiích je

podstatný pro celou Evropu, zejména pro usnadnění spojení mezi geograficky rozptýlenými a obzvláště odlehlými oblastmi, jako jsou ostrovy a nejbližší regiony;

44. vyzývá k zapojení místních a regionálních orgánů do platformy inteligentní specializace;

45. požaduje, aby byly místní a regionální orgány zapojeny do přezkumu operačních programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, a žádá také, aby byly v národních programech reforem řádně zvaženy místní a regionální zájmy;

46. vítá záměr Evropské komise sladit operační programy s prioritami určenými ve strategii Evropa 2020 a vyzývá k tomu, aby se pozornost zaměřila na užší soubor priorit a na praktické provádění se zvážením regionální situace;

47. zatímco bude dlouhodoběji usilovat o jediný mezinárodně kompatibilní ukazatel měření pokroku, VR podporuje vypracování integrovaného systému ukazatelů (jak požaduje Evropský parlament), který bude v ideálním případě zahrnovat využití Innobarometru pro veřejnou správu a služby; zdůrazňuje, že tyto ukazatele by měly být co nejjednodušší a současně neměly přehlížet bohatou různorodost evropských regionů; požaduje, aby byl informován o přípravné činnosti na vypracování takového systému a aby byl do této činnosti zapojen;

Pokud jde o uvádění nových nápadů na trh, VR

48. uznává význam vyvážení technologických inovací, sociálních inovací a inovací ve veřejném sektoru. Je obzvláště důležité prosazovat inovace ve společnosti, v nichž se křížených funkčních a strukturálních změn dosahuje kombinací různých dílčích oblastí inovační činnosti, např. propojováním rozvoje technologií, umění a designu, kultury a dědictví a služeb s vlastní činností uživatelů;

49. oceňuje, že ve sdělení byla zmíněna kulturní a tvůrčí odvětví, a to s ohledem na jejich potenciální roli při propojení tvořivosti a inovací; s ohledem na posílení a podporu inovací zdůrazňuje, že je důležité uvažovat tvůrčím způsobem o tom, jak spojit dosud odlišné vědní obory, aby se zjistilo, zda mohou vzniknout nové nápady;

50. zdůrazňuje, že inovace jsou stále komplexnější a systémovější. Inovace jsou poháněny nejen výzkumem, ale stále více i poptávkou a příležitostmi, přičemž řeší reálné problémy a zabývají se nejdůležitějšími výzvami pro společnost. Při provádění Unie inovací by měli být politici a vědci aktivně povzbuzováni, aby vytvářeli nové otevřené inovační koncepce, jejichž výsledkem budou situace, z nichž budou mít skutečný prospěch všechny zainteresované strany, a mobilizace stávajících zdrojů bez ohledu na jejich původ;

⁽⁸⁾ ESFRI, European Roadmap for Research Infrastructures Implementation Report 2009 (Evropská cestovní mapa pro provádění výzkumných infrastruktur).

51. uznává značnou kupní sílu veřejných zakázek, jež tvoří 17 % HDP EU-27, a bere na vědomí zásadní úlohu veřejných zakázek jako hnací síly inovací a očividného podněcovatele zvyšování (sociálních, environmentálních, ...) norem;

52. podporuje aktivní zapojení podniků a vlád do programů podpory inovací, varuje však před možným dopadem na místní a regionální orgány, bude-li veřejný sektor jediným, kdo převezme úlohu a rizika hlavního zákazníka, pokud jde o nevyzkoušené výrobky a služby;

53. vítá iniciativy zaměřené na výměnu osvědčených postupů při zadávání inovativních zakázek;

54. je však znepokojen tím, jaký dopad na místní a regionální orgány mohou mít požadavky vůči členským státům a regionům, aby vyčlenily zvláštní rozpočet na zadávání zakázek v předobchodní fázi a veřejných zakázek na inovativní výrobky a služby. Regiony, které mají zájem, by např. prostřednictvím financování a dostatečně flexibilních pravidel měly být podněcovány k provádění pilotních projektů;

55. žádá, aby místní a regionální orgány byly úzce zapojeny do přípravy právních rámců a programů souvisejících s výzkumem, demonstracemi a financováním inovativních veřejných služeb a zakázek;

56. domnívá se, že užitečným kritériem při formování územního rozměru Unie inovací by bylo rozlišení mezi špičkovými programy pro inovace a excelenci, které ze své podstaty potřebují být podporovány tematickými programy pro inovace, a praktičtějšími částmi inovací připravenými k uvedení na trh, jež by mohly být podpořeny místními a regionálními inovačními partnerstvími se soukromým sektorem; podpořil by, aby se začalo od částí inovací připravených k uvedení na trh, které mají větší potenciál pro krátkodobější výsledky a bezprostřední dohody mezi subjekty na místní úrovni;

57. připomíná, že směrnice EU o zadávání veřejných zakázek již úředníkům působícím v oblasti zadávání veřejných zakázek umožňují používat kritéria výběru upřednostňující nákup inovativního zboží a služeb a že Komise v uplynulých letech vydala různé pokyny týkající se této otázky, včetně doporučení podstatných pro předobchodní fázi;

58. poukazuje na to, že Evropská komise je znepokojena vážnými překážkami při používání nových kritérií výběru pro inovativní veřejné zakázky a místo toho podporuje šíření postupů při zadávání veřejných zakázek, jež jsou příznivé pro inovace;

59. varuje však, že pravidla EU pro zadávání veřejných zakázek jsou často rozporuplná a zvyšují byrokracii

v domácích programech a často testují hranice pravomocí stanovených ve Smlouvě a hranice subsidiarity tím, že určí kritéria pro veřejné zakázky u domácích politik a často tato ustanovení provádí s domněle nesouvisejícím právním předpisem nebo právním předpisem navrhovaným různými odděleními Komise;

60. zdůrazňuje volání místních a regionálních orgánů po právní jistotě, předvídatelnosti, důslednosti a centralizovaném definování všech pravidel EU pro zadávání veřejných zakázek napříč všemi službami Evropské komise, jako předpokladu jakéhokoliv dalšího návrhu v oblasti veřejných zakázek, který se bude týkat Unie inovací;

61. zdůrazňuje, že je třeba zjednodušit přístup malých a středních podniků k programům financování, což by mohlo být ku prospěchu jejich účasti v ekonomice vzhledem k tomu, že spleť a různici se pravidla současných programů často znemožňují účast malých a středních podniků, protože tyto podniky nemají ani chuť, ani čas na to, aby vyzkoušely a pochopily příležitosti nabízené těmito programy, a důrazně podporuje významnou úlohu malých a středních podniků při stimulování inovací;

62. vítá návrh Evropské komise na společný strategický rámec mezi všemi fondy EU s územním rozměrem (Fond soudržnosti, EFRR, ESF, EZFRV, Evropský rybářský fond); vyzývá kromě toho k soudržnosti s navrhovaným novým společným strategickým rámcem v oblasti inovací;

63. velmi podporuje skutečnost, že společný strategický rámec zahrnuje i synergie s „tematickými“ fondy EU, pokud zahrnují územní prvek, jako například udržitelný rozvoj venkova prostřednictvím zajištění širokopásmového připojení, dopravní fond v rámci TEN-T, výzkum nebo nové „tematické“ místní iniciativy, jako jsou „inteligentní města“;

64. připomíná, že pravidla pro poskytování státní podpory jsou mnohdy velmi komplikovaná, a žádá, aby nadcházející přezkum plánovaný na rok 2011 poskytl jasno v otázce, které formy inovací lze náležitě podpořit; konstatuje, že tato jasnost může vést k otevření možností podpory inovativních podniků na daném území;

65. podporuje požadavek odborníků z praxe na snížení administrativy inovačního programu EU zvýšením počtu otevřených výzev k předkládání návrhů a zavedením pevně stanovených dat pro jejich zveřejnění, protože odborníci z praxe se domnívají, že by tato opatření znamenala zvýšení předvídatelnosti pro žadatele o financování a snížila by náklady na řízení; zdůrazňuje v této souvislosti důležitost administrativní předvídatelnosti;

66. požaduje větší rovnováhu mezi riziky a náklady na kontrolu v programech EU, jelikož to často vede k přehnaně regulačnímu přístupu; žádá o zavedení mechanismu přiměřeného auditu a podávání zpráv například pro orgány, jež mají auditem prověřenou historii solidního řízení a postupů podávání zpráv; požaduje spíše přístup založený na „vědě a technologii“ či „vědě a inovacích“ a kladoucí důraz na seriózní kritéria vědecké/technické kvality ⁽⁹⁾, než zaměření na pravidelnost výdajů, jak tomu stále je v případě většiny programů EU.

V Bruselu dne 30. června 2011

předsedkyně
Výboru regionů
Mercedes BRESSO

⁽⁹⁾ CdR 230/2010 fin.

Předběžné stanovisko Výboru regionů – Začleňování otázek změny klimatu a budoucí rozpočet EU
(2011/C 259/05)

VÝBOR REGIONŮ

- připomíná, že místní a regionální orgány musí hrát klíčovou úlohu v provádění strategie Evropa 2020;
- zdůrazňuje, že klíčovým bodem je energetická účinnost budov;
- domnívá se, že pro kontrolu investic je nezbytná větší transparentnost. Společně se statistikami emisí by měly být zveřejňovány i statistiky spotřeby a výroby energie;
- navrhuje, aby byla alespoň jedna samostatná specifická rozpočtová priorita strukturálních fondů na období 2014–2020 věnována udržitelné spotřebě a výrobě energie, což by tomuto tématu dodalo na viditelnosti a významu, který zasluhuje;
- požaduje zvláštní městskou složku politiky soudržnosti, jež by zajišťovala podporu rozvoje akčních plánů udržitelné energetiky, zlepšování a rozvoje dálkového vytápění, kombinované výroby tepla a elektřiny, výroby a využívání energie z obnovitelných zdrojů, veřejného osvětlení, veřejné dopravy a šetrných druhů dopravy, energetické účinnosti v budovách atd., a jež by vytvářela podpůrné služby pro místní orgány, jako např. místní a regionální energetické agentury;
- připomíná, že by se měl ESF zaměřit na budování lidských zdrojů na místní úrovni, což bude v budoucnu klíčové pro rozvoj nízkoenergetických měst a bude motorem místního hospodářství;
- podporuje účinnější mechanismy financování, jež by podpořily partnerství veřejného a soukromého sektoru. V této oblasti by to byly např. nízké nebo nulové úvěrové úroky, bankovní záruky, místní revolvingové fondy a další inovativní nástroje finančního inženýrství, jichž by mělo být v souladu se zásadou doplňkovosti využíváno v kombinaci s financováním poskytovaným na místní a regionální úrovni ze strukturálních fondů.

Zpravodaj Hlavní zpravodaj: pan Ilmar REEPALU (SE/SES), radní města Malmö

Odkaz Dopis Evropské Komise ze dne 14. února 2011

I. ÚVOD

VÝBOR REGIONŮ

Politické priority EU, místní a regionální možnosti a potřeby

1. je si plně vědom skutečnosti, že změna klimatu představuje obrovskou celosvětovou výzvu s velmi rozdílným regionálním a místním dopadem. Při řešení otázky změny klimatu je nezbytné se zaměřit na místní a regionální podmínky a příležitosti a na inteligentní místní a regionální řešení. Problémy spojené se změnou klimatu jsou příliš rozsáhlé, než aby se jimi mohly samostatně zabývat jednotlivé členské státy, a proto zde může Evropská unie vytvářet přidanou hodnotu;

2. zdůrazňuje, že v kontextu strategie Evropa 2020 jsou cíle zaměstnanosti, inovace, vzdělávání, sociálního začleňování, klimatu a energetiky vzájemně úzce provázány a všechny tvoří základní předpoklady naplnění zastřešujícího cíle sociální a územní soudržnosti. Klíčová opatření pro dosažení cílů strategie Evropa 2020 vycházejí z inteligentního a udržitelného růstu podporujícího začlenění;

3. zdůrazňuje, že strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020 „Naše životní pojistka, náš přírodní kapitál“ je vhodným doplňkem boje se změnou klimatu co do rozvoje nezbytných opatření v oblasti udržitelnosti a přizpůsobení se změně klimatu;

4. připomíná, že místní a regionální orgány musí hrát klíčovou úlohu v provádění strategie Evropa 2020 a na cestě k nízkouhlíkovému hospodářství prostřednictvím snižování spotřeby energie, decentralizace dodávek energie, zvýšeného využívání energií z obnovitelných zdrojů, zajištění odolnosti ekosystému vůči změně klimatu a zachování a nárůstu úložišť CO₂;

5. je toho názoru, že nepředvídatelné klima ohrožuje veřejné zdraví, infrastrukturu, zemědělství, biologickou rozmanitost, zásobování vodou, zajišťování potravin i hospodářský rozvoj, a je třeba se na něj zaměřit prostřednictvím lepšího plánování, postupů a technologií v našich městech i ve venkovském hospodářství;

Opatření týkající se klimatu jako hybná síla hospodářství

6. je přesvědčen, že opatření týkající se klimatu založená na inteligentním růstu mohou mít pozitivní dopady na hospodářský rozvoj, zelená pracovní místa, odolnost, sociální

soudržnost a kvalitu života. V tomto smyslu je nutné určit možná odvětví a výhody vyplývající ze změny klimatu, které mohou být příležitostmi pro hospodářský rozvoj;

7. domnívá se, že místní veřejné zakázky a investice související se změnou klimatu mohou stimulovat spravedlivý a udržitelný růst podporující začlenění. Integrace hospodářského rozvoje, sociální soudržnosti a financování ochrany životního prostředí může stimulovat přechod na nízkouhlíkové hospodářství;

8. domnívá se, že investice EU do inteligentních místních specializací mohou podpořit regiony v inovačních řešeních, jež by využila místní podmínky a příležitosti k rozvoji nízkouhlíkových hospodářství;

9. je přesvědčen, že investice do budování udržitelných evropských měst a regionů mohou posílit postavení evropských podniků na rostoucím světovém trhu;

10. považuje za nutné zapojit podniky do rozvoje udržitelného hospodářství prostřednictvím politických podnětů a strategií, aby došlo k zahrnutí sociálních a environmentálních aspektů do jejich obchodních postupů, jakož i k přijetí zodpovědnosti za důsledky a dopady vyplývající z jejich činnosti;

II. NEZBYTNOST DALŠÍCH OPATŘENÍ A INVESTIC

11. podtrhuje, že opatření šetrná ke klimatu vyžadují značné dlouhodobé financování. Přechod k nízkouhlíkovému hospodářství odolnému vůči změně klimatu si vyžádá zaměření na investice do energetické účinnosti, do budov, obnovitelných zdrojů energie, čisté dopravy a do dalších inteligentních systémových řešení pro lepší využívání zdrojů. Městské i venkovské oblasti v celé EU nezbytně potřebují podporu pro zvýšení úsilí ke zmírňování změny klimatu na místní a regionální úrovni a přizpůsobování se této změně. Konstatuje, že podle odhadů Komise bude EU do přechodu na nízkouhlíkové hospodářství muset každý rok v průběhu příštích čtyřiceti let investovat v průměru dalších 270 miliard eur, což činí 1,5 % jejího HDP, a že díky zintenzivnění opatření týkajících se klimatu by mohlo do roku 2020 vzniknout dalších 1,5 milionu pracovních míst;

12. vyzývá k významnému posílení iniciativy Pakt starostů a primátorů, které by měly být poskytnuty přiměřené prostředky, aby mohla podporovat města a regiony v operativní přípravě plánů opatření týkajících se klimatu a ve spolupráci s mezinárodními partnery – jako například s Konferencí starostů USA – vypracovat společné normy pro uhlíkovou stopu;

13. připomíná zejména to, že podpůrné programy by měly být zpřístupněny výrobcům energie z obnovitelných zdrojů všech měřítek, neboť pro dosažení cílů EU 20-20-20 je nezbytné využívat potenciál energie vyrobené decentralizovaně na místní a regionální úrovni;

14. zdůrazňuje, že při zmírňování změny klimatu na místní a regionální úrovni je klíčovým bodem energetická účinnost budov, protože sektor budov – tj. obytné a komerční budovy – je největším spotřebitelem energie a zdrojem CO₂ v EU a je odpovědný přibližně za 40 % celkové spotřeby energie v EU;

15. zdůrazňuje, že intenzivnější práce na udržitelných dopravních systémech, na změně dopravních návyků občanů a na vozidlech na čistá paliva má zásadní význam pro zvyšování účinnosti, snižování emisí a zlepšení kvality ovzduší. Vyzdvihuje význam ekologické místní hromadné dopravy v aglomeracích a žádá, aby byly zvýšeny investice ze strukturálních fondů do čisté veřejné dopravy a dekarbonizace;

16. poukazuje na význam podpory rozvoje a zlepšování úložišť CO₂, což by přispělo ke snížení koncentrace oxidu uhličitého v atmosféře, zejména v regionech s nejvhodnějšími geologickými či přírodními zdroji;

17. zdůrazňuje, že EU musí dostát mezinárodním finančním závazkům v oblasti klimatu. Sdílí názor, že by finanční prostředky z mezinárodního trhu s uhlíkem měly být využívány i jako zdroje pro podporu projektů v rozvojových zemích;

18. považuje za nezbytné upozornit obyvatelstvo na míru neudržitelného jednání, které je spojeno se stávajícími zvyklostmi při spotřebě zdrojů;

19. považuje za nutné zlepšit výměnu znalostí mezi vědou a politikou za účelem lepšího rozhodování podloženého vědeckými poznatky;

III. ZÁSADY OPATŘENÍ A FINANCOVÁNÍ V OBLASTI KLIMATU

20. zastává názor, že zásady subsidiarity, partnerství a víceúrovňové správy jsou základními předpoklady pro úspěšné provádění strukturálních fondů, a připomíná, že místní a regionální orgány by se měly podílet zejména na navrhování, vyjednávání a provádění smluv o partnerství podle společného strategického rámce fondů EU. To je třeba chápat jako zásadní a jedinečnou příležitost pro EU, jak zajistit větší soudržnost jejich výdajů napříč politickými oblastmi a úrovněmi správy;

21. znovu opakuje svůj nesouhlas se zavedením jediného fondu zaměřeného výhradně na změnu klimatu, který by využíval především prostředky v současné době přidělované prostřednictvím strukturálních fondů a sdružil všechny finanční nástroje EU, z nichž se financuje boj proti změně klimatu.

Tento „převod“ fondů by totiž mohl vyústit v čistou ztrátu prostředků vyčleněných na boj proti změně klimatu a navíc by mohla být ohrožena integrace projektů týkajících se klimatu do regionalizovaných rozvojových strategií;

22. navrhuje, aby byla místní a regionální opatření týkající se změny klimatu uznána za doplněk mezinárodních, evropských a vnitrostátních politik a aby se při tom vycházelo z výměny a spolupráce mezi regiony, které mají podobné problémy a příležitosti;

23. domnívá se, že přístup víceúrovňové správy by měl být dále rozvíjen, neboť zmírňování a přizpůsobování se změně klimatu může být úspěšné jediné tehdy, budou-li zapojeny všechny úrovně správy. VR v této souvislosti vyzval Evropskou komisi a členské státy k uplatňování zásady subsidiarity;

24. zdůrazňuje proto důležitost odstranění administrativních překážek na všech úrovních EU. To si žádá koordinovanou činnost mezi místními, regionálními a vnitrostátními orgány a Evropskou komisí;

25. připomíná, že odvětvové nebo meziodvětvové „aliance“ v oblasti energetiky a změny klimatu uzavírané mezi regiony a podniky by měly být povzbuzovány, aby podporovaly inovace a rychlý přechod k nízkouhlíkovému hospodářství odolnému vůči změně klimatu. Taková partnerství veřejného a soukromého sektoru by měla explicitně usilovat o rozvoj a využívání nízkouhlíkových technologií, rozvoj a zlepšování úložišť CO₂ a činností pro přizpůsobení se změně klimatu a měla by za tímto účelem dostávat zvláštní podporu ze strukturálních fondů;

26. domnívá se, že pro kontrolu investic je nezbytná větší transparentnost. Společně se statistikami emisí by měly být zveřejňovány i statistiky spotřeby a výroby energie a zejména statistiky vývoje fyzikálních parametrů klimatu. Měly by se rovněž začít sledovat výdaje z rozpočtu EU vynaložené v oblasti klimatu, aby byla EU schopna jasně stanovit, jaká část jejich výdajů se vydává na tento typ opatření;

IV. PRIORITA A INTEGRACE

27. domnívá se, že přizpůsobování se změně klimatu a její zmírňování a energetická politika by měly být zahrnuty mezi vrcholné priority rozpočtu EU;

28. zdůrazňuje, že rozpočet EU by měl podporovat zásady víceúrovňové správy a že všechna opatření EU by měla vycházet z horizontálního přístupu, spojujícího opatření k boji proti změně klimatu a pro přizpůsobení se jí, kde je jednoznačně stanoveno rozdělení politických a finančních úloh a odpovědnosti mezi místní, vnitrostátní a unijní úrovní správy a rovněž mezi jednotlivými politikami, a to za účelem zabránění nedostatkům, neslučitelnosti a zdvojení politických opatření;

29. je toho názoru, že právní předpisy EU a podmíněnost výdajů EU jsou klíčovými prvky pro dosažení cílů strategie Evropa 2020, vzhledem k tomu, že opatření týkající se klimatu mají být začleněna do všech relevantních oblastí výdajů včetně strukturálních fondů, fondů pro zemědělství, rozvoj venkova, výzkum a inovace a vnější spolupráci. „Začleňování“ znamená změnu priorit stávajících politik za účelem podpory udržitelnosti, při vědomí toho, že jedno opatření může a má sledovat různé cíle najednou;

30. zastává názor, že účinného přidělování a efektivity omezených rozpočtových zdrojů lze nejlépe zajistit tehdy, budou-li opatření týkající se klimatu a energetická účinnost začleněny jako průřezová priorita do strukturálních fondů, SZP a rámcového programu pro výzkum a technologický rozvoj (budoucí osmý rámcový program). Kromě toho by měl budoucí nástroj v oblasti životního prostředí a opatření týkajících se klimatu Life+ doplnit začleňování tím, že poskytne více prostředků pro tato opatření a bude testovat nové přístupy v souvislosti s přizpůsobováním se změně klimatu a jejím zmírňováním;

31. podporuje desetileté rozpočtové období, jež by mohlo poskytovat základní stabilitu a předvídatelnost pro programy financování a povede ke konkrétnějšímu zaměření;

32. lituje, že v energetické strategii na období 2011–2020 chybí dodatečné konkrétní závazky týkající se financování a podpory místních a regionálních investic do udržitelných energií, a to navzdory tomu, že Komise vyzdvihla úlohu místních a regionálních orgánů;

V. NÁVRHY NA FINANCOVÁNÍ Z RŮZNÝCH ZDROJŮ

Politika soudržnosti a strukturální fondy

33. navrhuje, aby byla alespoň jedna samostatná specifická rozpočtová priorita strukturálních fondů na období 2014–2020 věnována udržitelné spotřebě a výrobě energie, což by tomuto tématu dodalo na viditelnosti a významu, který zasluhuje;

34. konstatuje, že koncept udržitelného města se mění, a to směrem k místním zařízením na výrobu energie, nárůstu elektrické mobility, využívání inteligentních sítí a dalších systémových řešení pro lepší využívání zdrojů, a požaduje proto zvláštní městskou složku politiky soudržnosti, jež by zajišťovala podporu rozvoje akčních plánů udržitelné energetiky, zlepšování a rozvoje dálkového vytápění, kombinované výroby tepla a elektřiny, výroby a využívání energie z obnovitelných zdrojů, veřejného osvětlení, veřejné dopravy a šetrných druhů dopravy, energetické účinnosti v budovách atd., a jež by vytvářela podpůrné služby pro místní orgány, jako např. místní a regionální energetické agentury;

35. připomíná záměr Evropské komise podporovat místní energetická řešení a pokračovat v rozvoji iniciativy *inteligentní města* (tj. inteligentní měření a inteligentní sítě) s cílem

podporovat čisté a energeticky účinné investice, a vyzývá Komisi, aby tento dobrý úmysl zohlednila v rámci strukturálních fondů na období 2014–2020;

36. žádá, aby byly výdaje na financování regionální rozvojové politiky a politiky soudržnosti na zlepšení energetické účinnosti obytných domů zvýšeny alespoň na 5 %, což by v celé Evropě odpovídalo v průměru nejméně 15 % v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj;

37. zdůrazňuje zásadní význam strukturálních fondů pro podporu rozvíjení vědomostí, inovačních řešení a informovanosti veřejnosti o výzvách a příležitostech vyplývajících z potřeby bojovat proti změně klimatu, zmírňovat ji a přizpůsobovat se jí;

38. považuje za důležité podnitit participativní přístupy a znalostní platformy, jež by zahrnovaly všechny sektory zapojené do oblasti změny klimatu, tak, aby byly rozvíjeny potřeby výzkumu vycházející z politiky;

Výzkum a vývoj

39. vyzývá rozpočtový orgán, aby zajistil odpovídající financování a zvýšení výdajů na výzkum a inovace v oblasti dopadů změny klimatu, snižování emisí oxidu uhličitého a přizpůsobování se změně klimatu, zejména s ohledem na energetiku a na provádění strategického plánu pro energetické technologie nejen na unijní a vnitrostátní úrovni, ale také na úrovni místní a regionální, včetně podpory klastrů a inovativních malých a středních podniků;

40. zdůrazňuje význam začleňování financování udržitelných technologií a inovací nezbytného pro nové inteligentní technologie prostřednictvím plné integrace otázek změny klimatu a opatření v této oblasti do všech programů a strategií EU;

41. zdůrazňuje význam šíření inteligentních řešení a špičkových inovací jako ukázkových projektů přispívajících ke změně názorů, posílení zeleného růstu a podpoře strategie Evropa 2020;

Evropský sociální fond

42. zdůrazňuje, že Evropský sociální fond může být využit k podpoře udržitelných postupů v existujících povoláních a k rozvoji nových dovedností v oblasti ekologičtějších technologií a služeb, protože je nástrojem, jenž má pracovníkům a podnikatelům pomáhat v přizpůsobování se nové hospodářské skutečnosti;

43. připomíná proto, že by se měl ESF zaměřit na budování lidských zdrojů na místní úrovni, což bude v budoucnu klíčové pro rozvoj nízkooenergetických měst a regionů, v nichž se podaří uplatnit účinná opatření pro přizpůsobení se či zmírnění změny klimatu, a bude motorem místního hospodářství;

Společná zemědělská politika

44. podtrhuje význam podpory a rozvoje součinnosti měst a venkova, např. v oblasti energetické účinnosti, hromadné dopravy šetrné k životnímu prostředí, zachování environmentálních služeb, vodního hospodářství a atraktivity, díky integrovanému přístupu;

45. zastává názor, že společná zemědělská politika by měla zemědělce a subjekty hospodařící s půdou honorovat za poskytování veřejných statků, jako je např. výroba energie z obnovitelných zdrojů, zachování oblastí významných z důvodu jejich role jako úložiště CO₂, snižování emisí skleníkových plynů a přizpůsobení se změně klimatu;

46. zastává názor, že by mohl být dán větší prostor zvýšené podmíněnosti nebo ekologizaci společné zemědělské politiky (I. a II. pilíř SZP);

47. zdůrazňuje, že Evropský fond pro rozvoj venkova (II. pilíř SZP) bude i nadále životně důležitým prvkem pomoci zemědělcům s inovacemi a podpůrným nástrojem pro diverzifikaci venkovského hospodářství, a že by proto měl svou stávající úlohu rozšířit na zmírňování změny klimatu, přizpůsobování se jí a řešení dalších klíčových problémů se zdroji, např. ve vodním a půdním hospodářství a oblasti biologické rozmanitosti;

Nové mechanismy investování

48. připomíná, že uvítal přerozdělení nevyužitých prostředků v rámci kapitoly II nařízení (ES) č. 663/2009, které byly poskytnuty místním a regionálním orgánům na financování projektů v oblasti udržitelné energie, a podtrhuje, že tento nový evropský nástroj pro energetickou účinnost by měl být považován za důležitý precedens, jenž by měl být uplatňován i v budoucnu;

49. znovu opakuje, že v kontextu současné krize existuje úzký vztah mezi plány hospodářské obnovy a investicemi do energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie;

50. zdůrazňuje, že rozvoj nízkouhlíkového hospodářství odolného vůči změně klimatu na místní a regionální úrovni zlepší celkovou konkurenceschopnost Evropy v oblasti ekologického hospodářství, a mělo by proto být možné jej spolufinancovat prostřednictvím projektových dluhopisů vydávaných Evropskou investiční bankou;

51. podporuje účinnější mechanismy financování, jež by podpořily partnerství veřejného a soukromého sektoru. V této oblasti by to byly např. nízké nebo nulové úvěrové úroky, bankovní záruky, místní revolvingové fondy a další inovativní nástroje finančního inženýrství, jichž by mělo být v souladu se zásadou doplňkovosti využíváno v kombinaci s financováním poskytovaným na místní a regionální úrovni ze strukturálních fondů;

52. podporuje myšlenku, že by mělo být zajištěno nové financování, v němž by alespoň jedna třetina příjmů ze systému obchodování s emisemi připadla místní a regionální úrovni. Přesný klíč k rozdělování výnosů si každý členský stát stanoví sám v rámci své národní strategie pro oblast klimatu, aby bylo řádně zohledněno rozložení pravomocí v oblasti ochrany klimatu, které se v jednotlivých členských státech značně liší. Výbor souhlasí s tím, aby se v celé Evropě ve zvýšené míře využívala uhlíková daň a aby při tom místní a regionální úroveň dostala po vzoru výše uvedeného rámce k dispozici nové finanční prostředky. Vzhledem k tomu, že současné trhy s uhlíkem momentálně dostatečně nezohledňují města a regiony, silně podporuje výzvu OECD, aby místní a regionální orgány zřídily vlastní projekty zaměřené na snižování emisí skleníkových plynů financované prostřednictvím systému pro obchodování s emisemi.

V Bruselu dne 30. června 2011

předsedkyně
Výboru regionů
Mercedes BRESSO

Stanovisko Výboru regionů – Ochrana a rozvoj historických jazykových menšin v rámci Lisabonské smlouvy

(2011/C 259/06)

VÝBOR REGIONŮ

- zdůrazňuje, že menšinové jazyky a jazyková rozmanitost v Evropě mají pozitivní dopad jednak na sociální a kulturní oblast obecně, jednak konkrétně na osoby a společenství, ke kterým přísluší. Tento dopad se mimo jiné projevuje podporou tvořivosti a inovací v rámci zhodnocení každého kulturního dědictví, z čehož má prospěch i hospodářský rozvoj;
- připomíná rostoucí povědomí o tomto tématu v Evropě, což dokládá také právní vývoj unijní legislativy; to je především případ Lisabonské smlouvy, jež uvádí respektování bohaté kulturní a jazykové rozmanitosti jako základní prvek zachování a rozvoje evropského kulturního dědictví, a Listiny základních práv, jež zakazuje jakoukoliv formu diskriminace založenou na jazyku nebo příslušnosti k národnostní menšině;
- vyzdvihuje svou vlastní základní úlohu jako shromáždění, ve kterém se mohou soustředit a šířit ku prospěchu všech historických jazykových menšin „osvědčené postupy“ v oblasti ochrany a zhodnocení menšinových jazyků a obecněji kultury každé jazykové menšiny jako vyjádření evropské kulturní plurality;
- závěrem doufá, že si Komise a Rada uvědomí, že posílený právní základ musí umožnit existenci specifické, vhodně financované politiky ve prospěch jazykových menšin.

Zpravodaj pan Luciano CAVERI(IT/ALDE), člen zastupitelstva autonomního regionu Valle d'Aosta

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

Obecné připomínky

1. předesílá, že Evropská unie je bohatá na historické jazykové a národnostní menšiny (definovatelné jako autochtonní či tradiční), které se vyjadřují v jiných jazycích, než jsou jazyky států, k nimž přísluší;

2. připomíná, že ve všech členských státech Evropské unie hraje, v souladu se zásadou subsidiarity, demokracie na místní a regionální úrovni stále významnější úlohu při obraně a podpoře této kulturní rozmanitosti, např. ve všech typech vzdělávání na všech stupních, v kultuře, ve sdělovacích prostředcích či v regionálním rozvoji;

3. zdůrazňuje, že menšinové jazyky a jazyková rozmanitost v Evropě mají pozitivní dopad jednak na sociální a kulturní oblast obecně, jednak konkrétně na osoby a společnosti, ke kterým přísluší. Tento dopad se mimo jiné projevuje podporou tvořivosti a inovací v rámci zhodnocení každého kulturního dědictví, z čehož má prospěch i hospodářský rozvoj;

4. poznamenává, že v posledních desetiletích dochází k postupnému obohacování právních nástrojů k ochraně a rozvoji takzvaných menšinových jazyků cestou mezinárodního práva, jak tomu bylo v případě Deklarace OSN o právech příslušníků národnostních, etnických, náboženských a jazykových menšin z roku 1992 a v případě četných deklarací, úmluv a doporučení UNESCO vzniklých během existence této organizace, včetně nejnovější Úmluvy o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů z roku 2005;

5. zejména vítá významnou úlohu, již Rada Evropy vždy hrála v oblasti jazykové politiky, především základní Evropskou chartou regionálních či menšinových jazyků z roku 1992 a Rámcovou úmluvou o ochraně národnostních menšin z roku 1995;

6. zaznamenává rovněž nedávné usnesení Kongresu místních a regionálních orgánů Rady Evropy ze dne 18. března 2010 (310/2010) s názvem Menšinové jazyky – přínos k regionálnímu rozvoji, které popisuje kladný přínos těchto jazyků k regionálnímu rozvoji;

7. připomíná rostoucí povědomí o tomto tématu v Evropě, což dokládá také právní vývoj unijní legislativy; to je především případ Lisabonské smlouvy, jež uvádí respektování bohaté kulturní a jazykové rozmanitosti jako základní prvek zachování a rozvoje evropského kulturního dědictví, a Listiny základních práv, jež zakazuje jakoukoliv formu diskriminace založenou na jazyku nebo příslušnosti k národnostní menšině;

8. konstatuje, že již před upevněním systému ochrany na tomto právním základě různé instituce Společenství uznávaly prvky ochrany obsažené v zásadách existujících Smluv (*acquis communautaire*), jak se ukázalo během rozšíření, kdy v kodaňských zásadách požadovaly aktivní politiky ochrany jazykových menšin, mimo jiné díky vyvíjejícímu se výkladu v této oblasti ze strany Evropského soudního dvora;

9. připomíná však, že i když vývoj právních předpisů umožňuje vyšší ochranu při samozřejmém zohlednění ústavních zásad jednotlivých členských států, neznamená to ještě pro Komisi, že existuje právní základ, který by ospravedlnil existenci rozpočtových linií specificky určených historickým jazykovým menšinám;

10. zdůrazňuje úsilí, jež různé instituce včetně VR vynakládají na ochranu mnohojazyčnosti v politické činnosti i v administrativní práci, a to včetně postupného zavádění menšinových jazyků, jak prokazují dohody se Španělskem a Spojeným královstvím;

11. kladně hodnotí spolupráci Komise s různými organizacemi působícími v Unii ve prospěch menšinových jazyků a připomíná rozsáhlou činnost vykonanou Sítí na podporu jazykové rozmanitosti (NPLD) a činnost vykonanou v minulosti (před zrušením) společně s Evropským úřadem pro méně rozšířené jazyky (EBLUL) a sítí Mercator, které se toho času zabývaly různými projevy menšinových jazyků a kultur;

12. je nakloněn tomu, že již nyní se z četných evropských programů (např. programy MEDIA, Kultura, akce ve prospěch MSP, strukturální fondy, rozvoj nových technologií a mnohé další) financují činnosti ve prospěch jazykových menšin. Někdy se berou v úvahu politiky prováděné v širším geografickém prostoru, např. strategie pro Podunají nebo Alpská úmluva (na jejímž základě funguje Alpský prostor);

13. negativně se staví k tomu, že, jak vyplynulo z jedné studie Evropského parlamentu z roku 2008, poklesl objem prostředků na podporu jazykové rozmanitosti v souvislosti s narůstajícím počtem unijních jazyků;

Potřebná opatření

14. vyzdvihuje svou vlastní základní úlohu jako shromáždění, ve kterém se mohou soustředit a šířit ku prospěchu všech historických jazykových menšin „osvědčené postupy“ v oblasti ochrany a zhodnocení menšinových jazyků a obecněji kultury každé jazykové menšiny jako vyjádření evropské kulturní plurality;

15. žádá Evropskou komisi, aby pokračovala v činnostech podporujících jazykovou rozmanitost a různými cestami podporovala výuku jazyků včetně jazyků menšinových nebo regionálních;

16. vyzývá orgány Unie, aby podporovaly používání těchto jazyků v přímém kontaktu evropských institucí s občany jako vyjádření sounáležitosti Unie a historických jazykových menšin. Zvláště přitom poukazuje na internetové stránky Unie a komunikaci on-line;

17. povzbuzuje také orgány místní a regionální demokracie, aby v informačních kampaních seznamovaly místní společnost a zbytek Evropy s právy jazykových menšin a bohatstvím a rozmanitostí svých kultur;

18. žádá Komisi, aby podporovala evropské místní a regionální instituce na rozvoj výuky, a to pomocí materiálů a nástrojů, jakým je např. příprava vyučujících zohledňující potřeby každého jazykového společenství;

19. doporučuje, aby menšinové nebo regionální jazyky byly plně integrovány do politik a průřezových programů a priorit Unie, a zvláště odkazuje na politiku audiovizuálního průmyslu, školství všech úrovní, kulturu a výuku jazyků, dále do politiky územní spolupráce, regionálního rozvoje, v cestovním ruchu a výměnných pobytech mládeže;

20. navrhuje Komisi a následně Radě, aby v nadcházejícím programovém období byly menšinové a regionální jazyky

vhodným způsobem zapojeny do rámce regionální politiky, do příštího rámcového programu pro výzkum, do programu Kultura, programu MEDIA, do všech programů v oblasti kultury, školství a odborné přípravy a zejména do akčního programu v oblasti celoživotního učení (LLP); to stejné musí platit i pro oblasti, jako jsou strukturální fondy, Digitální agenda pro Evropu a vše, co se týká rozvoje lidí a společenství, k nimž náležejí;

21. upozorňuje Komisi, že je potřebný periodicky aktualizovaný – i prostřednictvím přezkumu studií Euromosaic (Evropská mozaika) – soubor různých akcí ve prospěch historických jazykových menšin, který by v zájmu pevné kulturní soudržnosti v složitém obraze evropské integrace nabízel příležitosti k výměnám a vzájemnému poznávání a ukázal by významný přínos regionálních a menšinových jazyků k „evropské skládce“;

22. závěrem doufá, že si Komise a Rada uvědomí, že posílený právní základ musí umožnit existenci specifické, vhodně financované politiky ve prospěch jazykových menšin;

23. doporučuje členským státům, které mají významnou úlohu, pokud jde o jazykovou politiku, aby byly vnímavé vůči jazykové rozmanitosti na svém území a snažily se plně využít historických jazykových společenství, neboť uznávání kulturního dědictví a všech ostatních hodnot, jichž jsou samy nositeli (historie, jazyk a kulturní odkaz), přispívá k mírovému soužití a obohacuje se jím evropská identita.

V Bruselu dne 30. června 2011

předsedkyně
Výboru regionů
Mercedes BRESSO

Stanovisko Výboru regionů – Agenda pro nové dovednosti a pracovní místa

(2011/C 259/07)

VÝBOR REGIONŮ

- důrazně doporučuje všem členským státům, aby stanovily kvantitativní národní cíle pro všechny stěžejní cíle strategie Evropa 2020, zvláště ty, které se přímo týkají Agendy pro nové dovednosti a pracovní místa, aby se dosáhlo většího ztotožnění s národními programy reforem, byla prokázána politická vůle k pokračování politik a umožnilo se transparentní hodnocení účinnosti politik;
- zasazuje se o přístup k dovednostem a pracovním místům, který: a) zmocňuje místní/regionální partnery k tomu, aby přijímali opatření a vytvářeli přímé zdroje, a to s cílem uspokojit potřeby místních/regionálních zaměstnavatelů a zaměřit se na identifikované cílové skupiny v rámci pracovní síly, a b) vytváří rámec pro sjednocování poskytování služeb a navrhování uzpůsobených řešení specifických místních/regionálních problémů;
- připomíná článek 174 SFEU o územní soudržnosti a zdůrazňuje, že je potřeba brát plně v úvahu regionální rozdíly, protože v rámci Evropské unie existují významné nerovnosti a výzvy, kterým regiony čelí v souvislosti s dosahováním cílů strategie Evropa 2020, se výrazně liší. Tato obtížná situace byla jasně popsána v Páté zprávě o hospodářské, sociální a územní soudržnosti (*viz odstavec 6 na straně 3 a 4*);
- vyzývá, aby byla věnována větší pozornost harmonogramu rušení opatření na trhu práce souvisejících se současnou krizí a z toho plynoucím důsledkům pro důvěru trhu, veřejné finance, osobní pracovní vyhlídky zranitelných pracovníků a celkovou úroveň dlouhodobé nezaměstnanosti. Je přesvědčen, že rychlost úspěchu Agendy pro nové dovednosti a pracovní místa bude záviset na účinnosti a trvalém dopadu krizových opatření na podporu trhu práce během hospodářské krize. Výhodiskem proto musí být rychlé odstranění opatření na řešení krize.

Zpravodaj pan Henk KOOL (NL/SES), člen výkonné rady města Haag

Odkaz Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Agenda pro nové dovednosti a pracovní místa: evropský příspěvek k plné zaměstnanosti

KOM(2010) 682 v konečném znění

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

1. vítá Agendu pro nové dovednosti a pracovní místa jako jednu ze sedmi stěžejních iniciativ strategie Evropa 2020 pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. Konstatuje, že ji doplňují další stěžejní iniciativy a podtrhuje, že cíle Agendy budou dosaženy jen tehdy, pokud bude přijat ucelený, víceúrovňový a integrovaný přístup k jejímu provádění;

2. důrazně doporučuje všem členským státům, aby stanovily kvantitativní národní cíle pro všechny stěžejní cíle strategie Evropa 2020, zvláště ty, které se přímo týkají Agendy pro nové dovednosti a pracovní místa, aby se dosáhlo většího ztotožnění s národními programy reforem, byla prokázána politická vůle k pokračování politik a umožnilo se transparentní hodnocení účinnosti politik;

3. vítá, že Komise v této stěžejní iniciativě určitým způsobem odkazuje na regionální aspekty, ale má za to, že by měl být přiznán větší význam důležité úloze, kterou hrají místní a regionální orgány v podobě zaměstnavatelů, poskytovatelů služeb a regulačních subjektů při podpoře růstu a soudržnosti a při koordinaci strategických partnerství mezi vzdělávacími zařízeními, podnikatelskými agenturami a podniky v příslušných regionech;

4. zasazuje se o přístup k dovednostem a pracovním místům, který: a) zmocňuje místní/regionální partnery k tomu, aby přijímali opatření a vytvářeli přímé zdroje, a to s cílem uspokojit potřeby místních/regionálních zaměstnanců a zaměřit se na identifikované cílové skupiny v rámci pracovní síly, a b) vytváří rámec pro sjednocování poskytování služeb a navrhování uzpůsobených řešení specifických místních/regionálních problémů;

5. kromě toho má za to, že řada opatření navrhovaných v této stěžejní iniciativě by mohla těžit ze silnějšího místního/regionálního rozměru, a vyzývá evropské instituce a členské státy, aby podpořily činnosti týkající se místních strategií zaměřených na dovednosti, nižšího než národního rozměru přehledu dovedností EU, místních opatření pro zapojení těch, kteří se setkávají se závažnými potížemi při hledání pracovních míst, jako jsou např. přistěhovalci, do pracovního trhu, místních opatření týkajících se předčasných odchodů ze škol, strategií zaměřených na celoživotní vzdělávání, gramotnost a znalost počtů u dospělých, podmínek umožňujících tvorbu pracovních míst, sociálního dialogu o politikách v oblasti pracovní síly

a zaměstnanosti na místní/regionální úrovni, regionálních špičkových odborných středisek pro pracovní místa budoucnosti a kroků zajišťujících budoucí dostatek pracovníků v klíčových oblastech, jako je zdravotnictví;

6. připomíná článek 174 SFEU o územní soudržnosti a zdůrazňuje, že je potřeba brát plně v úvahu regionální rozdíly, protože v rámci Evropské unie existují významné nerovnosti a výzvy, kterým regiony čelí v souvislosti s dosahováním cílů strategie Evropa 2020, se výrazně liší. Tato obtížná situace byla jasně popsána v Páté zprávě o hospodářské, sociální a územní soudržnosti ⁽¹⁾, zvláště skutečnost, že:

a) necelá třetina regionů dosáhla míry zaměstnanosti 75 % a téměř pětina regionů má míru zaměstnanosti nižší než 65 %;

b) ve více než 20 % regionů má 40 % či více obyvatel nízkou úroveň vzdělání;

c) necelá šestina regionů dosáhla cílené míry terciárního vzdělání;

d) míra účasti v celoživotním vzdělávání se značně liší, 22 % regionů má velmi nízkou míru účasti, tedy 5 % nebo méně;

e) obyvatelstvo rychle stárne a poměr závislých seniorů začíná být zkreslený;

7. zdůrazňuje možné negativní účinky na některé regiony vyplývající z politik, jež usilují o široce pojatá zlepšení v EU nebo o vnitrostátní cíle, s malým nebo žádným ohledem na územní rozměr, a žádá Evropskou komisi a členské státy, aby zvážily dopady takového přístupu, a to zejména na regiony s vážnými strukturálními nedostatky;

8. poukazuje na rozsáhlé rozdíly v míře účasti v celoživotním učení a v odborné přípravě na regionální úrovni v celé Evropské unii a je znepokojen tím, že navzdory četným

⁽¹⁾ KOM(2010) 642 ze dne 9.11.2010.

cílům stanovovaným v této oblasti po mnoho let se dosud nedokázalo zajistit, aby zůstávající členské státy a regiony dosáhly unijního průměru;

9. lituje, že prezentace stěžejní iniciativy Agenda pro nové dovednosti a pracovní místa nebyla doplněna posouzením rozpočtového dopadu navrhovaných opatření;

10. vyzývá, aby byla věnována větší pozornost harmonogramu rušení opatření na trhu práce souvisejících se současnou krizí a z toho plynoucím důsledkům pro důvěru trhu, veřejné finance, osobní pracovní vyhlídky zranitelných pracovníků a celkovou úroveň dlouhodobé nezaměstnanosti. Je přesvědčen, že rychlost úspěchu Agendy pro nové dovednosti a pracovní místa bude záviset na účinnosti a trvalém dopadu krizových opatření na podporu trhu práce během hospodářské krize. Východiskem proto musí být rychlé odstranění opatření na řešení krize;

11. požaduje, aby na úrovni EU i členských států byly stanoveny mechanismy pro koordinování úsilí za účelem splnění cílů Agendy pro nové dovednosti a pracovní místa a dalších stěžejních iniciativ, zvláště iniciativ „Mládež v pohybu“ a „Evropská platforma pro boj proti chudobě“;

Na cestě k novým impulsům v oblasti flexikurity

12. vítá, že Evropská komise uznává, že v rámci volného trhu práce jsou opatření týkající se nabídky pracovních sil vzhledem k vysoké úrovni strukturální nezaměstnanosti sama o sobě nedostačující k vyřešení problému nezaměstnanosti, a že musí být doplněna opatřeními zaměřenými na stimulaci poptávky po pracovních silách. Žádá však, aby byla mezi těmito dvěma soubory politických požadavků zajištěna větší rovnováha;

13. uznává, že vnitrostátní opatření v oblasti flexikurity je zapotřebí posílit a přizpůsobit nové sociálně-ekonomické situaci, a vítá začlenění hlavních směrů flexikurity do činnosti Rady. Připomíná Komisi, že by vždy měli být zapojeni sociální partneři, když jsou plánovány změny s potenciálním dopadem na trh práce. Žádá Komisi, aby podrobněji objasnila dopady navrhovaných změn ve smlouvách na dobu neurčitou na jistotu pracovního místa, existující zaměstnanecká práva, pracovní dobu a způsoby organizace práce a smlouvy na dobu neurčitou;

14. připomíná, že Evropská unie se díky svým předchozím směrnici stala katalyzátorem postupných změn vnitrostátních pracovních předpisů a zdůrazňuje význam zachování těchto standardů, je však toho názoru, že pro další sociální stabilitu je nezbytné pokračovat v úsilí a podpoře strukturální změny;

15. podporuje důraz, který Evropská komise položila na klíčovou úlohu malých a středních podniků při vytváření

pracovních míst a v hospodářské konkurenceschopnosti, a připomíná doporučení uvedená ve svém stanovisku „Small Business Act“ (?), zejména pokud jde o přístup k financování a uplatňování zásady „zelenou malým a středním podnikům“;

16. připomíná nerovnoměrný pokrok a rozdílnou interpretaci řady existujících směrnic EU o zaměstnanosti v jednotlivých státech při jejich provádění v právních předpisech členských států, což má za následek, že neexistuje jednotný evropský trh práce. Současně však konstatuje, že díky právu Komise dostávat zprávy o pokroku z jednotlivých členských států při provádění právních předpisů EU do vnitrostátního práva se odchylky u jednotlivých zemí drží v mezích. Pro získání přehledu o rozsahu rozdílů navrhuje, aby byla vypracována srovnávací analýza provádění některých z těchto směrnic v členských státech;

Vybavení pracovníků dovednostmi potřebnými pro jejich uplatnění na trhu práce

17. uznává výstižné hodnocení hlavních problémů pracovního trhu Evropské unie, představené Evropskou komisí, a souhlasí s tím, že neexistuje dostatek vhodných dovedností pro uspokojení budoucích potřeb trhu práce, neexistuje dostatečná nabídka a poptávka ohledně možností odborné přípravy v oblasti specifických dovedností a je třeba lépe sladit a řídit dovednosti a zkušenosti migrujících pracovníků;

18. upozorňuje však, že Evropská komise v současnosti interpretuje problém dovedností příliš úzce a zřejmě podceňuje problémy při zvládání měnící se odvětvové struktury hospodářství a jejich důsledky pro různé věkové skupiny pohlaví a osoby se zdravotními postiženími, jakož i při uznávání předchozích zkušeností, při formalizaci dovedností souvisejících s rostoucími základními pracovními odvětvími, jako je např. doplňková zdravotní péče, při uznávání rostoucího podílu starších pracovníků a s tím spojených otázek průběžného zvyšování jejich dovedností, při zvládání míry nezaměstnanosti mezi příslušníky třetích zemí, jež je dvakrát vyšší než u příslušníků jednotlivých členských států, a při uznávání potřeby zvláštního souboru opatření proti rostoucímu počtu mladých lidí, kteří nestudují, nejsou zaměstnaní ani neprocházejí odbornou přípravou;

19. domnívá se, že by Evropská komise měla věnovat větší pozornost potřebě větší lokalizace poskytování služeb a strategickému plánování, pokud jde o vytváření profilů trhu práce, předpovídání a tvorbu průmyslové politiky a větší personalizaci při navrhování a plánování přímých intervencí ze strany místních zaměstnavatelů, sociálních partnerů a služeb zaměstnanosti, v oblastech poskytování podpor v podnikání a proaktivních mechanismů včasné identifikace potřeb odborné přípravy pracovníků v podnicích, jimž hrozí ukončení provozu;

(2) CdR 246/2008 fin.

20. podporuje návrh přehledu dovedností EU ke zlepšení transparentnosti pro uchazeče o práci, pracovníky, podniky a/nebo veřejné instituce, má však za to, že je nezbytná lokalizovanější podoba tohoto nástroje, aby bylo možné doplnit informace shromažďované na vnitrostátní úrovni, a to zejména v členských státech s velmi centralizovanými systémy správy. Nejpresnější a nejrychlejší informace o regionálních trzích práce lze získávat na nižší než celostátní úrovni, kde mohou hrát místní a regionální orgány důležitou úlohu při identifikaci nerovnováhy mezi požadovanými a nabízenými dovednostmi, při poskytování vhodných programů rekvalifikace a odborného vzdělávání a při investičních pobídkách v reakci na místní poptávku;

21. podporuje rozvoj silnějších vazeb mezi podniky a univerzitami a zvláště začlenění stáží umožňujících získat kredity do všech vysokoškolských programů s cílem posílit technické, podnikatelské a sociální dovednosti absolventů a podpořit jejich zaměstnatelnost na moderním trhu práce;

22. zastává názor, že počítačová gramotnost a dovednosti by měly být klíčovou složkou předvídaní a mapování budoucích dovedností a že investice do infrastruktur IKT musejí doprovázet vhodné režimy pro zvýšení digitálních dovedností pracovní síly, zvláště málo kvalifikovaných, zranitelných skupin a nezaměstnaných;

23. vzhledem k tomu, že rok 2011 je Evropským rokem dobrovolnictví, navrhuje, aby Agenda pro nové dovednosti a pracovní místa zohlednila hodnotu dobrovolné činnosti v rozvoji dovedností jednotlivců; dále žádá, aby stávající systémy certifikace pro uznání dovedností, znalostí a zkušeností nabytých při dobrovolné činnosti byly propojeny se systémem Europass CV s cílem usnadnit uznání příslušných zkušeností z dobrovolné činnosti a zaměstnatelnosti v celé EU;

24. je přesvědčen, že existující služby, které již poskytuje mnoho místních a regionálních orgánů v oblasti zajišťování instruktážních a poradenských služeb, pobídek a pomoci podnikům, zejména pak MSP, by měly být výslovně uznány a měla by být zdůrazněna a dále podporována jejich úloha při společném investování a usnadňování vazeb mezi akademickou a obchodní oblastí;

Agenda EU pro podporu mobility pracovních sil

25. poznamenává, že pouze 15 % mobility na trhu práce připadá na přeshraniční pohyb v rámci EU a že podíl migrantů v produktivním věku přicházejících ze třetích zemí je dvakrát vyšší než podíl migrantů z jiných členských států. Je toho názoru, že získávání přehledu o kvalifikačních profilech státních příslušníků třetích zemí, jak to navrhuje Evropská komise, je vítané, a zdůrazňuje, že by se měla zaměřit na sociální

a hospodářskou integraci a zapojit vnitrostátní, regionální a místní orgány. Při získávání přehledu je však třeba dbát na maximální opatrnost a mít na zřeteli ochranu soukromí;

26. uznává, že Evropská komise podporuje mobilitu pracovních sil coby adaptační mechanismus pro snižování nerovnováhy mezi trhy jednotlivých regionů, konstatuje však, že to má důsledky pro zásadu územní soudržnosti. Žádá větší zohlednění důsledků odlivu mozků a odlišných dopadů mobility pracovních sil na „domovské“ a „cílové“ regiony, neboť při provádění této politiky existuje riziko, že krátkodobý přínos pro celkovou míru zaměstnanosti v celé EU způsobí dlouhodobější náklady některým okrajovým regionům. Žádá také rozsáhlou diskuzi mezi členskými státy a jejich regiony o zkušenostech s migrací, jakož i o důsledcích pro dlouhodobý růstový potenciál jednotlivých regionů;

Kvalitnější práce a lepší pracovní podmínky

27. vítá návrh na provedení rozsáhlého hodnocení současného legislativního „acquis“ ke kvalitě práce a pracovním podmínkám, vybízí však Evropskou komisi, aby při tom vzala v úvahu stávající nejednotné provádění směrnic EU v členských státech;

28. upozorňuje na významné programy racionalizace a zeštíhlování rozpočtů, jež v současnosti probíhají v místních a regionálních orgánech řady členských států EU, a poukazuje na možné problémy, jež mohou těmto orgánům při jejich zvládnutí současně s progresivním programem pro zacházení s pracovníky vzniknout. Úsilí místních a regionálních orgánů o zachování úrovně prvořadých služeb s menšími finančními a lidskými zdroji s sebou nese znepokojivou možnost, že budou narážet na obtíže s dodržováním směrnice o pracovní době. Zvyšování produktivity samo o sobě zřejmě nebude stačit k plnění rozsahu cílů služeb, a početně oslabený personál bude nevyhnutelně tláčen k přesčasové práci. Po dosažení realistického zvýšení produktivity lze očekávat, že bude potřeba nalézt kompromis mezi oslabením zdrojů pracovních sil a rozsahem služeb, jež budou moci být poskytovány. Místní a regionální orgány musí být podporovány, aby šly příkladem v dodržování pracovních předpisů. Výbor je zároveň vyzývá, aby si pro poskytování svých služeb stanovovaly realistické cíle;

29. uznává, že je členským státům ponechána kontrola nad vymáháním takovýchto ochranných právních předpisů, navrhuje však, aby EU zřídila nástroj pro shromažďování a šíření informací, a to zejména se zaměřením na provádění předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, tedy jakýsi „monitor BOZP“, jenž by umožňoval výměnu informací o nedostacích při provádění v členských státech;

30. konstatuje, že Agenda pro nové dovednosti a pracovní místa se zmiňuje o chudobě pracujících, ale bohužel nepředkládá žádné specifické návrhy týkající se kvality pracovních míst, udržitelné zaměstnanosti a odpovídajícího příjmu, které by přímo řešily tento přetrvávající problém;

Podpora vytváření pracovních míst

31. podporuje názor, že MSP budou motorem budoucího růstu zaměstnanosti a že na podporu nárůstu počtu obyvatel v produktivním věku a na vymanění se z vysoké závislosti na zahraničních přímých investicích v určitých regionech bude zapotřebí vyšší úrovně podnikatelských aktivit v celém hospodářství EU. Vyzývá však k širšímu přístupu k odborné přípravě pro podnikání a k přizpůsobování se nové odvětvové struktuře hospodářství. Větší důraz na podnikavost je třeba klást ve vzdělávacích systémech, musí však proniknout i do odborného vzdělávání a rekvalifikace starších pracovníků, a to jak ve veřejné, tak v soukromé sféře, aby byly podpořeny větší inovace na stávajících pracovních místech;

32. vítá zdůraznění zásady „mysli nejdříve v malém“, jež by se měla uplatnit ve všech pilířích stěžejní iniciativy; dále zdůrazňuje, že podpora by se měla vztahovat nejen na začínající podniky, nové malé a střední a podniky a high-tech společnosti, ale rovněž na ty podniky, v nichž probíhá rozvoj a restrukturalizace, aby byla zajištěna dlouhodobá udržitelnost všech podniků;

33. souhlasí, že je nutné vynaložit úsilí k přesunu pracovních míst z neformální oblasti do oblasti oficiální, a zdůrazňuje, že k dosažení tohoto cíle bude nezbytná právní úprava zvláštních domácích a pečovatelských prací. Požaduje, aby Evropská komise navrhla podrobnosti o typech pobídek, aby došlo k co největšímu urychlení tohoto procesu;

34. domnívá se, že veřejné orgány mohou také prováděním veřejných zakázek přispět k zaměstnávání dlouhodobě nezaměstnaných, osob se zdravotním postižením a praktikantů. Veřejné orgány mohou v dokumentech k zadání veřejné zakázky uvést, že podnik, který zakázku získá, musí určité procento z objemu zakázky vydat na zaměstnání těchto cílových skupin. Stávající možnosti nejsou v současné době plně využívány. Výbor proto doporučuje v souladu se stanoviskem o modernizaci politiky EU v oblasti zadávání veřejných zakázek věnovat v souvislosti s EU více pozornosti sociálnímu zadávání veřejných zakázek a podporovat uplatnění dlouhodobě nezaměstnaných, osob se zdravotním postižením a praktikantů při provádění veřejných zakázek;

Finanční nástroje EU ve službách nových dovedností a pracovních míst

35. uvítal by větší jasnost v tom, jak mají být v současném programovém období řešeny prostřednictvím příslušných programů EU cíle stěžejní iniciativy pro nové dovednosti a pracovní místa, avšak varuje před radikálními změnami operačních programů v této fázi provádění;

36. podporuje výzvu k lepšímu využívání a větší součinnosti mezi fondy EU, jak je za účelem podpory cílů Agendy pro nové dovednosti a pracovní místa navrhováno v přezkumu rozpočtu⁽³⁾. Domnívá se však, že toho lze nejlépe dosáhnout:

místně podmíněnými přístupy – zlepšenou koordinací mezi odvětvovými a územními politikami prostřednictvím přístupu založeného na využívání více fondů (společný strategický rámec), zejména pak posíleným územním rozměrem Evropského sociálního fondu (jenž je využíván prostřednictvím široké škály vnitrostátních programů jen v některých členských státech). Členské státy a regiony by si měly zachovat dostatek flexibility k určování vlastních priorit a vypracování kombinací vhodných politických reakcí na vnitrostátní/regionální specifika;

přístupem víceúrovňové správy – pro zajištění větší provázanosti mezi cíli strategie Evropa 2020 a ambicemi politiky soudržnosti je vítané uzavírání smluv o partnerství pro rozvoj a investice. Tyto smlouvy by měly být připravovány ve spolupráci se všemi úrovněmi správy s cílem zajistit, že se regionální plánování nestane pouze nástrojem určeným prioritami jednotlivých států;

přístupem založeným na výsledcích – sledováním pokroku z hlediska kvantitativních a kvalitativních ukazatelů na podporu hodnocení a tvorby politiky. To by napomohlo posílení opatření zaměřených na priority a rovněž jejich propojení se specifickými doporučeními pro jednotlivé země v rámci strategie Evropa 2020 (článek 148 SFEU). Aby toho bylo možné dosáhnout, je nezbytné vytvořit na úrovni EU společný rámec pro hodnocení dopadů;

37. uvítal by zohlednění silnějších vazeb mezi povinnostmi podávat zprávy v rámci strategie Evropa 2020 a národních programů reforem a těmito povinnostmi v rámci politiky soudržnosti, aby se zabránilo zdvojování a dosáhlo se účinnějších výsledků;

38. uznává, že k uskutečnění reforem v oblasti zaměstnanosti, vzdělávání a odborné přípravy je třeba lépe využívat fondy EU, ale odmítá návrhy na to, aby se k financování vztahovala smluvně závazná „podmíněnost“, protože nároky regionů na prostředky z fondů politiky soudržnosti by neměly být negativně ovlivňovány účinností institucí a makroekonomických politik členských států;

39. podotýká, že na základě zkušeností s využíváním některých fondů, např. Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci, je nezbytná lepší koordinace mezi všemi fondy EU týkajícími se dovedností a pracovních míst;

⁽³⁾ KOM(2010) 700, 19. října 2010.

40. přeje si prostřednictvím své platformy pro monitorování strategie Evropa 2020 pomáhat Evropské komisi při monitorování provádění této strategie a jejích stěžejních iniciativ místními a regionálními orgány.

V Bruselu dne 1. července 2011

předsedkyně
Výboru regionů
Mercedes BRESSO

Stanovisko Výboru regionů – Reforma pravidel státní podpory EU pro služby obecného hospodářského zájmu

(2011/C 259/08)

VÝBOR REGIONŮ

- znovu konstatuje, že přezkum legislativního balíčku o státní podpoře ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby musí být připravován přísně v souladu se zásadou subsidiarity a musí územním samosprávám ponechat volnost volby a správy týkající se způsobu organizace, financování a výkonu jejich pravomocí v oblasti veřejných služeb;
- zdůrazňuje, že velký manévrovací prostor, který územní samosprávy musí mít v souladu s Lisabonskou smlouvou k dispozici, pro své uplatňování vyžaduje právní základ v sekundárním právu, jenž na základě souboru definic zajistí co nejpružnější uplatnění právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže týkající se služeb obecného hospodářského zájmu;
- je proti tomu, aby Komise zavedla posuzování hospodářské účelnosti vyrovnávacích plateb za závazek služby obecného hospodářského zájmu;
- má za to, že by bylo též vhodné zohlednit jiná objektivní kritéria, která by měla a priori neutralizovat jakékoli riziko negativního dopadu na obchodní transakce v rámci Unie, jako jsou územní pravomoc omezená na některé provozovatele pojící se na režimy udělování povolení; omezená pravomoc v konkrétní oblasti některých veřejných nebo soukromých provozovatelů vzniklých speciálně pro poskytování konkrétní veřejné služby v daném územním celku, kteří zároveň na trhu nezajišťují žádnou obchodní činnost, a nezisková povaha některých sociálních podniků;
- navrhuje Komisi, aby mezní hodnota stanovená v nařízení *de minimis* byla zvýšena konkrétně pro vyrovnávací platby za závazek veřejné služby na 800 000 eur ročně, aby tak byly z oblasti kontroly státní podpory vyloučeny všechny místní veřejné služby zakládající se na místních sdruženích a na lokálních sociálních mikropodnicích.

Hlavní zpravodaj	Karl-Heinz LAMBERTZ (BE/SES), ministerský předseda německy mluvícího společenství Belgie
Odkaz	Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Reforma pravidel státní podpory EU pro služby obecného hospodářského zájmu KOM(2011) 146 v konečném znění

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

1. je potěšen rozhodnutím Komise zahájit diskusi se zainteresovanými stranami a institucemi o přezkumu legislativního balíčku o státní podpoře ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby na základě závěrů její hodnotící zprávy vycházející ze široké konzultace členských států a mnoha zainteresovaných stran;

2. domnívá se, že tento přezkum představuje významnou politickou iniciativu pro územní samosprávy a občany, neboť musí stanovit nová pravidla, jež budou srozumitelná a přiměřená, pro soulad způsobů financování veřejných služeb s vnitřním trhem, a zajistit tak právní jistotu a předvídatelnost práva potřebné pro rozvoj veřejných služeb v Unii a pro efektivní uspokojení základních potřeb evropských občanů;

3. se zájmem poznamenává, že přezkum tohoto legislativního balíčku je součástí širších cílů Komise v oblasti veřejných služeb a vnitřního trhu, zejména návrhu č. 25 sdělení „Na cestě k Aktu o jednotném trhu“⁽¹⁾, podle nějž má být do konce roku 2011 přijato sdělení spolu se souborem opatření týkající se služeb obecného zájmu, přičemž zdůrazňuje, že Unie a její členské státy musí dbát na to, aby veřejné služby mohly snadněji fungovat na příslušné úrovni, řídily se jasnými pravidly ohledně financování, měly nejvyšší kvalitu a byly skutečně přístupné pro každého;

4. znovu konstatuje, že přezkum tohoto legislativního balíčku musí být připravován přísně v souladu se zásadou subsidiarity a musí územním samosprávám ponechat volnost volby a

správy týkající se způsobu organizace, financování a výkonu jejich pravomocí v oblasti veřejných služeb v souladu s národní nebo regionální legislativou;

5. uvádí, že územní samosprávy jsou zvláště oprávněny aktivně se do tohoto procesu přezkumu legislativního balíčku zapojit, neboť mají blízko k realitě a jsou v každodenní praxi zapojovány do definování, organizace, financování a poskytování veřejných služeb, a reagují tak na základní potřeby občanů, jež se stále více vyvíjejí a mění, územních celcích, kde tito občané žijí, v oblasti zaměstnanosti, bydlení, dopravy, vzdělání, zdraví, péče o malé děti, ale též o závislé starší osoby, kultury, sportu, volného času atd.;

6. vítá, že Komise uznává zásadní význam veřejných služeb pro sdílené hodnoty Unie v souladu s článkem 14 SFEU. Stejně tak zásadní je, aby členské státy i místní a regionální orgány byly schopny svým občanům zaručit služby obecného zájmu za přiměřených podmínek. Tyto služby totiž podporují sociální a územní soudržnost, zvyšují blahobyt občanů, zajišťují přerozdělovací funkci, bojují proti nerovnostem a za sociální spravedlnost a významnou měrou přispívají k rozvoji Unie ve směru strategie Evropa 2020; z tohoto důvodu evropská politika v oblasti veřejných služeb souvisí také s prováděním článku 9 SFEU;

7. připomíná v této souvislosti, že rozvoj kvalitních služeb obecného hospodářského zájmu musí být trvalou a průřezovou prioritou Komise; z tohoto důvodu se domnívá, že Komise měla služby obecného hospodářského zájmu, a zejména sociální služby obecného zájmu v rámci strategie Evropa 2020 výslovně zdůraznit, neboť jsou nutné pro dosažení stanovených cílů; kromě toho lituje, že je Komise nezařadila mezi 12 hlavních priorit pro obnovu jednotného trhu, když přitom uznává jejich zásadní roli v překonávání odklonu občanů od jednotného trhu;

8. schvaluje názor Komise, že cílem současného přezkumu pravidel v oblasti státní podpory pro služby obecného hospodářského zájmu musí být zvýšení přínosu těchto služeb pro hospodářskou obnovu EU a obnovu sociální struktury;

⁽¹⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Na cestě k Aktu o jednotném trhu – Pro vysoce konkurenceschopné sociálně tržní hospodářství. 50 návrhů pro lepší společnou práci, podnikání a obchod, KOM(2010) 608 v konečném znění.

9. připomíná, že občané dnes více než kdy předtím potřebují kvalitní a dostupné služby obecného hospodářského zájmu k překonání hospodářských a sociálních důsledků krize; domnívá se tedy, že provádění programů reforem a boje proti rozpočtovým schodkům schválených členskými státy by nemělo vést k omezení rozsahu a kvality služeb poskytovaných či financovaných v rámci služeb obecného hospodářského zájmu;

10. vyzývá, aby byla přijata vyváženější opatření, jež budou lépe přizpůsobena povaze veřejné služby, jejímu místnímu, přeshraničnímu nebo unijnímu rozměru, rozmanitosti způsobů organizace a identitě jejích subjektů, a budou efektivně přiměřená riziku negativního dopadu na obchodní transakce v rámci Unie a skutečného narušování hospodářské soutěže na vnitřním trhu;

Zohlednit inovace Lisabonské smlouvy v oblasti veřejných služeb v rámci přezkumu legislativního balíčku o státní podpoře

11. souhlasí s analýzou Komise o nových ustanoveních Lisabonské smlouvy v oblasti veřejných služeb jako sdílených hodnot Unie, jež zahrnují zejména: vysokou úroveň kvality, bezpečnosti a dostupnosti, rovné zacházení a podporu univerzálního přístupu a práv uživatelů a rovněž široké rozhodovací pravomoci celostátních, regionálních a místních orgánů při poskytování, pořizování a organizování [veřejných služeb];

12. zdůrazňuje, že článek 14 SFEU, jenž spadá do působnosti obecně použitelných ustanovení Smlouvy, poskytuje nový právní základ, podle něhož Evropský parlament a Rada formou nařízení stanovují zejména hospodářské a finanční zásady a podmínky umožňující, aby služby obecného hospodářského zájmu splňovaly své specifické úkoly;

13. připomíná Komisi, že má jako jediné právo navrhnout Parlamentu a Radě uplatnění článku 14 Lisabonské smlouvy (SFEU), jenž představuje výrazný demokratický pokrok, a že nese plnou politickou odpovědnost za jeho neuplatnění;

14. v této souvislosti lituje, že Komise tak nutí Soudní dvůr Evropské unie, aby se na základě konkrétních případů vyjádřil k otázkám, které by si zasloužily ujasnění za strany zákonodárce v souladu se zásadou demokratické odpovědnosti a v duchu Lisabonské smlouvy;

15. připomíná, že Protokol č. 26 o službách obecného zájmu uznává jak specifický charakter, tak i rozmanitost veřejných služeb a přednostní pravomoc členských států a územních samospráv k jejich poskytování, provádění, financování a organizování;

16. zdůrazňuje však, že velký manévrovací prostor, který územní samosprávy musí mít v souladu s Lisabonskou smlouvou k dispozici, pro své uplatňování vyžaduje právní základ v sekundárním právu, jenž na základě souboru definic zajistí územním orgánům co nejpružnější uplatnění právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže týkajících se služeb obecného hospodářského zájmu;

17. připomíná, že v souladu s ustanoveními čl. 106 odst. 2 SFEU podléhají podniky pověřené poskytováním veřejných služeb pravidlům, zejména pravidlům hospodářské soutěže a zvláště pravidlům zákazu a kontroly státní podpory, pouze pokud uplatnění těchto pravidel nebrání právně nebo fakticky plnění zvláštních úkolů, které jim byly svěřeny vnitrostátními, regionálními či místními veřejnými orgány;

18. uvádí, že přístup k vyrovnání čistých nákladů vynaložených na poskytování veřejných služeb ze strany podniků, které jsou pověřeny jejich poskytováním, představuje hospodářskou a finanční podmínku nezbytnou k úspěšnému plnění zvláštních úkolů, které jim byly svěřeny veřejnými orgány, a to zvláště v tomto období hospodářské a finanční krize, v níž hrají veřejné služby zásadní roli automatického stabilizátoru a ochránce nejzranitelnějších evropských občanů, čímž přispívají k omezení sociálního dopadu krize;

Účelné rozdělení veřejných prostředků, hospodářská účelnost vyrovnávacích plateb za závazek veřejné služby a produktivita veřejných služeb v reakci na hospodářskou a rozpočtovou krizi

19. připomíná Komisi, že územní samosprávy se vždy snažily vyhovět místním potřebám občanů a vývoji těchto potřeb a za tímto účelem ve své každodenní správě usilují o co nejlepší využívání veřejných fondů, aby zajistily kvalitu, přístupnost, bezpečnost a kontinuitu veřejných služeb v rámci svých pravomocí na daném území; současná krize zvýšila tyto požadavky na účelnost, která je jejich hlavní politickou odpovědností vůči občanům-voličům;

20. přeje si v této souvislosti zdůraznit, že rozvoj spolupráce v rámci veřejného sektoru pomocí společného využívání prostředků má velký potenciál pro nárůst účelnosti veřejných zdrojů a pro modernizaci veřejných služeb v reakci na nové potřeby občanů v jejich územních cílech;

21. je proti zahrnutí posuzování hospodářské účelnosti vyrovnávacích plateb za závazek služby obecného hospodářského zájmu ze strany Komise. Pro takovou legislativní iniciativu není dle Výboru dostatečným právním základem ani článek 106 ani jednostranné rozhodnutí či směrnice Komise na základě ustanovení odstavce 3;

22. v této souvislosti potvrzuje, že ukazatel hospodářské účinnosti vyrovnávacích plateb za závazek veřejné služby by v každém případě musel být pouze jednou ze složek obecnějšího rámce pro hodnocení kvality veřejných služeb, který musí zahrnovat čistě kvalitativní ukazatele (přístupnost, kontinuitu služeb, reakční dobu, spokojenost uživatelů atd.), a nikoli pouze ukazatele hospodářské, a že hospodářská účinnost sama o sobě neospravedlňuje omezení rozsahu poskytované služby;

23. dává jasně najevo, že pověření Komise jako evropského orgánu pro hospodářskou soutěž se v žádném případě netýká podmínek účelného rozdělování veřejných prostředků veřejnými orgány členských států, ani podmínek účinného příspěvku veřejných služeb k hospodářské, sociální a územní soudržnosti Unie, růstu a zaměstnanosti, a tedy úvah, jež přesahují použití zásady zákazu jakékoli nadměrné náhrady, která by mohla narušit hospodářskou soutěž na vnitřním trhu;

24. připomíná, že toto výhradní pověření Komise vykonávané pod kontrolou Soudního dvora EU je omezeno na dohled nad souladem vyrovnávacích plateb za závazek veřejné služby, jež nevyhovují podmínkám stanoveným Soudním dvorem v rozhodnutí ve věci Altman, a spadají tedy pod režim zákazu a kontroly státní podpory;

Pokračovat v zahájení procesu objasnění klíčových pojmů, které vedou ke stanovení vyrovnávacích plateb za závazek veřejné služby státní podpory

25. je potěšen, že podle Komise je nezbytné dále formalizovat objasnění klíčových pojmů v oblasti použití režimu kontroly státní podpory pro veřejné služby zahájeného před několika lety neformálním způsobem, neboť nezavazuje Komisi, se zveřejněním pracovních dokumentů útvarů Komise týkajících se často kladených otázek⁽²⁾, Příručky služeb obecného hospodářského zájmu⁽³⁾ a zavedení interaktivního informačního systému o službách obecného zájmu⁽⁴⁾; žádá Komisi, aby toto ujasnění klíčových pojmů, jež nejsou definovány Smlouvou, formalizovala v návrhu nařízení Rady a Evropského parlamentu založeném na článku 14 SFEU, a nikoli ve sdělení otevřeném interpretaci, které by bylo závazné pouze pro Komisi;

⁽²⁾ Často kladené otázky v souvislosti s rozhodnutím Komise ze dne 28. listopadu 2005 o použití čl. 86 odst. 2 Smlouvy o ES na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby poskytované určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu, a o použití rámce Společenství pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby. Dokument doprovázející sdělení Služby obecného zájmu, včetně sociálních služeb obecného zájmu: nový evropský závazek, KOM(2007) 725 v konečném znění, SEK(2007) 1514.

⁽³⁾ SEK(2010) 1545, 7.12.2010.

⁽⁴⁾ http://ec.europa.eu/services_general_interest/index_en.htm.

26. je znepokojen skutečností, že absence právně konsolidovaných definic veřejných služeb na úrovni vnitřního trhu vede Evropskou komisi při jednáních vedených v rámci Všeobecné dohody o obchodu službami (GATS) k tomu, že do jednání automaticky zahrnuje všechny služby bez jakéhokoli zohlednění specifických rysů, které vykazují služby plnící poslání obecného zájmu;

27. navrhuje, aby interaktivní informační systém o službách obecného zájmu zahrnoval rovněž počítačový simulátor umožňující územním samosprávám ověřit zařazení podpor do jednotlivých kategorií;

28. domnívá se, že jedním z důvodů, proč územními samosprávami málo uplatňovaly rozhodnutí Komise z roku 2005, je kromě souvisejících transakčních nákladů to, že je obtížné zahrnout místní specifika do unijních pojmů obsažených v tomto rozhodnutí, zejména málo funkční pojetí „hospodářské činnosti“, „podnikatelské činnosti“, „narušení obchodních transakcí v rámci Unie“, „hospodářské výhody“, „mandátu“, „správně řízeného malého podniku odpovídajícím způsobem vybaveného dopravními prostředky“ nebo „přiměřeného zisku“;

29. zdůrazňuje, že osvojení těchto pojmů územními samosprávami představuje skutečnou překážku, kterou navíc ovlivňuje skutečnost, že jejich uplatnění na určitý druh veřejné služby není jednotné, ale přímo závisí na výběru organizací a podmínkách smluvních úprav, jež se v jednotlivých územních samosprávách nebo i v jednom členském státě liší;

30. žádá Komisi, aby souběžně se zveřejněním svého návrhu revidovaného rozhodnutí představila orientační a nezávazný evropský rejstřík veřejných služeb, jež byly stanoveny členskými státy a územními orgány; navrhuje, aby se v tomto rejstříku, jenž by mohl být sestaven ve spolupráci s Výborem regionů, v závislosti na volbě organizace upřesnila její hospodářská či nehospodářská povaha, a aby se tento rejstřík každoročně aktualizoval, aby se územním samosprávám konkrétním způsobem vysvětlilo, co mohou tyto pojmy zahrnovat, jaké objektivní důvody vedly k jejich klasifikaci jako činnosti hospodářské či nehospodářské povahy a k postupné změně této klasifikace;

31. žádá Komisi, aby rozšířila toto objasnění na sdílené hodnoty Unie v oblasti veřejných služeb, jak se uvádí v Lisabonské smlouvě, především vysokou úroveň kvality, bezpečnosti a dostupnosti, rovné zacházení a podporu univerzálního přístupu a práv uživatelů a zejména sdílenou hodnotu Unie všeobecného přístupu uplatněného pro oblast veřejných služeb sociální povahy; v této souvislosti lituje restriktivní vizi, kterou Komise

uplatňuje ve svých nedávných rozhodnutích, pokud jde o slučitelnost státní podpory udělené organizacím působícím v oblasti sociálního bydlení ve stále větším počtu členských států, a zejména ve věcech E 2/2005 a N 642/2009 o sociálním bydlení v Nizozemsku, v nichž Komise využitím pouze jediného kritéria velmi nízkých maximálních příjmů zpochybňuje zásadu smíšené společnosti v sociálním bydlení. Vyzývá Komisi, aby svůj postoj znovu zvážila v rámci oprávněného prostředku nyní předkládaného Soudnímu dvoru Evropské unie;

32. v této souvislosti uvádí, že je na členských státech a územních samosprávách, aby stanovily zvláštní úkoly veřejných služeb sociální povahy, jakož i typ a obsah s tím souvisejících závazků veřejné služby, a z tohoto důvodu tedy Komise není oprávněna zasahovat do podmínek udělování těchto sociálních služeb vybraným domácnostem a do určování kategorií domácností, jejichž základním sociálním potřebám nemůže vyhovět pouze samotná tržní síla;

33. žádá Komisi, aby do své úvahy a návrhů na přezkum zahrнула všechny formy, jež mohou mít vyrovnávací platby za závazek veřejné služby, vzhledem k široké rozhodovací pravomoci, kterou mají územní samosprávy při financování veřejných služeb, včetně vyrovnávacích plateb formou podpory dlouhodobých investic nezbytné pro financování infrastruktur veřejných služeb na místní úrovni (nemocnic, sociálního bydlení, ubytovacích středisek, kulturních středisek atd.), aby se neomezila na slučitelnost pouze s ročními provozními příspěvky, jež lze v případě nadměrné náhrady převést do následujícího roku, a upřesnily podmínky pro posuzování chybějící nadměrné náhrady v případě podpory určené na dlouhodobé investice, zejména do infrastruktur pro nemovitosti a pozemky;

Oddělit otázku prevence a kontroly případných nadměrných náhrad od otázky postupu použitého při volbě operátora ze strany organizujícího veřejného orgánu

34. žádá Komisi, aby oddělila otázku prevence, kontroly a proplacení případných nadměrných náhrad, na kterou se vztahuje zásada zákazu státní podpory a respektování záruky nenařušené hospodářské soutěže, od otázky podmínek smluvních úprav a výběru (ze strany veřejného orgánu) firem, jež mohou být pověřeny poskytováním veřejné služby a které v závislosti na výběru organizace veřejné služby budou spadat buď pod obecné zásady Smlouvy týkající se nediskriminace, rovného zacházení a transparentnosti, např. v případě koncesí na služby nebo udělování výlučných či zvláštních práv, nebo pod ustanovení směrnice o zadávání veřejných zakázek;

35. opakuje, že používání procesu nabídkového řízení pro výběr firmy nebo firem pověřených poskytováním veřejné služby představuje jednu z možností organizace, která spočívá

ve veřejné koupi externího poskytování veřejné služby výměnou za určitou cenu, a nikoli jediný způsob, jak se vyhnout označení státní podpory;

36. vyzývá Komisi, aby jasně stanovila, že provádění nabídkového řízení v souladu s předpisy EU vždy vylučuje nadměrné náhrady relevantní z hlediska předpisů o poskytování podpory. Současně poukazuje na to, že nabídkové řízení za určitých okolností nezohledňuje dlouhodobý vývoj čistých nákladů na poskytování veřejných služeb, poněvadž cena je výsledkem poměru sil a situace na trhu v daný moment. Podle strategie pronikání operátorů na některé trhy mohou podmínky stanovení ceny na základě nabídkového řízení v budoucnu vést k nedostatečné náhradě strukturální povahy, jakož i zpochybnit zásady finanční kontinuity veřejné služby a její cenovou dostupnost;

37. konstatuje, že kromě dodatečných nákladů za transakce, které vzhledem k nabídkovému řízení vznikají pro územní samosprávy, nejsou některé veřejné služby vhodné pro tak nepružný postup z důvodu proměnlivosti služby, finanční kontinuity či potřeby obecného zájmu vedení podniků systémem povolení v případě nesouměrných informací mezi uživatelem a poskytovatelem služby, zejména za účelem ochrany zranitelných osob a s ohledem na nutnost uspokojit základní sociální potřeby jako zdraví, bydlení či zaměstnanost, udělování výlučných či zvláštních práv nebo jednoduše z důvodu chybějícího přeshraničního zájmu o výkon místních a sociálních veřejných služeb;

38. v této souvislosti navrhuje Komisi, aby přezkum legislativního balíčku doprovázel návrh výkladového sdělení formou souboru nástrojů určených územním samosprávám, jež upřesní právo platné pro různé způsoby poskytování veřejných služeb, od přímého provádění přes provádění v rámci spolupráce veřejného sektoru pomocí společného využívání prostředků až po přímé provádění interním subjektem, veřejnou koupi poskytování veřejné služby od externího operátora za určitou cenu, převedení provozního rizika na externího operátora za úplatu či nikoli, udělení výlučných či zvláštních práv formou režimů pro vydávání povolení nebo finanční podporu poskytnutou projektu obecného zájmu spadajícímu pod iniciativu neziskového sdružení;

39. vítá, že Soudní dvůr zjednodušil a objasnil podmínky pro přímé poskytování služeb a nedávno také podmínky pro spolupráci místních orgánů v rámci veřejného sektoru. Vyzývá tudíž Komisi k tomu, aby navrhla změnu právního předpisu v oblasti zadávání veřejných zakázek s cílem definovat přímé poskytování přizpůsobené povaze místní samosprávy a nárokům na efektivitu veřejných prostředků v reakci na hospodářskou a rozpočtovou krizi;

40. připomíná, že spolupráce v rámci veřejného sektoru mezi územními samosprávami má velký potenciál pro hospodářskou účelnost, optimální vynakládání veřejných prostředků a pro modernizaci veřejných služeb v odpovědi na vývoj základních potřeb občanů v jejich územních celcích;

41. žádá Komisi, aby administrativní spolupráce mezi územními samosprávami a mezi veřejnoprávními subjekty byla v souladu se zásadami Smlouvy o fungování Evropské unie považována za vnitrostátní organizační rozhodnutí a nemusela podléhat ustanovením o veřejných zakázkách;

Diferencovaná a přiměřená odpověď na skutečné narušení obchodních transakcí v rámci Unie

42. podporuje Komisi v jejím úsilí snížit administrativní a rozpočtovou zátěž uloženou na územní samosprávy a podniky pověřené poskytováním veřejné služby v oblasti pravidelných kontrol nadměrných náhrad, jež jsou v současné době podmínkou pro vynětí z oznamovací povinnosti a pro slučitelnost a priori vyrovnávacích plateb za závazek veřejné služby;

43. v souladu se zásadou proporcionality uvedenou ve Smlouvě podporuje metodu navrženou Komisí spočívající v diverzifikaci způsobů kontroly případných nadměrných náhrad, nalezení vhodnější reakce na výhradně místní charakter některých lokálně poskytovaných veřejných služeb, zejména sociálních veřejných služeb, jež nemají při současném stavu rozvoje vnitřního trhu žádný nebo jen velice omezený dopad na obchodní transakce v rámci Unie, a zaměření pozornosti na veřejné služby s unijním nebo přeshraničním rozměrem, které mají významnější dopad na vnitřní trh vzhledem k jejich začlenění do rámce odvětvových směrnic pro liberalizaci nebo ke strukturálnímu uspořádání jejich provozovatelů na unijní nebo přeshraniční úrovni;

44. v této souvislosti se domnívá, že je třeba rozlišovat mezi: 1) situacemi, v nichž vyrovnávací platby za závazek veřejné služby *de minimis* neovlivňují transakce v rámci Unie, a tudíž nemohou být pokládány za státní podporu; 2) vyrovnávacími platbami udělovanými veřejným službám s místním rozměrem přesahujícím hodnoty *de minimis*, které však vzhledem k vlastním rysům organizace a k současnému stavu rozvoje vnitřního trhu neovlivňují obchodní transakce v rámci Unie do té míry, jež by byla v rozporu se zájmy Unie; 3) vyrovnávacími platbami udělovanými jiným veřejným službám s unijním nebo přeshraničním rozměrem, které spadají do působnosti odvětvových směrnic či nařízení nebo jsou jejich podniky strukturovány na nadnárodní úrovni;

45. má za to, že by bylo též vhodné zohlednit jiná objektivní kritéria, která by měla a priori neutralizovat jakékoli riziko negativního dopadu na obchodní transakce v rámci Unie, narušení hospodářské soutěže nebo křížových dotací, jako jsou územní pravomoc omezená na některé provozovatele pojičící se

na režimy udělování povolení; omezená pravomoc v konkrétní oblasti některých veřejných nebo soukromých provozovatelů vzniklých speciálně pro poskytování konkrétní veřejné služby v daném územním celku, kteří zároveň na trhu nezajišťují žádnou obchodní činnost; nezisková povaha některých sociálních podniků, které znovu investují své případné výnosy do financování veřejné služby, kterou jsou pověřeni, při odečtení budoucích vyrovnávacích plateb. Tyto objektivní rysy spojené se zvláštní povahou provozovatele a jeho územním zakotvením neutralizují jakékoli riziko narušení hospodářské soutěže a negativního dopadu na obchodní transakce v rámci Unie;

46. žádá Komisi, aby v oblasti pravidelných kontrol nadměrných náhrad, jež jsou v současné době podmínkou pro vynětí z oznamovací povinnosti vyrovnávacích plateb za závazek veřejné služby a prevence případných nadměrných náhrad, zpružnila své rozhodnutí a odpovědnost stanovit konkrétní způsoby prevence a intervaly kontrol byly svěřeny odpovědným veřejným orgánům a náhradou byly pro podniky zjednodušeny možnosti opravných prostředků v případě prokázaných nadměrných náhrad;

47. požaduje, aby se věnovala zvláštní pozornost specifické povaze místních a sociálních veřejných služeb, jež jsou organizovány územními orgány v poměrně malém a ohraničeném měřítku, a proto neovlivňují obchod mezi členskými státy; žádá, aby byly v těchto případech stanoveny zjednodušené postupy a pravidla pro výjimky z pravidel pro státní podporu se zřetelem k místní a ohraničené povaze těchto veřejných služeb, zvláště v regionech vyznačujících se značnou izolovaností a odlehlostí, což je případ nejvzdálenějších regionů, ostrovů nebo horských regionů; domnívá se, že ověřování místní a ohraničené povahy nesmí probíhat pouze na základě kritéria obyvatelstva určité samosprávy, ale musí vycházet ze souboru ukazatelů, jenž zohlední zejména geografickou situaci dané samosprávy a rozsah možných uživatelů příslušných veřejných služeb;

48. poznamenává, že obě první kritéria rozsudku ve věci Altmark, tedy povinnost jasně určit úkol veřejné služby, kterým je pověřen příjemce pomoci, a předem objektivně a transparentně stanovit parametry, z nichž se vypočítávají vyrovnávací platby, zavazují územní orgány k tomu, aby se snažily vyjasnit úkoly veřejné služby. Připomíná, že požadavky na akty pověření nesmí vést ke vzniku nežádoucí povinnosti místních samospráv platit daň z obrátu, a proto vybízí ke sladění kritérií s předpisy evropské směrnice o dani z přidané hodnoty;

49. domnívá se, že tato snaha přispěje k větší transparentnosti a demokratické odpovědnosti při poskytování veřejných služeb, pokud je přiměřená a rozumná a nepředstavuje pro veřejné orgány a podniky přílišnou administrativní zátěž a nenarušuje zásadu přizpůsobivosti veřejných služeb

vývoji kolektivních potřeb. Navrhuje Komisi, aby v souladu se zásadou transparentnosti uvedenou ve Smlouvě a vzhledem k potřebě učinit veřejnou službu pro občany jasnější podminila každé ze svých rozhodnutí v oblasti vyrovnávací platby za závazek veřejné služby existencí „smlouvy o veřejných službách“ nahrazující „mandát“, který platí v současné době, avšak není pro územní samosprávy nebo občany dostatečně jasný;

Konstruktivní a vyvážené návrhy pro zajištění rozvoje veřejných služeb v Unii v rámci právní jistoty pro veřejné orgány, podniky, jež jsou pověřeny poskytováním veřejné služby, a občany, jež jsou jejími příjemci, v souladu se zásadami transparentnosti a proporcionality uvedenými ve Smlouvě

50. přeje si poskytnout Komisi konkrétní, konstruktivní a vyvážené návrhy, jež mají zjednodušit a vyjasnit současná platná ustanovení, zajistit jejich efektivní provádění místními a regionálními orgány pro účely právní jistoty a předvídatelnosti práva; tyto návrhy se zakládají na zásadách transparentnosti a proporcionality uvedených ve Smlouvě;

51. navrhuje Komisi, aby mezní hodnota stanovená v nařízení *de minimis* ⁽⁵⁾ na 200 000 eur na tři roky, pod kterou není veřejná podpora považována za státní podporu, byla zvýšena konkrétně pro vyrovnávací platby za závazek veřejné služby na 800 000 eur ⁽⁶⁾ ročně, aby tak byly z oblasti kontroly státní podpory vyloučeny všechny místní veřejné služby zakládající se na místních sdruženích a na lokálních sociálních mikropodnicích, především v oblasti místního sociálního rozvoje, jako je sociální začleňování, boj proti vyloučení, místní akce, rozvoj kulturních, sportovních nebo sociálně-didaktických aktivit atd. Tento návrh se zakládá na absenci rizika narušení obchodních transakcí v rámci Unie pro tento typ místních veřejných služeb a na tom, že pro územní samosprávy je fakticky nemožné podrobit tento druh místních subjektů režimu kontroly státních podpor z důvodu jejich vysokého množství;

52. navrhuje Komisi, aby vyrovnávací platby vyšší než 800 000 eur ročně přidělované územními samosprávami podnikům pověřeným poskytováním veřejných služeb s místním rozměrem, včetně sociálních veřejných služeb, spadaly do působnosti nového zjednodušeného rozhodnutí o slučitelnosti a priori s režimem státní podpory založeného při současném stavu rozvoje vnitřního trhu na velice malém riziku narušení obchodních transakcí v rámci Unie. Nízká míra rizika narušení obchodních transakcí spočívá jednak v čistě místním charakteru veřejné služby a jejím způsobu odvětvové organizace, tak i v souvisejících specifických vlastnostech

jejích provozovatelů, pokud jde o územní zakotvení a nepřítomnost unijního nebo přeshraničního rozměru;

53. domnívá se, že následující objektivní rysy musí podmiňovat uplatnění zjednodušeného rozhodnutí, neboť při současném stavu rozvoje vnitřního trhu zaručují velice malé riziko narušení obchodních transakcí v rámci Unie: vyrovnávací platba je poskytována místní nebo regionální samosprávou, seskupením místních nebo regionálních samospráv nebo jiným subjektem pověřeným touto funkcí místní nebo regionální samosprávou; vyrovnávací platba je poskytována za vykonání veřejné služby s regionálním nebo místním rozměrem, jež je omezená na určitý územní celek a odpovídá specifickým potřebám občanů tohoto územního celku; vyrovnávací platba je poskytována podnikům, které mají právní nebo faktickou pravomoc, jež je omezená na územní celek, kde je veřejná služba vykonávána, nebo které poskytují výlučně veřejné služby a žádnou jinou činnost obchodní povahy a jež byly založeny s cílem vyhovět těmto základním potřebám či přerozdělují své případné výnosy poskytování veřejné služby do financování veřejné služby při odečtení budoucích vyrovnávacích plateb;

54. navrhuje, aby v souladu se zásadami subsidiarity a proporcionality uvedenými ve Smlouvě byly podle zjednodušeného rozhodnutí o slučitelnosti a priori vyrovnávacích plateb za závazek veřejné služby s místním nebo regionálním rozměrem pověřeny veřejné orgány udělující vyrovnávací platby přijmout všechna potřebná opatření zaměřená na prevenci, kontrolu a neutralizaci jakékoli případné situace nadměrných náhrad, vzhledem k tomu, že je v zájmu územních orgánů zabránit jakékoli případné situaci nadměrných náhrad. Náhradou musí být zjednodušeny možnosti opravných prostředků v případě prokázaných nadměrných náhrad;

55. navrhuje, aby pro veřejné služby s unijním nebo přeshraničním rozměrem řídící se směrnici nebo nařízeními Unie, podle vzoru nařízení o závazcích veřejné služby v odvětví pozemní dopravy ⁽⁷⁾, jakož i pro ostatní veřejné služby, na něž se nevztahuje právo Unie, ale jejichž charakteristiky neodpovídají těm, které stanovuje nové zjednodušené rozhodnutí, vzhledem především ke strukturálnímu uspořádání provozovatelů na unijní nebo přeshraniční úrovni, byly otázky slučitelnosti vyrovnávacích plateb za závazek veřejné služby zahrnující výši čistých nákladů vynaložených na poskytování veřejných služeb, efektivitu provozovatelů a případný rámec pro přiměřený zisk předmětem odvětvového a nikoli horizontálního přístupu přizpůsobeného specifikům organizace každé veřejné služby a byly posuzovány spolurozhodovacím postupem mezi Evropským parlamentem a Radou. V očekávání přezkumu stávajících směrnic nebo nařízení a přijetí nových odvětvových směrnic či nařízení musí být prodloužen platný rámec Unie, jež musí zohlednit navržená zjednodušení, pokud jde

⁽⁵⁾ Nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu *de minimis*.

⁽⁶⁾ Což odpovídá čistým průměrným nákladům vynaloženým na provádění místních veřejných služeb mimo přiměřeného zisku sdružení složeného z 20 až 25 zaměstnanců.

⁽⁷⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 ze dne 23. října 2007 o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnici a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1191/69 a č. 1107/70.

o vyrovnávací platby za závazek veřejné služby *de minimis* a přezkum rozhodnutí o slučitelnost veřejných služeb s místním rozměrem;

56. navrhuje Komisi, aby v souladu se zásadou transparentnosti uvedenou ve Smlouvě a s ustanoveními článku 14 a čl. 106 odst. 2 SFEU bylo uplatnění těchto tří ustanovení podmíněno na jedné straně existencí „smlouvy o veřejných

službách“⁽⁸⁾, tedy jakéhokoli úředního aktu, který: 1) uznává charakter obecného zájmu takového úkolu, jenž zajišťuje provozatel a jejího začlenění do pole působnosti článku 14 a čl. 106 odst. 2 SFEU a článku 2 protokolu č. 26, 2) upřesňuje povahu souvisejících zvláštních závazků a příslušný územní celek, 3) stanovuje parametry pro výpočet vyrovnávacích plateb za závazek poskytnuté veřejné služby, a na straně druhé zveřejněním těchto „smluv o veřejných službách“ v Úředním věstníku EU ve zvláštním seznamu vytvořeném pro tento účel.

V Bruselu dne 1. července 2011

předsedkyně
Výboru regionů
Mercedes BRESSO

⁽⁸⁾ Ve smyslu výše zmíněného nařízení (ES) č. 1370/2007.

Stanovisko Výboru regionů – Priority energetických infrastruktur do roku 2020 a na další období

(2011/C 259/09)

VÝBOR REGIONŮ

- žádá, aby všechny iniciativy přijaté na evropské úrovni v oblasti infrastruktury zohledňovaly, jak jsou tyto otázky řešeny na místní a regionální úrovni;
- usiluje o to, aby byla zohledněna role a potřeby místních a regionálních orgánů během projednávání jakéhokoli projektu rozvoje energetických infrastruktur a aby byla prováděna důkladná hodnocení zpráv o nákladech a přínosech, které by tyto projekty mohly přinést na místní, regionální, či dokonce makroregionální úrovni;
- domnívá se, že hodnocení energetických infrastruktur by mělo změřit dopad těchto projektů jak z hlediska energetické bezpečnosti, tak pokud jde o životní prostředí a krajinu, jakož i socioekonomický rozvoj;
- velice vítá skutečnost, že pro EK se stal rozvoj technologií souvisejících s inteligentními sítěmi prioritou. Takové sítě budou mít zásadní význam pro dobré fungování trhu s energií a zároveň umožní účinnější využívání zdrojů;
- je znepokojen, že Evropská komise není schopna nabídnout úplný a podrobný finanční plán pro tento program rozvoje energetických infrastruktur;
- požaduje, aby se mohl vyjádřit k tak zásadním otázkám, jako je plánování rozpočtu programu investic do energetických infrastruktur, zamýšlené způsoby financování, výše příspěvků zatěžující jednotlivé subjekty, zejména místní a regionální orgány, ale též všechny spotřebitele.

Zpravodaj pan Michel LEBRUN (BE/ELS), poslanec parlamentu francouzského společenství

Odkaz Zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Priority energetických infrastruktur do roku 2020 a na další období – návrh na integrovanou evropskou energetickou síť

KOM(2010) 677 v konečném znění

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

1. je potěšen, že Evropská unie se plně zapojila do tak velkého a rozhodujícího projektu, jímž je souběžný rozvoj evropské energetické supersítě, efektivních propojení a decentralizovaných inteligentních sítí. Výbor regionů je přirozeně nadšen tím, že v rámci této iniciativy mají být odpovídajícím způsobem zohledněny konečně i odlehlé územní celky a stanou se součástí těchto sítí. Zavedení těchto struktur posílí územní soudržnost a meziregionální solidaritu pod výslovnou podmínkou, že budou obavy a zájmy všech subjektů a vyslyšeny a plně zohledněny při přípravě těchto projektů;

2. v této souvislosti oceňuje, že Evropská komise se ve své zprávě Priority energetických infrastruktur do roku 2020 a na další období zmínila o významu zapojení místních a regionálních orgánů do celého rozhodovacího procesu v oblasti modernizace evropských energetických infrastruktur a do rozvoje budoucí integrované supersítě. Výbor regionů trvá na tom, že k tomuto zapojení by mělo docházet již v ranných fázích projednávání projektů;

3. zdůrazňuje, že místní a regionální orgány by měly velkou mírou přispět k dosažení úspěšnosti projektů navrhovaných Evropskou komisí, a to vzhledem ke svým kompetencím a své odpovědnosti v řadě aktivit souvisejících s plánováním, udělováním povolení, investicemi, veřejnými zakázkami, výrobou, přepravou, distribucí, omezováním spotřeby energie a zlepšováním energetické účinnosti a také skladováním a zpracováním energetického odpadu. V tomto smyslu musí všechny iniciativy přijaté na evropské úrovni v oblasti infrastruktury zohlednit, jak jsou tyto otázky řešeny na místní a regionální úrovni;

4. zvláště oceňuje pozornost věnovanou mechanismům regionálních uskupení. Kromě jejich role zprostředkovatele či dokonce urychlovače plánování, financování, provádění, monitorování a kontroly zamýšlených projektů, bude pro plnou spolupráci a zapojení všech regionálních a místních subjektů dotčených zavedením nových energetických infrastruktur nezbytné systematické vytváření specializovaných regionálních platform;

5. žádá, aby byla věnována zvláštní pozornost systematickému a včasnému informování občanů o zavádění nových

infrastruktur. Je nezbytné, aby místní a regionální orgány, jež jsou v přímém kontaktu s lidmi, měly k dispozici prostředky a struktury umožňující uspokojivě informovat a konzultovat veřejnost s cílem zajistit si její podporu a ztotožnění se samotným projektem. Důležité je také to, aby Komise zajistila vyšší transparentnost modelových výpočtů, na jejichž základě se stanovuje potřebnost těchto energetických infrastruktur, aby dbala na porovnání různých modelů a aby místní a regionální orgány mohly řídit parametry a metody výpočtů využívaných k sestavení těchto modelů;

Klíčová sdělení

6. souhlasí s Evropskou komisí, že Evropská unie bude schopna dosáhnout svých cílů v oblasti obnovitelných zdrojů energie, snížení emisí skleníkových plynů, snížení spotřeby energie a bezpečnosti dodávek, pouze pokud bude ochotna vynaložit značné investice na rozvoj účinnější ekonomiky z hlediska energetiky, což mj. vyžaduje modernizaci transevropských sítí, rozvoj propojení a prioritní začlenění obnovitelných zdrojů energie do těchto sítí, a to zejména rozsáhlým vývojem sítí o středním a nízkém napětí, který je nezbytnou podmínkou realizace decentralizované výroby energie z obnovitelných zdrojů;

7. upozorňuje Komisi na nedávné usnesení Výboru regionů nazvané Dopady přírodních katastrof v Japonsku a důsledky jaderné katastrofy: poučení pro Evropskou unii, zejména pak na jeho odstavce 14 a 16, a žádá, aby plánování budoucích energetických infrastruktur vycházelo také z tohoto stanoviska. Dále žádá, aby byly řádně zohledňovány cíle v oblasti snížení emisí skleníkových plynů do roku 2050. Mimořádně důležité je i důsledně dbát na to, aby všechny země dosáhly svých cílů v oblasti snížení emisí z fosilních paliv, např. z uhlí, ropy nebo zemního plynu, nebo je překročily;

8. zdůrazňuje, že je třeba podle pořadí důležitosti určit, kde by stávající infrastruktura mohla být zlepšena nebo modernizována a kde je nutná výstavba nové rozsáhlé infrastruktury;

9. rád by zdůraznil, že je nutné uvažovat o dodatečných opatřeních týkajících se řízení poptávky a těch opatřeních, která jsou třeba pro dosažení cílů v oblasti úspory energie a energetické účinnosti do roku 2020. Potřeby energetické infrastruktury budou záviset na naší schopnosti racionalizovat naši spotřebu;

10. upozorňuje na skutečnost, že odpovídající vnitrostátní a evropské politiky by umožnily budoucí evropské supersíť stát se hnací silou pro dokončení evropského vnitřního trhu s elektrickou energií a zemním plynem, čímž by se zefektivnila hospodářská soutěž v této oblasti. Výbor regionů se domnívá, že dokončení tohoto projektu efektivního jednotného trhu a vytvoření výkonné integrované evropské energetické sítě jsou naprosto nezbytné pro zajištění úrovně prosperity a soudržnosti tak, jak se uvádí v cílech strategie Evropa 2020;

11. považuje za důležité disponovat účinnou infrastrukturou pro zásobování plynem z důvodu diverzifikace a bezpečnosti dodávek a také ke snížení energetické závislosti některých regionů; dále zdůrazňuje nutnost zavést v plynárenských provozech pravidla k zajištění vyšší flexibility zejména proto, aby byly umožněny zpětné toky a vyvedení některých regionů z jejich závislosti na jediném zdroji zásobování, a domnívá se, že je třeba rozvíjet plynárenské infrastruktury se zřetelem k přínosům terminálů pro zkupalný zemní plyn (LNG) a stlačený zemní plyn (CNG);

12. domnívá se, že opatření navržená ve zprávě Evropské komise doplňují třetí balíček, neboť hodlají odpovědět na investiční poptávku v oblasti výroby a přepravy energie;

13. v této souvislosti uznává úlohu regulačních agentur na trhu s energií, jež zaručují vhodnost a účinnost investování do energetických infrastruktur, a to jak centralizovaných, tak decentralizovaných;

14. velice vítá skutečnost, že rozvoj technologií souvisejících s inteligentními sítěmi se stal prioritou. Takové sítě budou mít zásadní význam pro dobré fungování trhu s energií a zároveň umožní účinnější využívání zdrojů. Výbor regionů žádá, aby byla v souvislosti s touto budoucí inteligentní sítí zřízena platforma pro konzultace, informace a výměnu;

15. domnívá se, že energetická účinnost představuje mocný a rentabilní nástroj k dosažení udržitelné energetické budoucnosti, a že může částečně snížit nutnost investovat do energetických infrastruktur;

16. je znepokojen, že Evropská komise není schopna nabídnout úplný a podrobný finanční plán pro tento program rozvoje energetických infrastruktur. Z tohoto důvodu lituje, že se nebude moci vyjádřit k tak zásadním otázkám, jako je plánování rozpočtu programu, zamýšlené způsoby financování, výše příspěvků zatěžující jednotlivé subjekty, zejména místní a regionální orgány, ale též všechny spotřebitele;

17. podporuje myšlenku Evropské komise týkající se vytvoření evropského fondu pro infrastrukturu, který poskytne finanční prostředky pro všechny hlavní projekty infrastruktury evropského zájmu v oblasti energetiky, širokopásmových sítí a dopravy včetně sítí TEN;

18. stejně tak lituje, že chybí vymezení kvantifikovaných cílů v souvislosti s tím, čeho by se mělo dosáhnout v rámci této strategie;

19. důrazně tedy žádá, aby byly co nejrychleji nalezeny a oznámeny úplné a podrobné informace týkající se způsobů a prostředků financování zvažovaných Komisí a aby mu byla přiznána možnost vyjadřovat se v budoucnu k těmto otázkám;

20. usiluje o to, aby byla zohledněna role a potřeby místních a regionálních orgánů během projednávání jakéhokoli projektu rozvoje energetických infrastruktur. Je nezbytné systematicky provádět důkladná hodnocení zpráv o nákladech a přínosech, které by tyto projekty mohly přinést na místní, regionální, či dokonce makroregionální úrovni. Toto hodnocení by mělo změřit dopad těchto projektů jak z hlediska energetické bezpečnosti, tak pokud jde o životní prostředí a krajinu, jakož i socioekonomický rozvoj regionů. Je známo, že námitky veřejnosti představují podstatnou překážku rozvoje energetických infrastruktur. Uplatňování takových námitek je možné významně omezit tím, že místní společenství budou informována o tom, jaké výhody jim může přinést rozvoj energetických infrastruktur, a o jejich dopadu na životní prostředí;

21. uznává, že vnitrostátní úroveň je stále nezbytná ke koordinaci investic do sítí a propojení. Výbor regionů však opakuje, že podstatná část výroby energie z obnovitelných zdrojů a snížení spotřeby energie, zejména v budovách, vychází z iniciativ uskutečněných na místní a regionální úrovni;

22. konstatuje, že rozvoj infrastruktur pro přepravu elektřiny mezi EU a třetími zeměmi může zvýšit nebo v některých případech vyvolat riziko přesouvání zdrojů emisí CO₂, a proto žádá, aby Komise rychle prostudovala změny, jež je nutno učinit na evropském trhu s kvótami, aby k těmto přesunům emisí nedocházelo. Měly by být zváženy různé možnosti, jako např. mechanismus započítávání emisí uhlíku;

Role regionálních a místních samospráv

23. uznává hospodářský, environmentální a sociální význam projektu modernizace evropských energetických infrastruktur, jež umožňuje přilákat průmyslové subjekty a vytvářet nové v oblasti energie a rovněž podporovat vytváření velkého počtu pracovních míst v tomto odvětví. Regiony a obce by těchto pozitivních dopadů mohly využít jako první;

24. zdůrazňuje význam, jež musí být přiznán začlenění zdrojů výroby obnovitelné energie z místních a regionálních sítí do transevropských energetických sítí, což by jim umožnilo využívat dopravních a distribučních zařízení, a dále se tak rozvíjet;

25. vyzývá zejména k nezbytným změnám v infrastruktuře v zájmu vytvoření inteligentních rozvodných sítí, umožňujících malým a středním podnikům a družstvům, aby si vyráběly vlastní zelenou energii a vzájemně ji v regionu využívaly.

Vyzývá Evropskou komisi, aby svolala specializovanou konferenci za účasti místních a regionálních orgánů a příslušných zainteresovaných stran, a nastartovala tak transformaci výroby energie v Evropě;

26. považuje za důležité znovu upozornit na to, jakou příležitost v oblasti inovací a technologického rozvoje představuje tato strategie pro řízení evropských podniků a jejich konkurenceschopnost v odvětví výroby zařízení (především v těch oblastech, které se týkají elektřiny, jako například výroba obnovitelné elektřiny, vysoce účinné inteligentní sítě, nové systémy skladování elektřiny nebo rozšíření elektrických vozidel), a přimlouvá se za posílení evropské strategie pro energetické technologie a příslušných iniciativ rámcových programů výzkumu a vývoje;

27. konstatuje, že bez účinnějších a inteligentnějších síťových infrastruktur nelze očekávat žádné zlepšení, pokud jde o spotřebitelské ceny, inovace a zabezpečení dodávek energie, zejména ne v regionech, jež jsou pro podniky z hospodářského hlediska méně zajímavé, jako jsou např. okrajové, řídké obydlené nebo hospodářsky slabé regiony;

28. připomíná, že centralizovaná výroba ve velkých elektrárnách bude i v budoucnu velmi důležitá pro fungování evropského vnitřního trhu s energií. Musí však být zásadně doplněna zařízeními pro decentralizovanou výrobu energie a inteligentními řídicími a dopravními systémy. Výbor regionů proto zdůrazňuje, že města a regiony by měly být více vybízeny k rozvoji systémů a technologií decentralizovaného způsobu výroby energie, neboť to brání i vytváření monopolů v oblasti energetiky, umožňuje to větší zapojení obyvatel, a tím i potenciálně podporuje větší přijímání udržitelné energetiky;

29. zdůrazňuje, že decentralizace výroby energie vytvořením malých výrobních pólů na místní a regionální úrovni v zařízeních šetrných k životnímu prostředí je účinným opatřením pro města a regiony a pro rozvoj čistých obnovitelných zdrojů energie, tím i pro boj za ochranu životního prostředí a proti změně klimatu;

30. dodává, že rozvoj decentralizovaných zdrojů výroby energie by též umožnil, aby se Evropská unie jako celek dostala ze své energetické závislosti na vnějších státech, a zvýšila tak zabezpečení dodávek energie;

31. žádá, aby byl zapojen do přípravy metodiky, jež bude přijata pro definování konkrétních projektů evropského zájmu, jakož i prostředků nezbytných k provádění těchto priorit pružným způsobem přizpůsobeným místním a regionálním specifikům v oblasti tržních podmínek a technologických možností;

32. podporuje zavedení účelových platforem na makroregionální úrovni určených k usnadnění realizace stanovených priorit. Tyto platformy by měly být zprovozněny již ve fázi projednávání projektů a měly by být zapojeny do všech etap realizace, včetně přípravy finančních plánů a plánování rozpočtu projektů;

33. v této souvislosti výslovně vítá iniciativu členských států EU v oblasti Severního moře a Norska týkající se mořských sítí (NSCOGI), jejímž cílem je lepší koordinace rozvoje pobřežní větrné energie a infrastruktury v severních mořích, neboť větrná energie bude hrát významnou roli při uskutečňování cílů EU v oblasti energie a změny klimatu;

34. usiluje o podstatné posílení role regionálních iniciativ v oblasti energetiky tím, že specializované orgány převezmou úkoly týkající se technického a finančního plánování, jakož i hodnocení dopadu těchto projektů. Bylo by též žádoucí vytvořit regionální struktury ad-hoc pod podmínkou, že tyto struktury budou mít efektivní způsob fungování a rozhodovací mechanismy;

35. oceňuje velice pozitivní výsledky vyplývající ze zavedení skupin na vysoké úrovni v této oblasti meziregionální a mezinárodní spolupráce. Výbor regionů se však stále obává toho, že méně významné regionální a místní orgány nebudou v tomto typu uspořádání jasně vyslyšeny;

36. souhlasí s Evropskou komisí, že v současné době jsou postupy udělování povolení v oblasti energetických infrastruktur příliš zdlouhavé, a žádá, aby byly racionalizovány, lépe sladěny a zlepšeny. Bylo by však nepřipustné, aby byly místní a regionální orgány vyčleněny z tohoto procesu přidělování, neboť jsou prvními zodpovědnými orgány, jichž se týká dopad některých energetických projektů na obyvatelstvo;

37. velice vítá návrh na zřízení kontaktního orgánu formou jednotného kontaktního místa, které by sloužilo jako rozhraní mezi společnostmi připravujícími projekty a příslušnými orgány zapojenými na vnitrostátní, regionální nebo místní úrovni. Výbor regionů trvá na tom, že by neměly být dotčeny pravomoci získané územními orgány;

38. žádá, aby byla přijata maximální lhůta pro udělování náležitých povolení, aby bylo zajištěno správné a kompletní hodnocení projektů, jež zajistí účast zúčastněných stran a zároveň usnadní plánování a rozvoj infrastruktur;

39. znovu opakuje své přání zapojit obyvatelstvo do rozhodovacího procesu již v ranných fázích projednávání projektů. Toto zapojení by mělo být jasné, otevřené, konkrétní a mělo by zajišťovat transparentnost potřebnou pro ztotožnění veřejnosti se společným projektem. Samotný časový plán by měl být co nejvíce zviditelněn, aby bylo možné vyslyšet každého jednotlivce a odpovědět na jeho otázky;

40. přeje si být aktivně zapojen do přípravy pokynů pro zlepšení transparentnosti a předvídatelnosti postupu udělování povolení, aby se ujistil, že tyto pokyny uspokojivě splní cíle, jimiž je informování a komunikace o negativních a pozitivních dopadech projektů, transparentnost, zohlednění vydaných stanovisek, sledování dopadu projektů a monitorování veřejného mínění;

41. žádá, aby se věnovala zvláštní pozornost informování veřejnosti o přínosech vývoje infrastruktury a inteligentních sítí pro spotřebitele a občany z hlediska bezpečnosti dodávek, snížení emisí skleníkových plynů a energetické účinnosti. Toto informování veřejnosti by však mělo být vyvážené a nemělo by opomíjet nevýhody vyplývající pro obyvatelstvo. Pouze úplné a transparentní informování umožní, aby veřejnost pochopila dopad těchto důležitých otázek a lépe akceptovala jejich negativní dopad. Poskytnuté informace by rovněž měly být přizpůsobeny konkrétním situacím a poskytovat občanům přesné a odpovídající údaje;

42. usiluje o zavedení účinných, přístupných a spravedlivých systémů pro odškodnění občanů, kteří byli zvláště negativně ovlivněni realizací projektů. Toto odškodnění by mělo být dostatečně vysoké, aby umožnilo místním a regionálním orgánům kompenzovat tento dopad a zajistit podporu nebo alespoň souhlas veřejného mínění;

43. podporuje myšlenku poskytování výhod a pobídek regionům, které by napomohly včasnému schválení projektů evropského zájmu za předpokladu, že tyto regiony by nebyly podněcovány překračovat nezbytná pravidla obezřetnosti, jako jsou hodnocení dopadu a veřejná konzultace. Výbor regionů rovněž žádá, aby poskytování pobídek bylo rozšířeno i na místní orgány;

44. sdílí názor Komise, že by bylo velice zajímavé rozšířit tento systém pobídek na všechny projekty iniciované na místní a regionální úrovni v oblasti výroby, ale též v přepravě a distribuci energie z obnovitelných zdrojů;

45. přál by si být zapojen do tvorby nástroje pro podporu projektů určených k doprovázení regionů a vnitrostátních orgánů v jejich činnosti plánování infrastruktury a rozvoje projektů. V této souvislosti bude nezbytné zohlednit posouzení dopadů na životní prostředí, ale také socioekonomický dopad projektů na úrovni regionů a obcí;

46. je znepokojen, že z celkové částky odhadované Komisí na 200 miliard EUR určených na investice zůstává deficit překračující 60 miliard EUR;

47. skutečně podporuje mobilizaci soukromých investic přijetím legislativního návrhu umožňujícího nelézt řešení otázky rozdělení nákladů velkých technologicky složitých nebo přeshraničních projektů. Tyto nové právní normy by mohly být přímo využity pro několik makroregionálních projektů, které jsou v současné době vzhledem k chybějícím finančním prostředkům ohroženy;

48. podporuje iniciativu Komise spočívající v optimalizaci zapojení veřejných a soukromých zdrojů snížením rizik investorů. Optimalizace zisku, jistota investic a pozitivní dopad na společnost by tak mohly vést místní a regionální orgány k investicím do projektů, které se jim budou zdát nejvhodnější;

49. lituje, že je nedostatek přesných a konkrétních informací o rozpočtech a finančních rámcích, které by mohly být vyčleněny pro tuto iniciativu. Výbor regionů žádá, aby finanční mechanismy, které budou posuzovány, odpovídaly požadavkům flexibility, přizpůsobení různým druhům existujících rizik a zohlednění konkrétních finančních potřeb jednotlivých projektů;

50. vyzývá zvláště Komisi, aby se zaměřila na způsoby finanční účasti různých subjektů včetně místních a regionálních orgánů na rozvoji energetických infrastruktur. Přispělo by to v první řadě k zahájení a vývoji příslušných projektů. Perspektiva finančního zisku vytvořeného z budoucího provozování těchto infrastruktur by navíc mohla vést k lepšímu přijetí projektu veřejností;

51. žádá, aby prioritou byly investice do jakéhokoli projektu, jenž přispívá k realizaci cílů 20/20/20, tedy rozvoji inteligentních sítí, začlenění energie z obnovitelných zdrojů do evropské supersítě, připojení všech regionů a odlehklých oblastí do supersítě a propojení;

52. zdůrazňuje zásadní roli inteligentních sítí při zvyšování odpovědnosti jednotlivců v oblasti spotřeby energie. Inteligentní sítě, inteligentní elektroměry a příslušné spotřebiče schopné poskytovat nejen energii, ale též informace týkající se úrovně a typu spotřeby, umožňují úsporu energie, a mohly by tak přispět ke snížení emisí skleníkových plynů a zlepšení energetické účinnosti. Proto by se měl podporovat rozvoj a zavádění příslušných technologií. Zdůrazňuje rovněž, že je nutné, aby místní a regionální orgány do roku 2020 vyvinuly – s pomocí vnitrostátních plánů a evropských programů – pilotní projekty týkající se inteligentních sítí, se zvláštním důrazem na projekty příhraničních regionů;

53. žádá, aby se priority stanovené v oblasti financování a podpory projektů modernizace energetických infrastruktur zakládaly na následujících kritériích: rozvoji výroby a distribuce energie z obnovitelných zdrojů místního původu, realizaci jednotného trhu s elektrickou energií a zemním plynem, podpoře spotřebitelů jejich lepším zapojením na trhu, nejen pomocí zefektivnění jejich spotřeby, ale též tím, že jim bude umožněno rozvíjet se jako místní či individuální výrobci a dále prodávat jejich případnou nadbytečnou produkci. K dosažení cílů 20/20/20 je rovněž důležité investovat do zvyšování účinnosti nahrazením a zmodernizováním stávajících sítí, aby klesly ztráty spojené s přeměnou a přenosem;

54. požaduje, aby došlo k podpoře vývoje systémů vlastní spotřeby, které by se zakládaly na obnovitelných zdrojích, a vysoce účinných zařízení na kombinovanou výrobu tepla a elektřiny prostřednictvím utváření energetických sítí tak, aby upřednostňovaly tento typ zařízení.

V Bruselu dne 1. července 2011

předsedkyně
Výboru regionů
Mercedes BRESSO

Stanovisko Výboru regionů – Program podpory EU LIFE – Další postup

(2011/C 259/10)

VÝBOR REGIONŮ

- potvrzuje, že program LIFE již několikrát prokázal, že je užitečný, a měl by proto být prodloužen i na další finanční období, přičemž je třeba položit důraz na složku Biologická rozmanitost;
- žádá o zjednodušení správních postupů, zvýšení maximální míry spolufinancování, učinění nákladů na přípravu úspěšných projektů způsobilými pro financování z programu LIFE a o to, aby mohly místní a regionální orgány opět plně započítávat náklady na personál jako vlastní zdroje;
- žádá, aby budoucí složka LIFE Biologická rozmanitost pokrývala širší koncepci biologické rozmanitosti. Aby program LIFE mohl hrát významnou úlohu ve financování sítě Natura 2000, mělo by být možné z něho rovněž financovat opakující se činnosti v oblasti správy lokalit;
- navrhuje, aby složka Životní prostředí nového programu LIFE byla i nadále rozhodující pobídkou pro místní a regionální orgány k podpoře souladu před vstupem právních předpisů EU v oblasti ochrany životního prostředí v platnost a také k překročení legislativních požadavků a zavedení inovačních environmentálních řešení prostřednictvím projektů, které bude možné ve velké míře opakovat u ekologických inovací zaměřených na veřejný sektor;
- podporuje – s cílem zvýšit účinnost programu LIFE – návrh Komise provádět rozsáhlejší integrované projekty LIFE, které nabízejí efektivní způsob, jak získat co nejvíce z katalytické hodnoty programu LIFE tím, že navazují strukturovaný vztah s jinými fondy EU;
- zdůrazňuje, že nový program LIFE i nadále nabízí podporu pro komunikační a informační projekty a stále více se zaměřuje na vzdělávání a propagaci projektů, do nichž jsou zapojeny místní a regionální orgány a které mají závažný dopad na úrovni EU.

Zpravodajka paní Daiva MATONIENĚ (LT/EA), radní města Šiauliai

Odkaz Sdělení Komise – Hodnocení nařízení LIFE+ v polovině období KOM(2010) 516 v konečném znění

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

A. Obecně

1. domnívá se, že ochrana životního prostředí a zachování biologické rozmanitosti jsou zásadním předpokladem pro kvalitu života v Evropě a nejsou proto jen úkolem národních vlád, místních a regionálních orgánů a institucí EU, ale měly by být v zájmu každého Evropana;

2. zdůrazňuje, že jedním z cílů Evropské unie je – za zohlednění environmentálních cílů – podporovat udržitelný a neinflační růst a že ztráta biologické rozmanitosti jej může negativně ovlivnit; Unie však sama disponuje stále většími pravomocemi v oblasti ochrany životního prostředí, což se projevuje v článku 192 SFEU, jenž zavádí pravomoci EU v oblasti životního prostředí;

3. oceňuje, že program LIFE, který byl zaveden nařízením (EHS) č. 1973/92 a později aktualizován, jako specifický finanční nástroj EU v oblasti ochrany životního prostředí dosud financoval 3 115 ekologických projektů v hodnotě 2,2 miliardy EUR ⁽¹⁾, a představuje tedy důležitý nástroj na pomoc s financováním místních a regionálních environmentálních politik a ekologických projektů, které mají přínos pro celou Evropu ⁽²⁾;

4. i když plně uznává a oceňuje hodnotu programu LIFE, varuje před přeceňováním jeho možností. Pomocí zhruba 340 milionů EUR, jež jsou ročně v rámci tohoto programu k dispozici, sice lze podpořit řadu projektů, z nichž mnohé mají velký potenciál coby dobré příklady a podněty pro pozitivní přístupy v politice v oblasti životního prostředí. Tato výše prostředků, jež odpovídá přibližně 0,2 % ročního rozpočtu EU, ale nestačí na vyřešení všech problémů vzniklých v důsledku nedostatečného financování u jiných programů v oblasti životního prostředí či fondů EU;

5. uznává, že program LIFE+ významně přispěl k přijímání a provádění plánů environmentálního řízení, obnově cenných stanovišť, záchraně významných druhů a k rozvoji sítě Natura 2000. Kromě toho přispěl LIFE+ k navazování vztahů mezi partnery a tím k posílení struktur pro spolupráci, čímž se usnadnila výměna zkušeností a informací mezi zúčastněnými subjekty a tvůrci politik;

6. vyzývá k rozvíjení místních partnerství, jež jsou nejvhodnější ke spojení prostředků z programu LIFE s jinými prostředky z domácích fondů a z fondů EU;

7. zdůrazňuje, že nové výzvy v oblasti ochrany životního prostředí, další ubývání biologické rozmanitosti a vývoj EU staví ochranu životního prostředí v Evropě před nové úkoly, pro něž musí být pokud možno rychle nalezeno účinné řešení, které bude provedeno v rámci nového finančního výhledu;

8. domnívá se, že evropské místní a regionální orgány hrají nepostradatelnou úlohu v provádění právních předpisů EU v oblasti životního prostředí a v seznamování širší skupiny obyvatel s ekologickými inovacemi a osvědčenými postupy;

9. doporučuje, aby zachování biologické rozmanitosti mělo ve všech oblastech environmentální politiky EU nejvyšší prioritu. Ochrana biologické rozmanitosti je průřezovým tématem, proto musí být kromě toho zajištěno, aby byla zohledněna ve všech hlavních oblastech politiky;

10. vybízí k tomu, aby politika EU v oblasti ochrany životního prostředí zohlednila nové výzvy související s rychlým vývojem geneticky modifikovaných organismů a jejich nedostatečně prozkoumaným dopadem na původní druhy;

11. poznamenává, že za určitých podmínek dochází ke konfliktům mezi cíli politiky zaměřené na zachování biologické rozmanitosti a cíli dalších prvků udržitelného rozvoje. Vzhledem k takovým možným konfliktům je proto zásadní, aby pro příští programové období byla vypracována opatření vedoucí k flexibilnější koordinaci mezi různými environmentálními cíli udržitelného rozvoje a byl zajištěn soulad všech přijatých opatření tak, aby pravidla a opatření v jedné oblasti nevedla ke zhoršení v oblasti jiné, nebo dokonce k horším plošným řešením;

12. zdůrazňuje, že projekty programu LIFE jsou sice jednoznačně zaměřeny na životní prostředí, jsou však schopné přinést socioekonomické výhody místním společenstvím, včetně ekosystémových služeb projektů v rámci složky Příroda a biologická rozmanitost programu LIFE. VR vítá popis těchto potenciálních výhod v žádostech o projekty programu LIFE, jejichž používání bylo zahájeno již letos. To by mělo vést k tomu, že Evropská komise bude sestavovat obsáhlý soubor ukazatelů socioekonomických výsledků pro celý program LIFE;

⁽¹⁾ Stávající finanční nástroj LIFE+ byl přijat nařízením (ES) č. 614/2007, Úř. věst. L 149, 9.6.2007.

⁽²⁾ Evropská komise, GR pro životní prostředí, 2010. LIFE Focus „LIFE and local authorities“.

13. domnívá se, že složka Příroda a biologická rozmanitost programu LIFE+ významně přispěla k provádění směrnice o ptácích a směrnice o stanovištích a že alespoň některé z cílů vytyčených ve sdělení Zastavení ztráty biologické rozmanitosti do roku 2010 byly dosaženy. I přesto se LIFE+ vztahuje pouze na část opatření stanovených ve směrnici o ptácích a směrnici o stanovištích, a zastavení ztráty biologické rozmanitosti je i nadále oblastí, které je třeba věnovat zvláštní pozornost;

14. žádá, aby z tohoto důvodu byl program podpory LIFE+ i v budoucnu považován za zásadní součást politiky EU v oblasti ochrany životního prostředí, přičemž je třeba položit důraz na složku Biologická rozmanitost, a aby bylo vyvinuto maximální úsilí na splnění cílů, které byly vytyčeny pro období do roku 2020 za účelem zastavení ztráty biologické rozmanitosti;

15. upozorňuje na zvláštní případ nejvzdálenějších regionů, jež jsou největšími čistými přispěvateli v oblasti biologické rozmanitosti na celém území Evropské unie a s více než 200 lokalitami významnými pro Unii v rámci sítě Natura 2000 také zásadními regiony v souvislosti s cílem zastavit ztrátu biologické rozmanitosti;

16. vítá návrh Komise zavést akční rámce stanovující priority pro financování sítě Natura 2000 v podobě plánů makrořezání na regionální nebo celostátní úrovni, které budou představovat jasný a závazný rámec pro jiné fondy EU a vnitrostátní příspěvky určené na financování ochrany lokalit a prioritních druhů sítě Natura 2000 na určitém území⁽³⁾;

B. Doporučení k hodnocení programu LIFE+ v polovině období

17. zdůrazňuje, že nedávná hospodářská a finanční krize přinesla rovněž řadu výzev pro plány místních a regionálních orgánů v oblasti poskytování spolufinancování na různé iniciativy, včetně iniciativ na zachování biologické rozmanitosti. VR v této souvislosti vyzývá vnitrostátní orgány a instituce EU, aby sdílely a zaváděly osvědčené postupy na tomto poli (např. polský model osvědčených postupů, kde národní vláda zřídila národní fond, jenž zaručuje spolufinancování úspěšných žádostí o projekty LIFE)⁽⁴⁾;

18. vítá zavedení orientačního rozdělení prostředků mezi členské státy, které bylo zavedeno v nařízení LIFE+, zejména pokud toto opatření bude používáno přechodně s cílem zvýšit počet schválených žádostí z nových členských států EU. Vyjadřuje zároveň potřebu jasně určit přechodnou povahu tohoto opatření a vyzývá Evropskou komisi, aby pokračovala v úsilí o zajištění podpory, co se týče školení pro vnitrostátní kontaktní místa a členské státy s nižší mírou využití prostředků

v rámci programu, a apelovala na tyto členské státy, aby za účelem aktivní podpory svých žadatelů zvýšily kapacitu svých vnitrostátních a regionálních kontaktních míst;

19. zdůrazňuje, že je třeba zajistit dostatečnou pozornost zájmům místních a regionálních orgánů, které budou tímto nařízením dotčeny, zachovat dostatečnou flexibilitu v určování priorit akčních rámců pro financování sítě Natura 2000 a dát regionálním orgánům možnost řídit programy těchto rámců, a stát se tak adresáty tohoto nového opatření;

20. vyzývá Evropskou komisi, aby dále pracovala na zvyšování příspěvku složky Politika a správa v oblasti životního prostředí programu LIFE+ k financování projektů na podporu souladu, které během legislativního procesu označují prostředky nezbytné na provádění nových právních předpisů EU, pilotních projektů v oblasti ekologických zakázek, které testují proveditelnost rozsáhlých programů ekologických veřejných zakázek ve městech a regionech, a demonstračních projektů týkajících se účinnosti zdrojů, zeleného růstu a udržitelné výroby;

21. zdůrazňuje, že by bylo vhodné vytvořit další možnosti financování iniciativ nevládních organizací v oblasti ochrany životního prostředí, aby tak bylo zaručeno účinné spolupůsobení občanské společnosti při provádění předpisů EU v oblasti ochrany životního prostředí, byla posílena uvědomělost veřejnosti v oblasti ochrany životního prostředí prostřednictvím jejího většího zapojení do vytváření nových cílů a byly shromažďovány příklady osvědčených postupů;

22. upozorňuje na to, že velká část iniciativ provedených v rámci složky Příroda byla dosud zaměřena výlučně na několik druhů ohrožených vyhynutím, o čemž byla veřejnost podrobně informována (např. medvěd hnědý – *Ursus arctos*, kuňka obecná – *Bombina orientalis* nebo hnědásek chrastavcový – *Euphydryas aurinia*). Jiným ohroženým druhům však nebyla věnována žádná pozornost. V rámci zlepšení programu LIFE+ lze navrhnout ochranu jiných, méně známých druhů;

23. připomíná, že dle současných platných požadavků musí být projekty složky Příroda vzorové a/nebo inovační. V mnoha případech však ochrana biologické rozmanitosti nevyžaduje inovaci, nýbrž pokračování započaté práce a shromažďování a šíření získaných osvědčených postupů. Pro projekty této složky má proto zásadní význam, aby bylo možné upozadit požadavek na vzorový a inovační charakter a aby braly více v úvahu specifické potřeby oblastí sítě Natura 2000 a otázky ochrany biologické rozmanitosti na určitém území. Mělo by být dostačující, že se zakládají na osvědčených postupech a že jsou zaměřeny na to, aby mohly být uplatňovány i v jiných regionech;

⁽³⁾ Podle článku 8 směrnice o stanovištích. Evropská komise, LIFEnews feature 2010 „LIFE Nature and Biodiversity: what common future?“

⁽⁴⁾ Evropská komise, LIFEnews feature 2010 „LIFE Nature and Biodiversity: what common future?“

24. zdůrazňuje, že vzhledem k výzvám, s nimiž jsou místní a regionální orgány a společnost nových členských států konfrontovány při přizpůsobování se podmínkám členství v EU, je důležité aktivně podporovat provádění programu LIFE+ a jiných zvláštních programů v těchto zemích;

25. zdůrazňuje, že za účelem dosažení maximální synergie je třeba se již ve stávajícím finančním období EU zaměřit na to, aby byl program LIFE+ v co nejširší míře sladěný s ostatními programy EU, které přímo či nepřímo souvisejí s ochranou životního prostředí, například se sedmým rámcovým programem pro výzkum, rámcovým programem pro konkurenceschopnost a inovace, Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova, strukturálními fondy a Fondem soudržnosti;

26. poukazuje na výhody plynoucí z propagace zapojení soukromého sektoru do iniciativ v oblasti biologické rozmanitosti a z podpory názoru, že by cíle programu LIFE+ měly podporovat udržitelný a sociálně odpovědný hospodářský rozvoj;

27. poukazuje na výhody širšího zapojení akademické obce do aktivit programu LIFE a vyzývá ke spolupráci s hlavními příjemci tohoto programu. Vědeckí pracovníci mohou přispět nejnovějšími vědeckými poznatky a dát společným výzvám novou perspektivu;

C. Program LIFE v novém finančním období

28. zdůrazňuje, že je důležité vyčlenit v novém finančním období přiměřené prostředky na iniciativy v oblasti ochrany životního prostředí v Evropě, aby byla zaručena ochrana biologické rozmanitosti, aby bylo pro evropské občany zajištěno vysoce kvalitní životní prostředí a na celém světě posilováno povědomí lidí o ochraně životního prostředí;

29. připomíná, že praxe odhaluje nekonečný počet výzev v oblasti životního prostředí, na jejichž řešení obvykle nejsou dostatečné prostředky. Z tohoto důvodu by měla být všechna opatření zaměřená na ochranu životního prostředí a biologické rozmanitosti obzvláště účinná. Jeden z nejzásadnějších předpokladů účinnosti Evropy, věrné svému mottu „Jednota v rozmanitosti“, je flexibilita čerpání finančních prostředků, aby mohly zúčastněné subjekty v různých státech a regionech Evropy za přihlédnutí k místním podmínkám zajistit maximální přidanou hodnotu financování EU;

30. znovu ujišťuje, že při zajišťování rozmanitého a kvalitního životního prostředí pro občany Evropy mají významnou roli místní a regionální orgány, a to se nezmění ani v budoucnosti. Z tohoto důvodu je zejména nutné zajistit, aby regiony a obce využívaly různé nástroje na ochranu životního prostředí a mohly se v co nejširší možné míře podílet na jejich koncipování či zlepšování;

31. potvrzuje, že program LIFE fungující od roku 1992 již několikrát prokázal, že je užitečný. Proto by měla být jeho platnost prodloužena i na další finanční období za maximálního využití pozitivních a negativních zkušeností získaných v průběhu stávajícího finančního období;

Priority tvorby nového programu LIFE

32. bere na vědomí výsledky konzultace o budoucnosti programu LIFE v rámci posouzení dopadu⁽⁵⁾, z níž vyplývá, že místní a regionální orgány identifikovaly jako dva neefektivnější způsoby zlepšení místní politiky v oblasti ochrany životního prostředí a jejího provádění 1) zvyšování povědomí různých aktérů o environmentálních problémech a potřebnosti řešení a 2) podporu inovací technik umožňujících zlepšení řízení v oblasti životního prostředí, zejména u příslušných orgánů, a žádá z toho důvodu Komisi, aby nadále podporovala posilování správních kapacit místních a regionálních orgánů a zvyšování povědomí veřejnosti jako klíčových priorit jakýchkoliv reforem programu LIFE;

33. je pevně přesvědčen, že by program LIFE měl i v novém programovém období zůstat klíčovým finančním nástrojem v oblasti ochrany přírody a biologické rozmanitosti a že by ho měla charakterizovat nákladová účinnost a vysoká kvalita projektů a programů. Jakýkoliv rozvoj tohoto programu by se tedy měl zaměřit na zjednodušení jeho provádění a správních postupů a na jeho otevření široké škále způsobilých žadatelů;

34. požaduje, aby v novém finančním období programu LIFE+ mohly místní a regionální orgány a ostatní veřejnoprávní organizace opět plně započítávat náklady na personál jako vlastní zdroje, což místním a regionálním orgánům umožní ještě lepší využití programu LIFE;

35. zdůrazňuje, že dosažení všech cílů programu LIFE mohou brzdit také pomalé správní postupy a nízká míra spolufinancování (obvykle 50 %, existují výjimky pro složku Příroda). V programu by tedy měly být nalezeny způsoby zjednodušení správních postupů (žádost, provádění, způsobilost menších projektů) a zvýšení maximální míry spolufinancování;

36. připomíná přetrvávající rozdíly v úrovni informovanosti a ve finančních možnostech mezi starými a novými členskými státy a pro zajištění dostupnosti programu proto doporučuje vytvořit příslušné mechanismy zvláštní podpory žadatelů a příjemců z novějších členských států. Pomoc by měla být zaměřena na sestavování návrhů projektů a na správní záležitosti a mohla by být zajištěna posílením systému vnitrostátních kontaktních míst nebo zřízením regionálních kontaktních míst tam, kde ještě neexistují;

⁽⁵⁾ Zpráva Posouzení územního dopadu nástroje EU Life+ vypracovaná sekretariátem Výborem regionů, květen 2011.

37. navrhuje, aby postupy podávání žádostí zohledňovaly zájmy udržitelnosti a byly v nich využívány dostupné možnosti IT. Rozvinuty by měly být zejména: on-line žádost o projekt, hodnocení, postupy komunikace mezi řídicím orgánem a žadateli, včetně on-line registrace žadatelů a systému poskytování údajů;

38. žádá, aby se věnovala nezbytná pozornost posuzování žádostí o projekty, které nyní trvá zhruba rok a půl od výzvy k předkládání návrhů a zahájení projektu. V této souvislosti lze převzít osvědčené postupy řízení od společných technických sekretariátů programů územní spolupráce, které mají nejlepší výsledky;

39. poukazuje na to, že kromě usnadnění postupů podávání žádostí a dodržování metod programů územní spolupráce by měly být náklady na přípravu projektu způsobilé pro financování z programu LIFE nebo nahrazeny jednorázovou platbou (např. v závislosti na celkovém rozpočtu projektu), pokud bude projekt schválen;

40. poznamenává, že postupy provádění nového programu LIFE by měly být v co nejvyšší míře zjednodušeny, aby se zajistilo, že u projektů financovaných z tohoto programu bude hlavní pozornost věnována cílené činnosti v oblasti ochrany životního prostředí a informování a ne účetnictví;

41. připomíná, že neméně důležitou roli bude mít v budoucnu v rámci iniciativ na ochranu životního prostředí a biologické rozmanitosti také organizovaná občanská společnost. Proto by měl nový program LIFE zahrnovat výraznou složku zaměřenou na nevládní organizace a informování veřejnosti. Zároveň je třeba zaručit, aby program mohli využívat i malé místní nevládní organizace a vědeckí pracovníci;

42. zdůrazňuje, že je důležité, aby se ve všech změnách programu LIFE+ rovněž zohlednil zásadní rozpor mezi opatřeními na ochranu biologické rozmanitosti na jedné straně a hmatatelnými výsledky na straně druhé. Projekty jsou totiž často krátkodobé, zatímco výsledky se projeví až po delší době. Z tohoto důvodu je nutné uplatňovat vhodnou metodu posuzování žádostí;

43. vyzývá, aby pro program LIFE+ byly definovány konkrétnější a dosažitelnější cíle. To vyžaduje větší důraz na výsledky spíše než na měření úspěšnosti na základě řádnosti výdajů;

44. navrhuje – vzhledem k tomu, že je program zaměřen na dlouhodobé cíle –, aby byli žadatelé vyzýváni k provádění a/nebo financování efektivních návazných činností následujících po ukončení projektu, včetně monitorování dlouhodobých výsledků projektu. Tuto výzvu by bylo možné realizovat pomocí dodatečných bodů, které by v hodnocení obdrželi ti žadatelé, jež by zahrnuli systém návazných opatření do svých žádostí a zavázali se k jeho podpoře z vlastních zdrojů;

45. poukazuje na to, že nový program LIFE+ musí také obsahovat označení projektů, které jsou v souladu s cíli regionálních strategií, jako např. strategie pro region Baltského moře;

46. na základě praktické zkušenosti je přesvědčen, že neefektivnějším mechanismem je podpora projektů (granty na akce) a měla by zůstat hlavním nástrojem pomoci v rámci programu LIFE s cílem podpořit místní a regionální orgány v jejich činnosti a investicích v oblasti environmentální politiky. Mohlo by se zvážit rovněž využití inovačních finančních nástrojů, především ve složce LIFE Životní prostředí; tyto nástroje by však – pokud vůbec – měly být používány jen jako dodatečné nástroje a nikoliv namísto přímého financování projektů;

Řízení programu

47. domnívá se, že současné centralizované řízení programu LIFE se ukázalo jako účinné, neboť jen relativně malá část jeho prostředků se vyčleňuje na administrativu, a proto se, jako již dříve, staví proti opětovnému převedení tohoto nástroje na úroveň jednotlivých států⁽⁶⁾ a doporučuje, aby měl budoucí program LIFE i nadále centralizovaný systém řízení spravovaný Evropskou komisí;

48. poukazuje na to, že vzhledem k tomu, že v průběhu projektu může být velmi těžké získat konkrétní výsledky v oblasti jednoho ekosystému, by mělo v novém finančním období EU probíhat hodnocení projektů uskutečněných v rámci programu LIFE+ při zohlednění tohoto aspektu. Největší pozornost by přitom neměla být zaměřena na výsledky dosažitelné během hodnoceného období, nýbrž na stanovená opatření, jejich rozsah a na možné dlouhodobé dopady projektů;

49. žádá, aby byl nový program LIFE dostatečně flexibilní a sladěn s jinými nástroji podpory, které sice přímo nesouvisí s ochranou životního prostředí, ale obsahují ekologickou složku;

50. domnívá se, že je třeba navrhnout společnou strategii, v níž budou v souladu ochrana přírody a rozvoj venkova, zejména na územích sítě Natura 2000 se značným zemědělsko-chovatelským využitím, přičemž podtrhuje, že je nutné hledat účinnou koordinaci s budoucími nástroji SZP, která bude pravděpodobně pracovat s pojmem konkurenceschopnost z hlediska životního prostředí;

51. vítá myšlenku, aby byly regionální orgány odpovědné za akční rámce stanovující priority financování sítě Natura 2000 a zdůrazňuje potřebu zaručit dostatečný prostor pro budoucí změny priorit těchto rámců;

⁽⁶⁾ CdR 253/2004 fin.

Struktura nového programu LIFE

52. podporuje Radu, která zdůraznila, že „je potřeba zachovat všechny jeho prvky“, a že se tedy nařízení LIFE „musí promítnout do finančního rámce EU, přičemž je třeba zohlednit synergii s dalšími finančními nástroji EU, které přispívají k dosažení cílů EU v oblasti životního prostředí“⁽⁷⁾;

53. vyzývá, aby program LIFE byl přinejmenším formálně napojen na nový společný strategický rámec;

54. navrhuje, aby si budoucí program LIFE zachoval strukturu podobnou té stávající, která by se skládala ze tří složek: *Biologická rozmanitost* (zahrnující složku Příroda a biologická rozmanitost stávajícího programu LIFE+), *Životní prostředí a Řízení* (zahrnující složku Informace a komunikace stávajícího programu LIFE+);

LIFE Biologická rozmanitost

55. žádá, aby budoucí složka LIFE Biologická rozmanitost nebyla omezena pouze na síť Natura 2000, ale pokrývala širší koncepci biologické rozmanitosti. Biologická rozmanitost se stala širší koncepcí, která pokrývá aspekty, jako jsou např. ekosystémové služby, ekologické infrastruktury, nepůvodní invazní druhy atp. Přestože se lze těmito aspekty zabývat v rámci sítě Natura 2000, která by měla zůstat hlavní koncepcí, existují aspekty, které jsou pokryty jen zčásti nebo nejsou pokryty vůbec, z čehož plyne potřeba uplatnit širší koncepci biologické rozmanitosti;

56. poukazuje na to, že aby program LIFE mohl hrát významnou úlohu ve financování sítě Natura 2000, mělo by být možné z něho rovněž financovat opakující se činnosti v oblasti správy lokalit a neměl by se omezovat na osvědčené postupy nebo inovační projekty, jak je uvedeno v článku 3 nařízení LIFE+. Pro zajištění vysoké kvality podporovaných projektů a činností by ovšem měl program LIFE obsahovat minimální standardy pro návrhy projektů, pro jejich sledování a pro informování veřejnosti o výsledcích;

LIFE Životní prostředí

57. navrhuje, aby složka Životní prostředí nového programu LIFE byla i nadále rozhodující pobídkou pro místní a regionální orgány, které chtějí překročit legislativní požadavky a zavést inovační technologie a environmentální řešení. Tato složka by mohla pokrývat počáteční investice, a otevřít tak cestu dlouhodobým přínosům⁽⁸⁾;

58. připomíná, že financování je omezené, a podpora z programu LIFE tedy může pokračovat pouze u omezeného počtu místních a regionálních orgánů, zatímco výzva spočívající v provádění *acquis* stojí před většinou obcí a regionů. Budoucí

projekty programu LIFE by tedy mělo být možné ve velké míře opakovat u ekologických inovací zaměřených na veřejný sektor⁽⁹⁾ a mezi prioritami by rovněž mělo být zviditelnění složky LIFE Životní prostředí;

59. zdůrazňuje, že budoucí složka LIFE Životní prostředí by se měla zaměřit na více než několik tematických otázek⁽¹⁰⁾ a být otevřená jedinečným výzvám a příležitostem těch míst, která pokrývá. Kritéria pro přidělování by měla být založena na společném uznávání strategických cílů programu a místních priorit potenciálních příjemců. Aby zůstal program LIFE udržitelný, mohly by se v něm stanovit pro každé téma priority na dvouleté období, které by souvisely s prioritami EU;

60. žádá, aby ze složky LIFE Životní prostředí byly podporovány projekty místních a regionálních orgánů týkající se integrovaného environmentálního řízení, a to rovněž za účelem podpory souladu před vstupem právních předpisů EU v oblasti ochrany životního prostředí v platnost;

61. zaznamenává probíhající diskusi o efektivitě zachování dvou oddělených nástrojů financování ekologických inovací⁽¹¹⁾, které oba spravuje GR pro životní prostředí. Žádá tedy Evropskou komisi, aby posoudila tento aspekt ve svém posouzení dopadu budoucího programu LIFE a vzala přitom v úvahu, že oba nástroje v současnosti slouží různým účelům a mají jiné příjemce⁽¹²⁾. Jakékoliv rozhodnutí přijaté v této diskusi by tedy mělo zaručit, že místní a regionální orgány zůstanou mezi příjemci jakožto ti, kdo hrají neodmyslitelnou úlohu v informování širší skupiny obyvatel o osvědčených postupech v oblasti životního prostředí. Jsou totiž ve styku s veřejností, a mohou tak zvyšovat povědomí a podněcovat ke změnám v jednání;

LIFE Řízení

62. žádá, aby budoucí složka LIFE Řízení zahrnovala propagaci šíření poznatků ohledně provádění a uplatňování právních předpisů EU v oblasti životního prostředí a to tím, že bude podporovat síť, školení a projekty pro sdílení osvědčených postupů na evropské úrovni, např. IMPEL nebo projekt „evropská hlavní města biologické rozmanitosti“ programu LIFE+⁽¹³⁾;

63. vyzývá k přezkumu financování nevládních organizací činných v oblasti životního prostředí ze složky LIFE Řízení, aby se účinněji podpořila jejich úloha přispět k vyváženému zapojení zúčastněných subjektů do politického procesu EU. To zahrnuje přechod od ročních grantů na provozní náklady k víceletým a zvýšení počtu členských států, do nichž zasahuje partnerství určitého projektu, čímž se zajistí potřebné zkušenosti z oblasti vytváření sítí a zkušenosti z praxe;

⁽⁷⁾ Závěry Rady pro životní prostředí ze dne 20. prosince 2010 – Zlepšování nástrojů politiky v oblasti životního prostředí (5302/11).

⁽⁸⁾ CdR 164/2010 fin.

⁽⁹⁾ CEMR 02/2011. Reakce na konzultaci o budoucím finančním nástroji EU pro životní prostředí.

⁽¹⁰⁾ CdR 253/2004 fin.

⁽¹¹⁾ Složka ekologických inovací programu pro konkurenceschopnost a inovace a složka Politika a správa v oblasti životního prostředí programu LIFE+.

⁽¹²⁾ Evropská komise. LIFEnews feature 2010 „The evolution of LIFE Environment: past, present and future“.

⁽¹³⁾ CdR 164/2010 fin, CdR 112/2010 fin.

64. opětovně vyzývá Evropskou komisi, aby posoudila, zda lze koncepci Paktu starostů a primátorů rozšířit na další klíčové oblasti environmentální politiky EU, jako je biologická rozmanitost, odpady a voda, hluk a znečišťování ovzduší a využívání půdy⁽¹⁴⁾, a to konkrétně tím, že se z budoucího programu LIFE bude financovat rozšíření koncepce Paktu starostů a primátorů z energeticky účinných měst na města účinně využívající zdroje a šetrná k životnímu prostředí;

Rozsáhlejší programy

65. podporuje – s cílem zvýšit účinnost programu LIFE a snížit správní náklady – návrh Komise umožnit provádění rozsáhlejších integrovaných projektů LIFE nebo akčních programů LIFE jako nové kategorie projektů programu LIFE. Projekty tohoto druhu by se mohly využívat k řešení široké škály problémů, zejména v oblasti hospodaření se sladkou vodou, ochrany přírody a biologické rozmanitosti, udržitelného využívání zdrojů a udržitelného nakládání s odpady⁽¹⁵⁾. Tradiční samostatné projekty programu LIFE by však měly být zachovány, neboť umožňují menším místním nevládním organizacím, zúčastněným subjektům a orgánům být jeho příjemci;

66. domnívá se, že pomocí integrovaných projektů by mělo být možné podporovat specifické téma nebo velkou část území určitého regionu či členského státu (např. projekty obnovy mokřadů v nivách řek, opatření pro ohrožené druhy podél jejich migračních tras, tvorba plánů správy lokalit a jejich provádění u všech lokalit sítě Natura 2000 nebo u podobných lokalit v určitém regionu v rámci akčního rámce zavádějícího priority pro financování sítě Natura 2000);

67. navrhuje, že by integrované projekty mohly zahrnovat rámec a pokyny pro přípravu individuálních projektů LIFE a jiných projektů, včetně plánu, který by vysvětloval, jak se ve financování navržených činností kombinuje jiné financování od EU, státní, regionální, místní a soukromé financování. Tyto projekty se rovněž mohou zabývat vytvořením stálých pracovních skupin složených z týmů různých zemí, jež by analyzovaly střednědobé a dlouhodobé výsledky podobných zkušeností v rámci dříve vypracovaných projektů LIFE a vytvářely za tímto účelem sítě prostřednictvím schůzí, kongresů, virtuálních platforem nebo jiných způsobů komunikace;

68. žádá, aby příjemci integrovaných projektů mohly být veřejné orgány, nevládní organizace a zúčastněné subjekty provozující svoji činnost na regionální či celostátní úrovni a partnerství mezi těmito skupinami. Tyto projekty by rovněž měly mít delší trvání (5–10 let), v jehož průběhu bude možné vypracovat a provést individuální související projekty LIFE;

69. spatřuje přidanou hodnotu těchto integrovaných projektů zejména v důležité úloze, již dávají regionálním orgánům jako potenciálním hlavním příjemcům. Tyto orgány jsou často také kompetentními orgány pověřenými financováním rozvoje venkova, operačními programy strukturálních fondů a budoucími akčními rámci zavádějícími priority pro

financování sítě Natura 2000. Tyto projekty navíc nabízejí efektivní způsob, jak podporovat doplňkovost a získat co nejvíce z katalytické hodnoty programu LIFE. Navazují strukturovaný vztah s jinými fondy EU a vytvářejí kanály pro financování projektů z těchto fondů, čímž podporují mobilizaci daleko vyšších příspěvků na dosažení environmentálních cílů. Tak by se mohlo usnadnit řešení současného malého čerpání prostředků ze strukturálních fondů EU v oblasti biologické rozmanitosti a životního prostředí, což je problém, na který již VR upozornil v předchozích stanoviscích⁽¹⁶⁾;

Územní dosah nového programu LIFE

70. žádá, aby byl v novém programu LIFE+ zohledněn charakter výzev v oblasti ochrany biologické rozmanitosti přesahujících vnější hranice EU. V určitých případech by tedy mohlo být umožněno provádět určité činnosti v zemích přímo sousedících s EU;

Opatření v oblasti informování, šíření a propagace

71. je spokojen s výsledky hodnocení programu LIFE+ v polovině období. Nejrozsáhlejší skupinou příjemců všech tří složek programu LIFE+ byly veřejné orgány a rozvojové agentury (42 % všech hlavních příjemců v letech 2007 a 2008, přičemž u složky Příroda a biologická rozmanitost to bylo 51 %)⁽¹⁷⁾. Zdůrazňuje dále, že je potřeba propagovat aktivní zapojení místních a regionálních orgánů do ochrany životního prostředí a zachování biologické rozmanitosti;

72. žádá, aby se zlepšila informační politika na vnitrostátní úrovni, aby potenciální účastníci věděli více o možnostech, které jim program LIFE+ nabízí. Za tímto účelem by informační politika měla být – při zohlednění zásady subsidiarity a s ohledem na přirozené rozdíly mezi jednotlivými členskými státy – decentralizována tak, že budou vybudována národní informační centra a v některých případech budou informační kampaně o programu podporovány také na regionální úrovni;

73. žádá, aby program LIFE v budoucnosti poskytoval granty na provozní náklady sítím místních a regionálních orgánů, které se zapojí do aktivní propagace programu LIFE v obcích a regionech⁽¹⁸⁾;

74. zdůrazňuje, že nový program LIFE i nadále nabízí podporu pro komunikační a informační projekty a stále více se zaměřuje na vzdělávání a propagaci projektů, do nichž jsou zapojeny místní a regionální orgány a které mají závažný dopad na úrovni EU;

75. poznamenává, že pro dosažení dodatečné přidané hodnoty komunikace by se program měl důrazněji zaměřit na cílené a tedy efektivnější typy komunikačních činností o každém projektu programu LIFE. Tyto činnosti by se měly v první řadě zaměřit na budování kapacit a školení hlavních zúčastněných subjektů a na zvyšování jejich účasti, spíše než na pouhé informování široké veřejnosti pomocí brožur či příruček;

⁽¹⁴⁾ CdR 164/2010 fin.

⁽¹⁵⁾ Zpráva Posouzení územního dopadu nástroje EU Life+, viz výše.

⁽¹⁶⁾ CdR 112/2010 fin.

⁽¹⁷⁾ SEK(2010) 1120 v konečném znění.

⁽¹⁸⁾ CEMR 02/2011.

76. připomíná, že iniciativy nevládních organizací zaměřené na šíření informací o programu LIFE+ se dosud soustřeďovaly pouze na financování evropských nevládních organizací se sídlem v Bruselu. V roce 2007 bylo v celé EU tímto způsobem financováno 30 nevládních organizací, v roce 2008 jich bylo 33 a v roce 2009 se jednalo o 32 organizací. Přestože většina z nich vykazuje propojenou strukturu, zjevně to není dostačující. Z tohoto důvodu je velmi důležité více podpořit organizace činné v členských státech, zejména na místní úrovni, neboť právě tyto organizace mají zpravidla nejlepší znalosti o skutečných místních potřebách;

77. doporučuje, aby s cílem zaručit účinnost informačních kampaní prováděných nevládními organizacemi měly tyto

organizace možnost se zcela soustředit na svou vlastní práci v oblasti ochrany životního prostředí a na informační činnost, místo aby řešily podávání žádostí a účetnictví. Dále by bylo smysluplné přimět Komisi k tomu, aby uzavírala dlouhodobé dohody na období nejméně dvou až tří let;

78. zavazuje se, že bude i v budoucnu informovat o možnostech nabízených v rámci programu LIFE+, že bude podporovat účast místních žadatelů v tomto programu a dále shromažďovat názory evropských obcí a regionů a poskytovat Komisi doporučení založená na praktických zkušenostech týkající se způsobů dalšího zlepšení programu a potenciálu EU vytvořit další nástroj pro „přírodu a biologickou rozmanitost“ probíhající souběžně s novým nástrojem LIFE.

V Bruselu dne 1. července 2011

předsedkyně
Výboru regionů
Mercedes BRESSO

Stanovisko Výboru regionů – Strategie rozšiřování a hlavní výzvy v období 2010–2011

(2011/C 259/11)

VÝBOR REGIONŮ

- zdůrazňuje, že jedním z nejdůležitějších politických úkolů Výboru regionů je zajistit úspěch procesu rozšiřování EU;
- soudí, že uvolňování vízového režimu pro některé země západního Balkánu je dobrým příkladem toho, čeho lze dosáhnout kombinací přísných podmínek s poskytováním konkrétních výhod;
- nepřehlíží však, že ve většině zemí přetrvává celá řada problémů, jejichž řešení postupuje zčásti jen velmi pomalu a váhavě, a považuje za nezbytné provedení reformy zejména v oblastech budování státu, právního státu a zvyšování správní kapacity na všech úrovních, zejména pak na úrovni regionální a místní, v lepší správě věcí veřejných, v reformě soudnictví a v boji proti korupci a organizovanému zločinu na všech úrovních státu;
- zdůrazňuje, že přistupující země musí být ve svém úsilí nadále podporovány prostřednictvím příspěvků z nástroje předvstupní pomoci (IPA) a půjček Evropské investiční banky a dalších mezinárodních finančních institucí;
- je přesvědčen, že bez dostatečně připravených a vyškolených politických a administrativních představitelů na místní a regionální úrovni nebude možné úsilí o rozšíření úspěšně završit.

Zpravodaj	pan Franz SCHAUSBERGER (AT/ELS), zástupce spolkové země Salcbursko ve Výboru regionů
Odkaz	Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě – Strategie rozšiřování a hlavní výzvy v období 2010–2011 KOM(2010) 660 v konečném znění

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ,

Význam dokumentu pro místní a regionální orgány a pro VR

1. zdůrazňuje, že jedním z nejdůležitějších politických úkolů Výboru regionů je zajistit úspěch procesu rozšiřování EU;

2. výslovně zdůrazňuje, že místní a regionální orgány, které VR zastupuje, mají klíčovou úlohu v dialogu s kandidátskými a potenciálními kandidátskými zeměmi, jež vykazují navzájem velmi odlišné, dějinami a kulturou podmíněné podoby decentralizace;

3. konstatuje nutnost vytvořit pro proces rozšíření decentralizovanou informační a komunikační politiku na místní a regionální úrovni a je připraven v této oblasti místní a regionální orgány podpořit, aby byly připraveny na své budoucí odpovědnosti a aby byla posílena spolupráce s jejich partnerskými evropskými institucemi;

4. svojí strategií zahraničních vztahů podporuje politický dialog a hospodářskou a kulturní spolupráci mezi místními a regionálními orgány kandidátských a potenciálních kandidátských zemí a místními a regionálními orgány EU;

5. intenzívně pracuje na tom, aby byla prostřednictvím přímých interinstitucionálních kontaktů, pořádání veřejných akcí, odborných konferencí a pracovních skupin zlepšována kapacita místních a regionálních orgánů v právní, finanční a správní oblasti;

6. s vděčností odkazuje na stanoviska a informace Kongresu místních a regionálních orgánů Rady Evropy a na důležité příspěvky delegací ze zemí rozšíření, jejich sdružení obcí a různých nevládních organizací;

Obecné připomínky a doporučení

7. vítá, že – jak vyplývá ze sdělení Komise – od schválení posledních zpráv o dosaženém pokroku získal proces rozšiřování EU novou dynamiku, a to bez ohledu na všechny ostatní výzvy a finanční a hospodářskou krizi, a tím je díky vstupu Lisabonské smlouvy v platnost zaručeno, že dynamika evropského integračního procesu bude zachována;

8. vítá, že se díky pokroku přístupových jednání s Chorvatskem a zahájení přístupových jednání s Islandem v červenci 2010 přiblížilo na dosah šesté rozšíření EU;

9. zdůrazňuje však, že je nezbytné nová přistoupení dobře připravit důsledným plněním podmínek;

10. je přesvědčen o tom, že proces přistoupení jedinečným způsobem motivuje k reformě politiky a hospodářství v přistupujících zemích, aby se tyto země dostaly na úroveň evropských standardů, a přispívá k překonání finanční a hospodářské krize a provádění reformní agendy 2020;

11. upozorňuje na to, že přistupující země, zejména pak státy západního Balkánu, mají velmi odlišné politické a administrativní struktury a tradice – částečně i na regionální a místní úrovni – jakož i velké rozdílnosti v rozvoji, na něž je třeba brát v procesu rozšiřování dostatečný zřetel;

12. navrhuje právě pro státy západního Balkánu cílená opatření k posílení malých a středních podniků na regionální a místní úrovni, k vytváření pracovních míst, a tím ke snížení podnětů k migraci zejména mladých lidí z méně rozvinutých regionů;

13. soudí, že uvolňování vízového režimu pro některé země západního Balkánu je dobrým příkladem toho, čeho lze dosáhnout kombinací přísných podmínek s poskytováním konkrétních výhod;

14. vítá, že od poslední zprávy o dosaženém pokroku došlo k průlomům v dlouholetých dvoustranných sporech, příp. že byl zahájen dialog, a že tak přistupující země začaly samy přebírat větší odpovědnost za regionální spolupráci;

15. nepřehlíží však, že ve většině zemí přetrvává celá řada problémů, jejichž řešení postupuje zčásti jen velmi pomalu a váhavě, a považuje za nezbytné provedení reformy zejména v oblastech budování státu, právního státu a zvyšování správní kapacity na všech úrovních, zejména pak na úrovni regionální a místní, v lepší správě věcí veřejných, v reformě soudnictví a v boji proti korupci a organizovanému zločinu na všech úrovních státu;

16. zdůrazňuje, že přistupující země musí být ve svém úsilí nadále podporovány prostřednictvím příspěvků z nástroje předvstupní pomoci (IPA) a půjček Evropské investiční banky a dalších mezinárodních finančních institucí;

17. vidí ve většině zemí západního Balkánu a v Turecku nutnost přijmout konkrétní opatření pro boj proti všem způsobům diskriminace a k posílení ochrany lidských práv, zejména práv žen, dětí a Romů, pokud jde konkrétně o Turecko, Výbor se domnívá, že jsou nezbytné tyto kroky: opětovné nastolení lidských práv pro všechny Kypřany, moratorium k otázce usídlení přemístěných obyvatel, přímé navrácení Famagusty jejím právoplatným obyvatelům, v souladu s rezolucemi Rady bezpečnosti OSN, a použití Ankarského protokolu, který je podmínkou EU;

18. je přesvědčen, že bez dostatečně připravených a vyškolených politických a administrativních představitelů na místní a regionální úrovni nebude možné úsilí o rozšíření úspěšně završit;

19. povzbuzuje přistupující země, aby pokračovaly ve svém úsilí o decentralizaci a regionalizaci, což usnadňuje i nezbytnou decentralizovanou informační a komunikační politiku a občanský a politický dialog mezi Evropskou unií a občany přistupujících zemí;

20. upozorňuje, že je nutné zlepšit kapacitu místních a regionálních institucí v právní, finanční a administrativní oblasti a ve smyslu zásady subsidiarity přenést co nejvíce pravomocí na místní a regionální úroveň a zabezpečit jejich financování;

21. vítá skutečnost, že evropské strategie pro makroregiony představují významný nástroj urychlení procesu integrace také prostřednictvím zapojení regionálních a místních orgánů; spatřuje nové možnosti regionální spolupráce také s přistupujícími zeměmi ve strategii EU pro Podunají a v budoucí strategii EU pro jadransko-jónský makroregion;

22. bere na vědomí, že cílem Jadransko-jónské iniciativy, která vznikla roku 2000, je zaručit mír, bezpečnost, rozvoj a spolupráci v oblasti EU a západního Balkánu a že se Rada Jadransko-jónské iniciativy zavázala podporovat strategii EU pro jadransko-jónský region v rámci evropských institucí a se zapojením státních, regionálních a místních orgánů;

23. žádá dotčené členské státy a Evropskou komisi o posouzení, do jaké míry lze mezi různými strategiemi EU pro makroregiony vytvořit vzájemné propojení a synergie;

24. žádá EU, aby prozkoumala, jak využít potenciál, který představují stávající evropská seskupení pro územní spolupráci (ESÚS), jež působí v regionu západního Balkánu a v oblasti Středozeří, k přizpůsobení místních a regionálních samospráv v zemích západního Balkánu a Turecka *acquis communautaire*;

25. navrhuje zejména zemím západního Balkánu a Turecku, aby přijaly vhodná opatření k podstatnému zvýšení počtu žen v místních a regionálních zastupitelských orgánech;

26. doporučuje Komisi, aby se ve svých budoucích zprávách o strategii rozšiřování podrobněji zabývala situací a úrovní místní a regionální samosprávy s ohledem na její významnou úlohu při provádění politik EU, a aby tak rovněž důrazněji upozornila přistupující země na potřebu reformy v oblasti regionalizace a decentralizace;

Doporučení pro jednotlivé země

A) Kandidátské země

Chorvatsko

27. vítá, že Chorvatsko učinilo v letech 2010 a 2011 tak dobré pokroky v jednáních o přistoupení, že mohla být tato jednání s EU dne 30. června 2011 oficiálně ukončena, a proto může dne 1. července 2013 tato země předběžně přistoupit jako 28. členský stát EU;

28. považuje však rovněž za nezbytné, aby Chorvatsko nyní věnovalo potřebný čas splnění zbývajících kritérií kapitoly 23. Sem patří zejména plná spolupráce s Mezinárodním trestním tribunálem pro bývalou Jugoslávii, důsledné potírání korupce a organizované trestné činnosti na nejvyšší vnitrostátní úrovni, nezávislost a efektivnost soudnictví a respektování a ochrana menšin včetně vyřešení otázky návratu uprchlíků;

29. poukazuje na to, že v reformě veřejné správy je ještě třeba vyvinout další úsilí, přičemž je bezpodmínečně nutné sem zahrnout rovněž správu na místní a regionální úrovni, aby bylo možné odstranit existující složitá správní řízení a přílišnou politizaci a posílit rozvoj odborných znalostí, účinnosti, nezávislosti a spolehlivosti správy na všech úrovních;

30. vybízí k rychlému provedení nového zákona o platech zaměstnanců místních a regionálních orgánů a Národní strategie pro školení úředníků a zaměstnanců místní a regionální samosprávy 2009–2013 s cílem zlepšit poskytování decentralizovaných služeb občanům a vytvořit moderní a účinnou veřejnou správu;

31. upozorňuje, že navzdory pokrokům v oblasti regionální politiky a koordinace strukturálních fondů je nutné přijmout ještě další opatření, jež do provádění politiky soudržnosti EU silněji zapojí místní a regionální úroveň a poskytnou regionům a obcím možnost, aby za pomoci kvalitně proškolených a dobře připravených administrativních pracovníků a regionálních a místních politiků vypracovaly projekty vhodné pro podporu z fondů EU. Tímto způsobem by bylo možné řešit rozdíly v úrovni rozvoje existující mezi chorvatskými regiony, což by přispělo k posílení územní soudržnosti;

32. doporučuje uskutečnit strategii decentralizace, jež s sebou přinese mimo jiné zlepšení finanční situace místních a regionálních orgánů a představitelům místní a regionální úrovně rovněž umožní účastnit se legislativního procesu, a provést pokyny pro decentralizaci moci a územní uspořádání (Guidelines for Functional Decentralisation and Territorial Organisation) přijaté v červenci 2010;

33. vítá četné samostatné iniciativy regionů a obcí v oblasti místní politiky s cílem přitáhnout investory, např. prostřednictvím snižování administrativní zátěže a poskytování pomoci, což umožňuje intenzivnější usazování podniků a vytváření pracovních míst. Věří, že právní nejistota v otázce vlastnictví byla novými právními předpisy odstraněna;

34. upozorňuje, že nedávné zlepšení dvoustranných vztahů Chorvatska s ostatními přístupujícími zeměmi, např. se Srbskem, a se sousedními členskými státy EU, např. se Slovinskem, může být značně prohloubeno prostřednictvím přeshraniční místní a regionální spolupráce;

35. vyzývá k prohloubení pokroků v oblasti práv menšin, kulturních práv, ochrany menšin a návratu uprchlíků prostřednictvím většího zapojení odpovědných činitelů na místní a regionální úrovni a k cílené regionální pomoci ke zvýšení návratu uprchlíků zejména do těch regionů, jež jsou od vyhnání způsobeného válkou v bývalé Jugoslávii dodnes značně vyčlizeny, a v této souvislosti vítá posílení spolupráce se Srbskem a s Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR);

Bývalá jugoslávská republika Makedonie

36. s uspokojením konstatuje, že Bývalá jugoslávská republika Makedonie nadále plní politická kritéria a že i v roce 2010 dosáhla dalšího pokroku. Shledává však, že ve většině oblastí těchto politických kritérií, jako je např. nezávislost soudnictví, reforma veřejné správy a svoboda slova ve sdělovacích prostředcích, je třeba vynaložit další úsilí a zvýšit ochotu k reformám, rovněž se domnívá, že mezi prvky nezbytné pro přiblížení Bývalé jugoslávské republiky Makedonie a EU patří zachování vztahů dobrého sousedství, zejména také přeshraničních regionálních a místních vztahů, včetně vzájemně uznávaného řešení ohledně názvu, v rámci postupu probíhajícího pod záštitou OSN;

37. naléhavě vybízí k posílení dialogu o otázkách vztahů mezi jednotlivými etnickými skupinami a naléhavě vybízí k tomu, aby o nich příslušný parlamentní výbor pravidelně jednal, aby tak byly plněny cíle dohody z Ohridu;

38. vítá pokračující decentralizaci, která je základní zásadou rámcové dohody z Ohridu a o níž pravidelně jednala mezi-rezortní ministerská pracovní skupina pro decentralizaci, a aktualizaci programu a akčního plánu pro provádění decentralizace v období 2008–2010;

39. vítá, že další obce vstoupily do závěrečné fáze procesu finanční decentralizace, takže v současnosti je v této fázi 77 z 85 obcí;

40. vítá rovněž, že byl změněn zákon o financování místních samospráv v tom smyslu, že se podíl obcí na dani z přidané hodnoty zvyšuje do roku 2013 z 3 % na 4,5 %, což ovšem stále ještě nebude postačovat k tomu, aby mohly obce uspokojivě plnit svěřené úkoly;

41. považuje za pozitivní, že byla dokončena strategie k přenesení správy pozemků ve vlastnictví státu na obce od roku 2011, a očekává, že bude tato strategie co nejrychleji provedena;

42. konstatuje, že navzdory skutečnosti, že řada obcí zvýšila kontrolu svých financí, jsou nezbytné další programy budování kapacit pro posílení kapacity obcí v oblasti daňové správy, personálního rozvoje a finanční kontroly, a lituje, že reformy sjednané na pravidelných měsíčních jednáních Vysokého výboru pro veřejnou správu nejsou systematicky a účinně prováděny;

43. vybízí, aby byly otázky decentralizace a posilování kapacity v oblasti finanční a rozpočtové politiky na místní úrovni urychleny za pomoci mimořádného úsilí odpovědných ministerstev. Lituje, že mezirezortní ministerský výbor pro sledování financování obcí jednal pouze jednou a že financování obecních projektů vnitrostátní vládou neposkytuje dostatečnou transparentnost ani dostatečnou koordinaci ve smyslu vyváženého regionálního rozvoje;

44. lituje značných průtahů při provádění pracovních programů regionálního rozvoje, jakož i stále chybějící technické kapacity na ministerstvech a v orgánech místní správy při přípravě a provádění projektů;

45. vybízí k vytvoření spravedlivých kritérií pro rozdělování prostředků ze státních investičních fondů obcím, aby nevznikal dojem, že se přidělování řídí stranickopolitickými resp. národnostními zájmy a aby bylo možné zabránit diskriminaci etnických menšin;

46. zdůrazňuje nutnost plných právních záruk pro menšiny na všech úrovních a zlepšení integrace etnických společenství, zejména Romů, a vyzývá vládu, aby ratifikovala Evropskou chartu regionálních nebo menšinových jazyků a posílila status výborů pro vztahy mezi etnickými společenstvími;

47. konstatuje, že zákon o místní samosprávě sice přenáší na orgány místní samosprávy rozhodující pravomoci, že je však působnost tohoto zákona jinými právními normami omezoována a že nejsou poskytovány dostatečné finanční zdroje k jeho provádění;

Island

48. vítá, že Evropská rada v červnu 2010 rozhodla o zahájení přístupových jednání s Islandem, a s uspokojením konstatuje, že Island splňuje politická kritéria, že jde o fungující parlamentní demokracii se silnými institucemi, se stabilním ústavním a právním systémem, s pevně zakotveným soudním systémem a s účinnou veřejnou správou;

49. vítá, že má Island výkonnou místní samosprávu, doporučuje však v souladu se zásadou subsidiarity další decentralizaci a přenesení úkolů na obce;

50. soudí, že vypracováním cílených projektů na podporu regionů za pomoci prostředků EU lze bránit odlivu obyvatelstva z odlehklých malých obcí a slučování obcí;

51. vítá zapojení pracovních skupin k tématu regionální politiky do týmu, jenž vedl přístupová jednání, a doporučuje silné zapojení zástupců místní úrovně;

52. připomíná, že podle Smluv EU mají všichni občané EU právo volit a být voleni ve volbách do místních zastupitelstev v členském státě, v němž mají bydliště, za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu (článek 40 Listiny základních práv); vyzývá tedy Island, aby své volební právo ve volbách do místních zastupitelstev přizpůsobil těmto ustanovením;

53. konstatuje, že u islandského obyvatelstva a u různých politických skupin panuje značná nedůvěra či nesouhlas s přistoupením k EU a že je ještě zapotřebí velkého úsilí k tomu, aby byla zaručena řádná informovanost občanů Islandu o důsledcích členství v EU, a doporučuje za tímto účelem bezpodmínečně a intenzivně zapojit místní úroveň;

54. doporučuje, aby bylo za pomoci odpovídajících legislativních opatření ve smyslu zásady subsidiarity provedeno jasné rozdělení pravomocí mezi centrální správu a místní orgány a aby byl vytvořen legislativní nástroj, jenž místním orgánům umožní napadat rozhodnutí, která by porušovala zásady místní samosprávy;

55. vidí problém v tom, že 26 ze 76 islandských obcí má méně než 500 obyvatel, obce jsou však od sebe zčásti velmi vzdáleny, takže další snižování počtu obcí by vedlo k tomu, že by obyvatelé museli urazit ke svým místním institucím a zastoupením dlouhou cestu, a doporučuje proto, aby byla intenzivně podporována spolupráce malých obcí, tak aby byla zajištěna jejich existence a aby jim byla také dána možnost vypracovávat a provádět společné projekty podporované EU;

Turecko

56. doufá, že současnou ústavu bude možné nahradit občanskou ústavou založenou na co nejširších konzultacích různých skupin a částí společnosti, včetně místní a regionální úrovně,

a etnických menšin a náboženských společenství. V této souvislosti vítá přijetí balíčku ústavních reforem a s ním spojené snahy o demokratizaci a liberalizaci a doufá, že bude na jeho základě zlepšeno politické klima a rovněž posílena ochota vést dialog a uzavírat kompromisy mezi politickými stranami a politickými institucemi. Vyzývá proto, aby nyní byla ústavní reforma bez průtahů provedena a aby bylo za tímto účelem vyvinuto úsilí o širokou podporu politických stran a občanské společnosti;

57. uznává započaté reformy a vůli k dalším reformám, jež by rovněž měly mít pozitivní dopad na orgány místní a regionální správy;

58. vyzývá tureckou vládu, aby navzdory potěšitelným pokrokům v těchto oblastech pokračovala v úsilí o dodržování svobody vyznání, práv žen, základních práv svobody projevu a svobody sdělovacích prostředků; vyzývá Turecko, aby zdvojnásobilo úsilí při přijímání nové legislativy, jež bude tyto prvky vyžadovat, aby bylo zaručeno volné vykonávání práv obcí nemuslimského vyznání, aby mohly vykonávat svou činnost bez omezení;

59. s potěšením konstatuje, že byly zaznamenány pokroky v oblasti regionální politiky a koordinace strukturálních nástrojů a že byly do přípravy silněji zapojeni aktéři na nižší než celostátní úrovni, poukazuje však na to, že na celostátní úrovni je nutné zvýšit výkonnost správních orgánů zabývajících se těmito otázkami, aby byly účinněji vynakládány prostředky a aby bylo Turecko na všech úrovních dobře připraveno na využívání strukturálních fondů;

60. je přesvědčen, že k usnesení o dosud do značné míry nevyřešené kurdské otázce, zejména na východě a jihovýchodě země, by mohlo přispět posílení regionální a místní samosprávy, doporučuje tureckým orgánům pokračovat v úsilí zaměřeném na posílení regionální a místní samosprávy prostřednictvím dlouhodobé strategie decentralizace a vybízí turecké orgány k tomu, aby místní samosprávě poskytla více zdrojů;

61. navrhuje prozkoumat, do jaké míry mohou být stávající osvědčené postupy a dobré příklady struktur pro sdílení pravomocí mezi regionálními či federálními orgány v rámci EU a používání zásad subsidiarity a decentralizace užitečné při hledání řešení daných problémů;

62. vyzývá Turecko, aby v probíhajících jednáních ukázalo svou vůli vyřešit kyperskou otázku a provádělo příslušné rezoluce Rady bezpečnosti OSN;

63. lituje, že nedošlo k pokroku při provádění druhého dodatkového protokolu k dohodě o přidružení, jímž byla celní unie s Tureckem existující od roku 1996 rozšířena na deset nových členských států, včetně Kyperské republiky;

64. podporuje úsilí Evropské komise zahájené roku 2010 o vytvoření projektových partnerství mezi obcemi členských států EU a Turecka, jež mají podpořit turecké obce při rozvoji, příp. při zavádění a zlepšování v oblasti odpadového hospodářství, životního prostředí, dopravy, sociálních služeb, energetiky, cestovního ruchu nebo kultury;

65. uvítal by, kdyby obce a provincie obdržely možnost navazovat vztahy s regiony a obcemi jiných zemí bez předchozího povolení ministerstva vnitra, a vyzývá místní a regionální instituce států EU k posílení spolupráce s tureckými regiony a obcemi;

66. zdůrazňuje, že je nutné včas zapojit místní a regionální úroveň do procesu přistoupení, protože velká část právních předpisů EU musí být prováděna na místní a regionální úrovni, a považuje proto posílení správní kapacity na místní a regionální úrovni za obzvláště významné;

67. je připraven vytvořit se zástupci místní a regionální úrovně Turecka smíšený poradní výbor za účelem ještě silnější podpory procesu decentralizace v Turecku a konkrétně přispívat ke zřizování institucí a k posilování správní kapacity na místní a regionální úrovni;

68. doporučuje postupné snižování vlivu guvernérů na práci regionální samosprávy;

69. vybízí k vytvoření právní struktury, jež stanoví povinnou konzultaci místních a regionálních orgánů v případech, kdy jsou dotčeny jejich zájmy a pravomoci;

70. poukazuje na to, že Turecko zůstává i nadále zemí s velkými regionálními rozdíly, z čeho vyplývají velké výzvy pro regionální politiku a strukturální podporu při postupném vyrovnávání těchto rozdílů, a vybízí proto k vypracování obsáhlé strategie ke zmírňování rozdílů v rozvoji mezi venkovskými a městskými oblastmi;

71. doporučuje, aby byla v rámci *acquis communautaire* co nejrychleji otevřena především kapitola 22 – Regionální politika a koordinace strukturálních nástrojů;

72. doporučuje co nejrychlejší přijetí zákona o finančním zajištění provincií a obcí, tak aby měly orgány na nižší než celostátní úrovni k dispozici dostatečné finanční prostředky k plnění svých povinností a úkolů;

73. poukazuje na významnou úlohu Turecka jako regionálního aktéra v souvislosti s černoomořskou strategií EU a doporučuje Turecku silnou účast v této otázce při zapojení přímo dotčených regionů na pobřeží Černého moře;

B) Potenciální kandidátské země

Albánie

74. vítá úsilí, jež Albánie vynakládá s cílem dostat politickým kritériím Evropské unie, a to zejména tím, že plní povinnosti vyplývající z dohody o stabilizaci a přidružení;

75. konstatuje, že v oblasti regionální politiky musí Albánie ještě přijmout důležitá opatření, aby se přizpůsobila evropským měřítkům. Týká se to především absence územních jednotek odpovídajících klasifikaci NUTS 2 a jednotně koordinovaného zákonodárství k provádění projektů regionálního rozvoje;

76. vyjadřuje politování nad dosud nedostatečnou úpravou finančního hospodaření místních orgánů, zejména pokud jde o možnost příjmů z vlastních finančních zdrojů a omezených možností výdajů, a nad pouze velmi pomalým prováděním decentralizačních opatření a správní autonomie a s tím spojeným převodem pravomocí na nižší než celostátní úroveň;

77. poznamenává, že pro účinnou práci s programy EU je dosud na všech úrovních k dispozici příliš málo vyškoleného personálu;

78. naléhá na posílení demokratického řádu Albánie, zejména pokud jde o politické instituce a nadstranický dialog, aby se zlepšila politická stabilita země a aby mohla vláda účinněji provádět svou správní činnost, bez níž nejsou nezbytné reformy možné. Poukazuje v této souvislosti na nezbytnost účasti opozice na práci parlamentu;

79. vyzývá k zavedení přímých voleb do regionálních rad a vytvoření nového zákona o místní samosprávě;

80. dává ke zvážení možnost reformovat v zájmu posílení místní a regionální úrovně úlohu prefektů, a dosáhnout tak omezení jejich kontrolních pravomocí a jasného stanovení jejich odpovědnosti vůči regionálním radám;

81. nabádá ke schválení volební reformy podle doporučení OBSE, tak aby bylo zajištěno konání voleb na všech úrovních v souladu s evropskými a mezinárodními standardy, a bere na vědomí zprávu OBSE a Kongresu místních a regionálních orgánů Rady Evropy, podle níž byly místní volby konané 8. května 2011 v zásadě transparentní a spravedlivé a proběhly v klidu. Vybízí především k tomu, aby byla vypracována jasná ustanovení pro platnost odevzdaných hlasovacích lístků, a doufá, že se politické strany navrátí k řádnému stranickopolitickému životu;

82. poukazuje na nedávné násilné konflikty a očekává, že Albánie přijme veškerá opatření pro zajištění politické stability na vnitrostátní, místní a regionální úrovni;

83. důrazně doporučuje, aby byli do veškerých procesů vyjednávání s EU zapojeni zástupci obcí;

Bosna a Hercegovina

84. vyjadřuje politování nad tím, že Bosna a Hercegovina dosáhla i v roce 2010 jen omezeného pokroku při provádění klíčových reforem a že navzdory rozsudku Evropského soudu pro lidská práva nebyla odstraněna neslučitelnost ústavy s Evropskou úmluvou o lidských právech;

85. z tohoto důvodu naléhavě vybízí k rychlé úpravě ústavy a ke zlepšení účinnosti a fungování celostátních institucí, tak aby byla země schopna přebírat, provádět a uplatňovat právní předpisy a normy EU;

86. považuje za neúnosné, že ústava Bosny a Hercegoviny i nadále stanoví, že občané, kteří se sami neoznačí za příslušníky jedné ze tří národnostních skupin (Bosňané, Chorvati, Srbové), jsou vyloučeni z kandidatury na prezidentský úřad a do národního parlamentu, a zdůrazňuje rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, že tato ustanovení jsou v rozporu se všeobecnými zásadami lidských práv;

87. považuje za důležité, že rada ministrů přijala v březnu 2010 akční plán pro provádění uvedeného rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva a zřídila pracovní skupinu, lituje však, že tato pracovní skupina dosud nedospěla k žádné dohodě;

88. lituje, že i poslední volby z roku 2010 znovu podléhaly omezením volebního práva na základě etnické příslušnosti a trvalého pobytu, což očividně odporuje demokratickým zásadám a právu na rovné zacházení bez diskriminace;

89. vyjadřuje politování nad tím, že stále nebyly ani zdaleka splněny předpoklady pro ukončení činnosti Úřadu vysokého představitele, např. rozdělení majetku mezi stát a ostatní správní úrovně, a že pro fungování výkonných a zákonodárných orgánů na celostátní úrovni je nadále téměř výhradně typické zohledňování etnické příslušnosti a značné nedostatky v koordinaci;

90. vyjadřuje politování nad tím, že se Bosna a Hercegovina jako jediná země neúčastní sčítání obyvatelstva v roce 2011, poněvadž doposud nebyl přijat zákon o sčítání obyvatelstva;

91. konstatuje, že v oblasti soudnictví došlo k omezeným pokrokům, na úrovni entit a kantonů jsou však ještě nutná zlepšení;

92. lituje, že v boji proti korupci bylo dosaženo jen omezeného pokroku, že se soudy případy korupce zabývaly jen pomalu a pouze v omezeném počtu případů týkajících se

vysoce postavených osob, což vyplývá mimo jiné i z nedostatečného provádění právních předpisů, ale také z problémů koordinace mezi entitami;

93. vítá, že se počet etnicky rozdělených škol snížil a že ve většině škol byly zavedeny společné devítileté učební osnovy. Kritizuje však, že rozdělování dětí na základě etnické příslušnosti ve školách nadále přetrvává;

94. lituje, že Bosna a Hercegovina, ačkoli dostává podporu z IPA, nebyla dosud schopna vytvořit v potřebné míře nezbytné struktury pro decentralizovanou správu prostředků z EU;

95. poukazuje na zvláštní problémy Federace Bosny a Hercegoviny, kde se překrývají pravomoci entit, kantonů a obcí, protože dosud nedošlo k harmonizaci zákonodárství na jednotlivých úrovních;

96. rozhodně odmítá opakované zpochybňování územní celistvosti země, jejích institucí a pravomocí zejména ze strany Republiky srbské, rozhodně kritizuje poslední pokusy Republiky srbské o zpochybnění legitimacy vysokého představitele a federální jurisdikce v referendu a staví se v případě Bosny a Hercegoviny za posílení pravomocí státu v určitých oblastech a za vytvoření jednotného hospodářského prostoru a vyzývá za tím účelem také k ochotě politiků na úrovni entit a kantonů, ve smyslu prozatímní dohody;

97. konstatuje, že zdroje místní samosprávy jsou v současnosti krajně omezené, otázka veřejného majetku není dostatečně vyřešena a etnická kritéria pro výkon politických práv na místní a regionální úrovni nutně vyžadují reformu;

98. považuje za naléhavě nutnou zejména reformu veřejného majetku na všech úrovních;

99. vyzývá odpovědné činitele na všech úrovních státu k intenzivnější přeshraniční spolupráci se sousedními zeměmi;

Srbsko

100. s uspokojením konstatuje, že Srbsko pokračovalo v provádění programu politických reforem a učinilo další znatelné pokroky při plnění požadavků stanovených v dohodě o stabilizaci a přidružení, poukazuje však na to, že je zapotřebí dalšího úsilí;

101. rovněž s uspokojením konstatuje, že Srbsko podniklo důležité kroky k usmíření v celé oblasti západního Balkánu a dále konstruktivně spolupracuje s Mezinárodním trestním tribunálem pro bývalou Jugoslávii;

102. výslovně vítá zahájení přímých rozhovorů mezi Srbskem a Kosovem, i skutečnost, že již bylo dosaženo jistých malých sblížení, a vybízí obě strany, aby v těchto rozhovorech konstruktivním způsobem nadále pokračovaly;

103. vítá, že 1. ledna 2010 vstoupil v platnost nový status autonomní oblasti Vojvodina, vyzývá však srbskou vládu k co nejrychlejšímu provedení některých otevřených ustanovení týkajících se tohoto statusu, např. převodu veřejného majetku na autonomní oblast Vojvodina;

104. obzvláště vítá snahy a iniciativy v oblasti decentralizace Srbska zintenzivněné v roce 2010;

105. důrazně doporučuje, aby byly do srbských výborů pro vyjednávání s EU zapojeni zástupci autonomní oblasti Vojvodina a Shromáždění měst a obcí Srbska;

106. vybízí k vytvoření právních ustanovení, jež uloží vnitrostátní vládě povinnost konzultovat místní a regionální orgány v případech, kdy jsou dotčeny jejich zájmy a pravomoci;

107. doporučuje vytvoření zákonných podmínek a pobídek pro posílení komunikace na úrovni obcí za účelem zvýšení účinnosti veřejných služeb a zlepšení šetrného zacházení se zdroji, jež jsou k dispozici;

108. konstatuje, že Srbsko stále vykazuje nadměrný počet uprchlíků, jejichž osud čeká na řešení, jež vyžaduje především rozsáhlá opatření na úrovni obcí;

Černá Hora

109. vítá, že Černá Hora dosáhla velkého pokroku při plnění politických kritérií a podmínek vyplývajících z dohody o stabilizaci a přidružení, upozorňuje však na to, že je třeba vynaložit další úsilí;

110. zdůrazňuje význam transparentní a spolehlivé správy na místní úrovni a další decentralizaci pravomocí a finančních zdrojů;

111. požaduje přijetí zákona o regionální organizaci a doplňků k zákonu o finančních záležitostech na místní úrovni;

112. naléhavě vybízí ke zlepšení spolupráce mezi vládou a radami pro menšiny, aby bylo zaručeno zastoupení menšin ve veřejné správě, ve státních organizacích a v orgánech místní samosprávy;

113. vybízí Černou horu, aby pokračovala v rozvoji své správní kapacity ve všech oblastech, zejména na místní úrovni, a aby zvyšovala profesionalitu veřejných služeb a odpolitizovala veřejnou správu;

Kosovo

114. s uspokojením konstatuje, že proces decentralizace v Kosovu zjevně pokročil, že byla prohloubena spolupráce s misí EULEX a že bylo dosaženo určitého pokroku také při provádění evropské agendy a reformní politiky.

115. naléhavě vybízí k úplnému a rychlému vyjasnění obvinění vznesených v usnesení parlamentního shromáždění Rady Evropy na základě Martyho zprávy proti vysokým představitelům Kosova;

116. se znepokojením konstatuje značnou absenci dialogu a usmíření mezi národnostními skupinami a nedostatečnou ochranu a začleňování menšin, zejména kosovských Srbů;

117. s velkými obavami sleduje nesrovnalosti, porušování zákonů a falšování volebních výsledků, k nimž došlo při posledních volbách i při opakovaných volbách, které se v důsledku toho musely konat. Vidí v tom bohužel jasné znamení, že stát postrádá demokratickou zralost;

118. vybízí Kosovo k tomu, aby pokračovalo v procesu decentralizace a v reformě obcí a aby je dokončilo. Vítá vytvoření zvláštní pracovní skupiny na ministerstvu pro místní samosprávu severního Kosova a poukazuje na to, že decentralizaci lze dokončit jen za účasti místního obyvatelstva;

119. s obavami zaznamenává, že v severním Kosovu, v oblasti Mitrovice, opakovaně docházelo právě v souvislosti s volbami k násilným incidentům a že se mezi obyvateli tohoto regionu dosud nepodařilo nastolit smír.

V Bruselu dne 1. července 2011

předsedkyně
Výboru regionů
Mercedes BRESSO

Stanovisko Výboru regionů – Strategie vnitřní bezpečnosti EU

(2011/C 259/12)

VÝBOR REGIONŮ

- očekává, že strategie na úrovni EU, právě ve vztahu ke stále častěji přeshraniční povaze jevu, kterému hodlá bránit, by mohla vytvářet konkrétním způsobem přidanou hodnotu ve vztahu k obdobným iniciativám jednotlivých členských států;
- konstatuje, že je zcela nezbytné, aby uváděný požadavek na zajištění vnitřní bezpečnosti a bezpečnosti občanů, se zvláštním zřetelem na respektování soukromí, byl ve fázi provádění plánovaných opatření doprovázen souběžně požadavkem na respektování základních práv;
- navrhuje, aby EU podporovala také možnost vytváření jedinečných institucí pro veřejné zakázky na regionální úrovni, aby se sjednocovaly v předem stanoveném území postupy udělování zakázek, což by zároveň znamenalo redukování počtu veřejných orgánů s právem zadávat za využití veřejných postupů práce, služby a dodávky;
- podporuje rozhodnutí Komise definovat příští legislativní úpravu tak, aby posílila evropský právní rámec týkající se propadnutí majetku, a doporučuje, aby připravovaný legislativní návrh prioritním způsobem vůči jiným hypotézám určil obec, na jejímž území se nachází propadnutý majetek, jako přirozeného nositele souvisejících vlastnických práv;
- vítá plánované partnerství s Výborem regionů při předpokládaném vytvoření sítě EU pro zvyšování povědomí o radikalizaci (již v letošním roce);
- vyjadřuje zájem o spoluúčast na procesu přezkoumání finančních nástrojů v oblasti vnitřních věcí a bezpečnosti pro léta následující po roce 2013 a zájem o účinnou spolupráci při zavádění možných finančních nástrojů.

Zpravodaj pan Giuseppe VARACALLI (IT/ALDE), starosta města Gerace (RC)

Odkaz Sdělení Komise – Strategie vnitřní bezpečnosti Evropské unie: pět kroků směrem k bezpečnější Evropě

KOM(2010) 673 v konečném znění

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ,

Obecné připomínky

1. konstatuje, že sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě „Strategie vnitřní bezpečnosti Evropské unie“⁽¹⁾ přijaté v rámci Stockholmského programu z roku 2009 a pětiletého pracovního plánu pro spravedlnost a vnitřní věci obsahuje strategii globální povahy v oblasti vnitřní bezpečnosti a definuje skutečný a opravdový čtyřletý časový plán činnosti;

2. zastává mínění, že vypracování a uskutečnění strategie vnitřní bezpečnosti EU je výzvou, již musí řešit společně evropské instituce, členské státy, místní a regionální orgány a občanská společnost bez ohledu na své různé úlohy a pravomoci;

3. připomíná, že zásah Komise probíhá v historickém okamžiku zvláště důležitém pro rovnováhu pravomocí institucí Evropské unie, který nastal především posílením pravomocí Evropského parlamentu v důsledku Lisabonské smlouvy, když se formulovala jasnější definice odpovědnosti jednotlivých institucí v oblasti vnitřní bezpečnosti;

4. posuzuje celkově velmi pozitivně obecný přístup sdělení, jež nabízí podrobnou a přesnou analýzu četných evropských problémových okruhů v oblasti vnitřní bezpečnosti, byť je v tomto typu dokumentu samozřejmě potřebné shrnutí;

5. zároveň však zdůrazňuje, že zvláštní činnosti místních a regionálních orgánů zaručují v zásadě občanům vysokou úroveň bezpečnosti. Tento vysoký standard je třeba dále rozvíjet v rámci cílů zaručení základních práv a právního státu. Obzvlášť významné je respektování práva na soukromí. Evropská unie by tyto požadavky měla s ohledem na související prováděcí opatření zohlednit i při uzavírání smluv s třetími zeměmi;

6. považuje za objektivně vhodnou a využitelnou metodiku, kdy je vytyčení pěti strategických cílů doprovázeno souvisejícím určením jasně popsatelných a měřitelných opatření, jejichž počet je jednoznačně omezený, takže jsou snáze proveditelná;

7. potvrzuje vlastní úsilí, jakkoliv již vyjádřené v předchozích stanoviscích, o koordinovaný přístup k této záležitosti na všech institucionálních úrovních, který musí jednoznačně vycházet od regionálních a místních orgánů jako subjektů přirozeně a nevyhnutelně zainteresovaných na řešení všech kritických bezpečnostních problémů, jež se projevují na určitém území;

8. připomíná zejména, že s postupným nárůstem případů v posledních letech, kdy četné druhy hrozeb pro bezpečnost mají stále častěji přeshraniční povahu, ukazuje analýza tématu bezpečnosti, že se jedná o pojem nadnárodního rozměru;

9. zdůrazňuje proto, že problémy bezpečnosti jednotlivých národních společenství není možné oddělovat od evropské politiky vnitřní bezpečnosti, která za respektování národních pravomocí představuje koordinované řešení aktivit, kde se potvrdila větší a přiměřenější účinnost nadnárodního přístupu;

10. očekává proto, že strategie na úrovni EU, právě ve vztahu ke stále častěji přeshraniční povaze jevu, kterému hodlá bránit, by mohla vytvářet konkrétním způsobem přidanou hodnotu ve vztahu k obdobným iniciativám jednotlivých členských států;

11. připomíná, že symetrickým způsobem k aktivitám nezbytně nadnárodním by měl být využit také přístup zdola jako plod spolupráce s regionálními a místními orgány jako reprezentanty společenství, jež jsou kriminální aktivitou zcela bezprostředně zasažena;

12. upřesňuje nicméně, že dříve, než bude zahájena jakákoli činnost související s jednotlivými iniciativami obsaženými ve strategii, bude třeba posoudit stávající právní rámec a soulad se zásadou subsidiarity, především hodnocením sdíleným postupem Výboru regionů a vnitrostátních a regionálních parlamentů;

13. připomíná, a to přes obecně kladné hodnocení celkové strategie, že v tuto chvíli tato strategie není obecně doprovázena posouzením dopadu plánovaných opatření; toto posouzení se jeví jako nezbytné a mělo by do něj být zahrnuto zjišťování regionálních a místních podmínek; Výbor regionů prohlašuje, že je zcela k dispozici pro takovou spolupráci v přípravné fázi;

⁽¹⁾ KOM(2010) 673 v konečném znění.

14. konstatuje, že je zcela nezbytné, aby uváděný požadavek na zajištění vnitřní bezpečnosti a bezpečnosti občanů, se zvláštěním zřetelem na respektování soukromí, byl ve fázi provádění plánovaných opatření doprovázen souběžně požadavkem na respektování základních práv a posílení procesních práv podezřelých či obviněných, a to se zárukou spravedlivého procesu, mimo jiné s ohledem na vstup v platnost Listiny základních práv Evropské unie a připojením EU k Evropské úmluvě o lidských právech, s níž souvisí rozšíření pravomoci Evropského soudu v Štrasburku na spory s evropskými institucemi;

15. zdůrazňuje proto svoji ochotu pokračovat v zájmu větší ochrany základních práv ve spolupráci s Agenturou EU pro základní práva (Fundamental Rights Agency, FRA) a přitom zejména pomáhat regionálním a místním orgánům při provádění strategie s nesnadným hledáním správné rovnováhy mezi zlepšením bezpečnosti a respektováním individuálních i kolektivních základních práv a práva na soukromí;

16. má značné námitky vůči významu „řádně fungujícího bezpečnostního odvětví EU“, který Komise ve sdělení zdůrazňuje. Naopak by se mělo upozornit na státní monopol moci. S pomocí účinného systému veřejných povolení a veřejného sledování je třeba zajistit, že právní předpisy upravující činnost soukromých bezpečnostních služeb a záruky (zejména zaručení základních práv občanů) budou vždy dodržovány. Kromě toho se musí zabránit tomu, že by zapojení soukromých subjektů mohlo být použito k obcházení zásady právního státu;

17. zdůrazňuje, že cíle a opatření obsažené ve sdělení sice v souhrnu představují obecně významné aspekty pro regionální a místní orgány, mají však konkrétnější význam ve vztahu k některým identifikovaným specifickým;

Administrativní přístup

18. zastává mínění, že pokud jde o cíl 1, zvláštní souvislost s činnostmi regionálních a místních orgánů má opatření č. 2 (Chránit hospodářství před pronikáním trestné činnosti), v jehož rámci má ještě konkrétnější význam zmínka o politikách, kterými by se zavazovaly „vládní a regulační subjekty zodpovědné za udělování licencí, povolení, veřejných zakázek nebo subvencí (administrativní přístup)“;

19. připomíná v této souvislosti význam praktické pomoci Komise členským státům, když „zřídí síť vnitrostátních kontaktních míst za účelem vývoje osvědčených postupů a bude sponzorovat pilotní projekty o praktických otázkách“. Domnívá se, že je nezbytně nutné formálně, systematicky a přímo zapojit místní a regionální orgány do těchto iniciativ, a upozorňuje na to, že efektivní procesy zvyšování bezpečnosti musejí nevyhnutelně zahrnovat trvalou a důslednou kontrolu způsobů využívání veřejných zdrojů, jež jsou často předmětem zájmu organizovaného zločinu, ze strany samotných územních orgánů;

20. navrhuje především se zvláštním ohledem na velmi citlivou tematiku udělování veřejných zakázek a grantů, aby EU při dalším a účinnějším rozvoji vytváření vnitrostátních kontaktních míst podporovala také možnost vytváření jedinečných institucí pro veřejné zakázky na regionální úrovni, aby se sjednocovaly v předem stanoveném území postupy udělování zakázek, což by zároveň znamenalo redukování počtu veřejných orgánů s právem zadávat za využití veřejných postupů práce, služby a dodávky⁽²⁾;

Propadnutí majetku

21. zastává dále mínění, stále ve vztahu k opatřením uvedeným u cíle 1, že ještě významnější pro téma evropské vnitřní bezpečnosti je následující opatření č. 3, tedy propadnutí majetku pocházejícího z trestné činnosti, což je nesporně nosný směr boje proti všem formám trestné činnosti, v tomto případě se vyznačující naprosto průřezovým charakterem. Je nesporné a prokázáno, že konkrétní postih jmění pocházejícího z nezákonné činnosti je odstrašujícím prostředkem, který je mezi různými používanými způsoby boje pravděpodobně nejúčinnější;

22. podporuje v této věci rozhodnutí Komise definovat příští legislativní úpravu tak, aby posílila evropský právní rámec týkající se propadnutí majetku, kde se v této souvislosti jeví jako zvláště významné přesné odkazy v oblasti rozšíření působnosti tohoto právního institutu, zejména aby se ve větší míře umožnilo propadnutí majetku třetích stran, širší pravomoci ke konfiskaci a vzájemné uznávání mezi členskými státy příkazů k propadnutí majetku, jež nejsou založeny na předcházejícím rozsudku; subjektivní a objektivní rozšíření veřejné pravomoci v této věci cestou postupného zlepšení používaných postupů povede jistě k účinnějšímu a konkrétnějšímu boji proti ziskům z trestné činnosti, když se z komplexu opatření zavedených institucemi vybuduje opravdový organický systém;

23. vyjadřuje však, s konkrétním odkazem na vzájemné uznávání příkazů ke konfiskaci, znepokojení nad stavem provádění rámcového rozhodnutí Rady 2006/783/SVV⁽³⁾, jehož provedení do vnitrostátní legislativy členských států je podle mínění Komise zcela nedostatečné, především vzhledem k tomu, že ke konci února 2010, patnáct měsíců po uplynutí stanovené lhůty, provedlo tento nástroj pouze 13 členských států;⁽⁴⁾

(2) Viz model soustředění pravomocí při udělování veřejných zakázek, který byl nedávno upraven italským zákonem č. 136 ze dne 13. srpna 2010 („Mimořádný plán boje proti mafii – opatření v oblasti veřejných zakázek“, zejména článek 13). Tento zákon mimo jiné předpokládá dohodu jednotné konference (složené mj. ze zástupců místních samospráv) během určování způsobu provádění této právní normy (viz odstavec 1 zmíněného článku 13).

(3) Rámcové rozhodnutí Rady 2006/783/SVV ze dne 6. října 2006 o uplatňování zásady vzájemného uznávání příkazů ke konfiskaci, Úř. věst. L 328, 24.11.2006, s. 59–78.

(4) KOM(2010) 428 v konečném znění, zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě na základě článku 22 rámcového rozhodnutí Rady 2006/783/SVV ze dne 6. října 2006 o uplatňování zásady vzájemného uznávání příkazů ke konfiskaci.

24. sdílí v této věci naléhání Komise, aby členské státy toto rozhodnutí provedly;

25. souhlasí s časovým plánem iniciativ, jež hodlá Komise zahájit ve věci propadnutí majetku, a zastává mínění, že navrhovaný čtyřletý interval (od letošního roku do roku 2014) představuje vhodné vztažné období k provedení programu;

26. považuje za zcela zásadní, aby v souvislosti s iniciativou vedoucí ke zřízení „úřadů pro vyhledávání majetku z trestné činnosti“ do roku 2014 byly regionální a místní orgány aktivní stranou na základě zásad a kritérií, jež budou definovány jednotně pro evropské území, a to již od fáze zakládání těchto struktur, cestou oficiálního zapojení vlastních zástupců do vytváření struktur těchto úřadů na úrovni politické i provozní;

27. vyjadřuje dále silné přesvědčení, že regionální a místní orgány by měly najít odpovídající prostor pro svou spolupráci na dvou informačních postupech plánovaných Komisí na rok 2013, tedy na vývoji „společných ukazatelů“ pro hodnocení výkonnosti těchto úřadů a na tom, že se „předloží pokyny vysvětlující, jakým způsobem předejít tomu, aby zločinecké skupiny znovu nabyly propadnutého majetku“: u obou těchto iniciativ Výbor považuje za nutné, aby byly zapojeny místní instituce formou oficiálního partnerství, a to od počátku jejich spuštění;

28. doporučuje, aby připravovaný legislativní návrh prioritním způsobem vůči jiným hypotézám určil obec, na jejímž území se nachází propadnutý majetek, jako přirozeného nositele souvisejících vlastnických práv, což by vytvořilo pevný výchozí bod institucionálního řešení také pro následující fázi nového využívání tohoto majetku, kde Výbor prosazuje postupy pro sociální využití, jako je jeho přidělení sdružením a družstvům, při zvažování toho, že místní společenství platí nejvyšší cenu za projevy organizované zločinnosti a nové, sociální využívání propadnutého majetku má zřejmou odškodňující hodnotu ve prospěch společenství dotčených tímto závažným jevem. Zdůrazňuje, že je vhodné, aby existoval pevný výchozí bod právního řešení pro propadnutý majetek, a klade důraz na to, že pokud by bylo zahájeno více činností za účelem posílení či změny stávajícího legislativního rámce, bylo by rovněž třeba zohlednit skutečnost, že místní společenství jsou závažným způsobem postihována mimo jiné organizovanou trestnou činností;

29. zdůrazňuje však, že pro konkrétní nové využívání každého propadnutého majetku je zároveň nutné, aby se staly prostředky vedoucí k tomu, že tento majetek bude skutečně použitelný, protože se často nachází v technickém stavu, jenž brání využití;

Radikalizace a nábor

30. vítá s odkazem na cíl 2 (Předcházet terorismu a řešit radikalizaci a nábor), že opatření č. 1 (Poskytnout komunitám prostředky k předcházení radikalizaci a náboru) mimo jiné stanoví, že toto předcházení „vyžaduje úzkou spolupráci s místními orgány“. O přímé vzájemné součinnosti regionálních a místních orgánů za tímto účelem se ve sdělení již vhodně uvažuje;

31. upozorňuje na to, že v případě porušení základních práv plynoucích z přijetí opatření, zvláště opatření pro boj proti terorismu, musí být zohledněna specifická rizika;

32. vítá tedy z toho plynoucí plánované partnerství s Výborem regionů při předpokládaném „vytvoření sítě EU pro zvyšování povědomí o radikalizaci“ (již v letošním roce), jež by mohlo přispívat ke sdílení zkušeností, vědomostí a osvědčených postupů při zvyšování povědomí o nebezpečí radikalizace a k vývoji technik komunikace, jež by čelily rétorice teroristických skupin;

33. zdůrazňuje, že uvažované složení této sítě s přítomností četných osobností různými způsoby silně angažovaných v boji s nezákonností by představovalo vynikající základ pro praktickou a udržitelnou kooperaci Výboru regionů a Evropské komise a tvořilo by jak trvalé neformální fórum pro tato témata, v němž by tyto osobnosti mohly představovat myšlenky a stimulovat strategickou diskusi, tak zkušebnu pro pilotní iniciativy;

34. vyjadřuje proto svůj záměr konkrétně se podílet na spuštění plánovaného on-line fóra a konferencí v Unii a připomíná, že je třeba, aby toto partnerství bylo včas založeno a došlo neprodleně k navázání operativních kontaktů mezi odpovědnými strukturami Výboru a Komise;

35. vyzývá dále Komisi, aby aktivovala obdobné operativní kontakty k rozšíření partnerství také na organizaci ministerské konference plánované na rok 2012 a na zpracování příručky akcí a zkušeností vhodných k podpoře činností v členských státech; další partnerská řešení mohou sloužit k přípravě ještě vyváženějšího souboru společných iniciativ, jež by byly užitečné tím, že by poskytovaly evropským občanům odpovídající vnímání velkého nasazení regionálních a místních orgánů v záležitosti, která je v současném historickém kontextu tolik důležitá;

36. nabízí svoji podporu a spolupráci při určování kritických infrastruktur v rámci předcházení teroristickým útokům;

Doprava

37. Výbor považuje – nadále s odkazem na cíl 2 – za významné i opatření č. 3 (Chránit dopravu), v jehož rámci vítá další rozvoj režimu EU pro leteckou a námořní dopravu a podporuje plánované posílení činnosti Unie v oblasti pozemní dopravy;

38. vítá proto s odkazem na místní a regionální železniční dopravu a vysokorychlostní železniční dopravu užitečný plán vytvoření stálého výboru pro otázky bezpečnosti pozemní dopravy a v otázce jeho složení doporučuje jako objektivní provozní nutnost oficiálně zapojit představitele regionálních a místních orgánů, a to vhodným a případně pružným způsobem podle projednávaných témat;

39. zastává totiž mínění, že je nesporně prokázáno, že všeobecně známé a četné problémy týkající se bezpečnosti, které souvisejí se železniční dopravou, se velmi tíživě dotýkají práv vztahujících se k mobilitě v místních komunitách, pro něž se přímá účast zástupců místních institucí v evropských orgánech činných v této oblasti ukazuje jako zcela nezbytná;

40. odkazuje na četná kritická stanoviska k používání údajů jmenné evidence cestujících v letecké dopravě a doporučuje, aby byla při oznámeném vydání právního aktu o sběru údajů jmenné evidence cestujících v letecké dopravě zohledněna;

Kyberkriminalita

41. především chce, s odkazem na opatření zahrnutá u cíle 3 (Zvýšit pro občany a podniky úroveň bezpečnosti v kyberprostoru), na sebe vzít významnou úlohu zvyšování povědomí občanů a místních podniků o neustále se zvyšujících nárocích na potírání narůstající hrozby a útoků proti informačním systémům, a to rovněž se zohledněním nových metod používaných pro provádění tohoto druhu trestných činů;

42. vyjadřuje podporu velkému nasazení při řešení tohoto problému, jež vyplývá ze sdělení, a soustředí se na zkoumání základní otázky bezpečnosti informačních sítí, která je zásadním faktorem fungování informační společnosti. Tyto informační sítě jsou zejména soustředěny do urbanizovaných oblastí. Navíc se v těchto urbanizovaných oblastech nacházejí i uzlové body těchto sítí. Výbor proto Komisi doporučuje, aby ve spolupráci s decentralizovanými správními orgány připravila podpůrnou politiku k zajištění dohledu nad ochranou a správou uzlových bodů informačních sítí v urbanizovaných oblastech;

43. je přesvědčen, že může spolupracovat při navrhovaném postupu budování evropské schopnosti reagovat na tento problém, a připomíná význam vytvoření centra pro boj proti kyberkriminalitě do roku 2013 v rámci existujících struktur, jež bude úzce spolupracovat s evropskými institucemi, jako je CEPOL, Europol a Eurojust. Výbor by se mohl také podílet na detailnější studii proveditelnosti;

44. připomíná, že je také nutné zlepšení místních kapacit v této oblasti, k němuž je třeba odpovídající investování do vzdělávání v rámci místních orgánů;

Správa hranic

45. ve vztahu k cíli 4 (Posílit bezpečnost prostřednictvím správy hranic) zdůrazňuje v první řadě význam jednoznačného odkazu sdělení na „zásadu solidarity“ a „rozdělení zodpovědnosti“ (článek 80 SFEU), což jsou zásadní principy účinného přístupu k řešení tohoto problému, a přeje si rovněž, aby tyto zásady byly převedeny do konkrétních akcí na podporu členských států a jejich území nejvíce vystavených tomuto problému;

46. dále vyjadřuje zásadně důležitý požadavek, aby byla co možná nejlépe uvedena do souladu nesporná potřeba posílení mechanismů řešení existujících problémů, jež nabývají v poslední době na závažnosti, se souběžným požadavkem efektivně chránit procesy přeshraniční spolupráce s partnery mimo Unii: v tomto rámci zjevného vzájemného doplňování se těchto dvou potřeb Výbor usiluje o podporu každé aktivity, která přispívá ke zvýšení úrovně realizace obou z nich;

47. s ohledem na sociální rozměr neustále narůstající migrace zdůrazňuje naléhavou nutnost evropské přistěhovalecké a azylové politiky, vytvořené po dohodě s regiony a místními orgány a založené na dodržování lidských práv, solidaritě a odpovědnosti. Mělo by se zvlášť zdůraznit právo na soukromí osob migrujících přes hranice. Pozornost je však třeba věnovat i vybízení většího počtu zemí k přivítání více lidí do svých řad, aby tak bylo možné reagovat na demografickou výzvu, spočívající v tom, že počet obyvatel a pracovních sil v Evropě klesá;

48. upozorňuje s obecným odkazem na soubor opatření navrhovaných k pohybu osob, že splňují vhodné integrované kritérium zásahu a jsou orientována na zvýšení využívání nových technologií pro hraniční kontroly a ostrahu hranic (systém Eurosur, k němuž se mj. vhodně váže samostatný legislativní návrh, připravovaný v tomto roce) a na lepší koordinaci mezi členskými státy díky agentuře Frontex, pro kterou sdělení plánuje samostatné opatření k posílení potenciálu zpracování informací;

49. zdůrazňuje, že i nová opatření ochrany hranic (např. celotělové skenery) při kontrolách osob musí být přiměřená a vhodná vzhledem k žádoucím výsledkům a musí zaručovat základní práva dotčených osob, zejména z hlediska lidské důstojnosti, ochrany soukromí a práva na volný pohyb. Vzhledem k posledním událostem vítá návrh podrobit analýze rizik veškerý náklad. Tato opatření by měla být koncipována tak, aby v jednotlivých případech bylo možné cíleně využívat omezené technické možnosti kontroly a přesto zajistit rychlou přepravu zboží, jež je pro ekonomiku důležitá;

Krize a katastrofy

50. je zavázán ve vztahu k cíli 5 (Zlepšení odolnosti Evropy vůči krizím a katastrofám) podpořit každou iniciativu v oblasti evropské reakce na krize nebo katastrofy a zastává mínění, že může, s ohledem na schopnosti a zkušenosti, které přirozeně mají místní orgány, jež reprezentuje, aktivně přispět v oblasti vyhodnocování hrozeb nebo rizik, v oblasti organizování informačních aktivit i v operačních fázích spojených s nouzovými situacemi, a to v souladu s obsahem sdělení;

51. v této souvislosti zdůrazňuje i svoji ochotu podílet se na zdokonalování koordinace a výměny informací v oblasti jaderné bezpečnosti a ochrany obyvatelstva před radioaktivní hrozbou především také na místní, regionální a přeshraniční úrovni;

Finanční prostředky

52. považuje závěrem za zásadní, z důvodů uvedených výše, aby jeho vlastní nepostradatelná účast na zlepšování evropské vnitřní bezpečnosti probíhala souběžně s přizpůsobením kapacit a pravomocí regionálních a místních orgánů. Proto je nutné investovat do dalšího výzkumu a provádění inovací v oblastech jako bezpečnost kybernetického prostoru, kriminologie, ochrana kritické infrastruktury a bezpečnost ve městech a Komise by tyto investice měla podporovat. Tímto způsobem lze reagovat na zvýšené nároky na řešení stále konkrétnějších a složitějších problémů;

53. vyjadřuje proto zájem o spoluúčast na procesu přezkoumání finančních nástrojů v oblasti vnitřních věcí a bezpečnosti pro léta následující po roce 2013 a zájem o účinnou spolupráci při zavádění možných finančních nástrojů, aby přispěl k tomu, že bude zaručeno, že na základě dlouhodobých zkušeností v oblasti místních orgánů budou plány přidělování zdrojů racionální a efektivní.

V Bruselu dne 1. července 2011

předsedkyně
Výboru regionů
Mercedes BRESSO

CENY PŘEDPLATNÉHO NA ROK 2011 (bez DPH, včetně poštovního za obvyklou zásilku)

Úřední věstník EU, řady L + C, pouze tištěné vydání	22 úředních jazyků EU	1 100 EUR ročně
Úřední věstník EU, řady L + C, tištěné vydání + roční DVD	22 úředních jazyků EU	1 200 EUR ročně
Úřední věstník EU, řada L, pouze tištěné vydání	22 úředních jazyků EU	770 EUR ročně
Úřední věstník EU, řady L + C, měsíční DVD (souhrnný)	22 úředních jazyků EU	400 EUR ročně
Dodatek k Úřednímu věstníku (řada S), DVD, jedno vydání týdně	mnohojazyčné: 23 úředních jazyků EU	300 EUR ročně
Úřední věstník EU, řada C – Výběrová řízení	jazyky, kterých se týká výběrové řízení	50 EUR ročně

Předplatné *Úředního věstníku Evropské unie*, který vychází v úředních jazycích Evropské unie, je k dispozici ve 22 jazykových verzích. Zahrnuje řady L (Právní předpisy) a C (Informace a oznámení).

Každá jazyková verze má samostatné předplatné.

V souladu s nařízením Rady (ES) č. 920/2005, zveřejněným v Úředním věstníku L 156 ze dne 18. června 2005, které stanoví, že orgány Evropské unie nejsou dočasně vázány povinností sepsávat všechny akty v irštině a zveřejňovat je v tomto jazyce, je Úřední věstník vydávaný v irském jazyce prodáván zvlášť.

Předplatné dodatku k Úřednímu věstníku (řada S – Dodatek k *Úřednímu věstníku Evropské unie*) zahrnuje znění ve všech 23 úředních jazycích na jednom mnohojazyčném DVD.

Předplatné *Úředního věstníku Evropské unie* opravňuje na požádání k obdržení různých příloh Úředního věstníku. Předplatitelé jsou na vydávání příloh upozorňováni prostřednictvím „oznámení čtenářům“ zveřejňovaného v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Prodej a předplatné

Předplatné různých placených periodik, jako například předplatné *Úředního věstníku Evropské unie*, lze získat u našich distributorů. Seznam distributorů se nachází na této internetové adrese:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_cs.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) nabízí přímý a bezplatný přístup k právu Evropské unie. Tyto internetové stránky umožňují nahlížet do *Úředního věstníku Evropské unie* a obsahují rovněž smlouvy, právní předpisy, judikaturu a návrhy právních předpisů.

Více informací o Evropské unii naleznete na adrese: <http://europa.eu>

Úřad pro publikace Evropské unie
2985 Lucemburk
LUCEMBURSKO

CS